

İZMİR

SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ

İZMİR JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES

Yıl/Year: 2024 Cilt/Volume:6 No/Issue:1

E-ISSN: 2687-4407

İZMİR AKADEMİ
DERNEĞİ

İZMİR SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ

İzmir Journal of Social Sciences

e-ISSN:2687-4407

Cilt/Volume :6

Sayı/Number:1

Yıl/Year:2024

TARANDIĞIMIZ DİZİNLER

Index Copernicus
Index Copernicus (Master List)
Scilit
CrossRef
Harvard Library
Asian Science Citation Index (ASCI)
EuroPub
OpenAIRE
Base
Academindex
ResearchGate
Index of Academic Documents
Academic Resource Index (Researchbib)
ASOS Index
Advanced Science Index
Türk Eğitim İndeksi
Academia.edu
Google Scholar
Scientific Indexing Services (SIS)
ROAD
Internet Archive Scholar

DİZİNLER / INDEXES

	Index Copernicus
	Index Copernicus (Master List)
	Scilit
	CrossRef
	Harvard Library
	Asian Science Citation Index (ASCI)
	EuroPub
	OpenAIRE
	Base
	Academindex
	ResearchGate
	Index of Academic Documents
	Academic Resource Index (Researchbib)
	ASOS Index
	Advanced Science Index
	Türk Eğitim İndeksi
	Academia.edu
	Google Scholar
	Scientific Indexing Services (SIS)
	ROAD
	Internet Archive Scholar

İZMİR SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ

Cilt: 6 Sayı: 1 Yıl: 2024

Derginin Sahibi : İZMİR AKADEMİ DERNEĞİ
Sorumlu Müdür : Tahir Anıl GÜNGÖRDÜ
Yönetim Yeri : İzmir
Yayının Türü : Haziran ve Aralık olmak üzere yılda iki sayı olarak elektronik ortamda yayınlanır.

Editör : Araş. Gör. Tahir Anıl GÜNGÖRDÜ, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye

Editör Kurulu Üyeleri / Editorial Board Members

Maliye Alan Editörü

Prof. Dr. Bülent Derviş, Uluslararası Vizyon Üniversitesi, Kuzey Makedonya

İktisat Alan Editörü

Prof. Dr. Selim Şanlısoy, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye

Yönetim Bilişim Sistemleri Alan Editörü

Doç. Dr. Aybeyan Selim, Uluslararası Vizyon Üniversitesi, Kuzey Makedonya
Araş. Gör. Ceyda Ünal, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye

İşletme Alan Editörü

Doç. Dr. Melissa Nihal CAGLE, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Narimane Dris, Ferhat Abbas Üniversitesi- Serif 1 Cezayir

Avrupa Çalışmaları ve Balkan Siyaseti Alan Editörü

Doç. Dr. Çağdaş Cengiz, Türkiye
Dr. Önder Canveren, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye

Kamu Yönetimi Alan Editörü

Araş. Gör. Anıl Tahir Güngördü, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye

Yazışma Adresi : İzmir Sosyal Bilimler Dergisi

Adres : Büyükkale Mh. Kerimoğlu Sk. No:40-2 Tire/İZMİR

Web : <https://dergipark.org.tr/tr/pub/izsbd>

Email : izmirakademidernegi@gmail.com

Email : izmirakademidernegi@outlook.com

Email : info@izmirakademi.org

Uluslararası Danışma ve Bilim Kurulu / International Scientific and Advisory Board

- Prof. Dr. Adalet Hazar; Başkent Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Ahmet Kaya; Ege Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Ahmet Özen; Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Ayşegül Taş; Uşak Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Bahrija Umihanic; University Of Tuzla, Bosnia Herzegovina
- Prof. Dr. Cevdet Yiğit Özbek; Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Elshan Bagirzadeh; Azerbaijan State University Of Economics, Azerbaijan
- Prof. Dr. Fatih Coşkun Ertaş; Atatürk Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Giuseppe Galassi; University Of Parma, Italy
- Prof. Dr. Güneş Yılmaz; Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Gürbüz Özdemir; Çankırı Karatekin Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Hakan Altın; Aksaray Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Hakan Kahyaoğlu; Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Halit Targan Ünal; Doğu Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. İlker Kıymetli Şen; İstanbul Ticaret Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. İrfan Kalaycı; İnönü Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. İsmail Küçükaksoy; Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Kâmil Tüğen; Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Osman Çevik; Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Ruziye Cop; Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Sadık Özlen Başer; Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Selim Şanlısoy; Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Serdar Kurt; Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Süleyman Uyar; Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Süleyman Yükçü; Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Şenol Babuşcu; Başkent Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Şerafettin Sevim; Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Verda Canbey Özgüler; Anadolu Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Yusuf Cahit Çukacı; İnönü Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Zeki Boyraz; Fırat Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Aysun Kahraman; Manisa Celâl Bayar Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Ayşe Atılğan Yaşa; Manisa Celâl Bayar Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Ayşenur Tarakçıoğlu Altınay; Uşak Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Beata Ślusarczyk; Czestochowa University Of Technology, Poland
- Doç. Dr. Birsal Sabuncu; Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Burcu Oralhan; Nuh Naci Yazgan Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Chung Jee Fenn; Berjaya University College, Malaysia
- Doç. Dr. Çağdaş Cengiz; Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Dilek Sürekçi Yamaçlı; Nuh Naci Yazgan Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Dinmukhamed Kelesbayev; Khoja Akhmet Yassawi International Kazakh-Turkish University, Kazakistan
- Doç. Dr. Ekrem Yaşar Akçay; Hakkari Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Emir Mehmedović; University Of Sarajevo , Bosnia Herzegovina
- Doç. Dr. Gözde Koca; Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Gül Kayalidere; Manisa Celâl Bayar Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Gülizar Çakır Sümer; İnönü Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Habip Demirhan; Hakkari Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Hakan Murat Arslan; Düzce Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Hakan Pabuçcu; Bayburt Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Hatime Kamilçelebi; Kırklareli Üniversitesi, Türkiye

Uluslararası Danışma ve Bilim Kurulu / International Scientific and Advisory Board

- Doç. Dr. Hilmiye Türesin Tetik; Manisa Celâl Bayar Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Işıl Erem Ceylan; Uşak Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. İsmail Durak; Düzce Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Jelena Poljasevic; University Of Banja Luka , Bosnia Herzegovina
- Doç. Dr. Kadir Tutkavul; Bursa Teknik Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Kamile Bahar Aydın; Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Kısmet Deliveli; Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Mehmet Cem Bölen; Atatürk Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Nagy Henrietta; Szent Istvan University, Macaristan
- Doç. Dr. Nevzat Tetik; İnönü Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Nurcan Süklüm; Hitit Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Osman Pala; Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Oytun Meçik; Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Ömer Aydın; Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Özge Korkmaz; Malatya Turgut Özal Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Ramazan Ekinci; İzmir Bakırçay Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Saša Petković; University Of Banja Luka , Bosnia Herzegovina
- Doç. Dr. Serdar Yay; İzmir Demokrasi Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Süleyman Emre Özcan; Manisa Celâl Bayar Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Şakir İşleyen; Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Tajana Serdar Raković; University Of Banja Luka, Bosnia Herzegovina
- Doç. Dr. Tekin Avaner; Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi
- Doç. Dr. Umut Ali Koray Kayalidere; Manisa Celâl Bayar Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Ural Gökay Çiçekli; Ege Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Üzeyir Aydın; Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Yaşar Akça; Bartın Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Zahide Acar; Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye
- Dr. Öğr. Üyesi Ayşen Bakkaloğlu; İstanbul Nişantaşı Üniversitesi, Türkiye
- Dr. Öğr. Üyesi Banu Sarıbay; Türk Hava Kurumu Üniversitesi, Türkiye
- Dr. Öğr. Üyesi Barış Kandeğer; Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye
- Dr. Öğr. Üyesi Caner Ekizceleroğlu; Trakya Üniversitesi, Türkiye
- Dr. Öğr. Üyesi Esra Gökçen Kaygısız; Giresun Üniversitesi, Türkiye
- Dr. Öğr. Üyesi Fatma Selen Madenoğlu; Abdullah Gül Üniversitesi, Türkiye
- Dr. Öğr. Üyesi Gaye Topa Çiftçi; Alanya Üniversitesi, Türkiye
- Dr. Öğr. Üyesi Gülseren Mutlu; Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
- Dr. Öğr. Üyesi Hatice Kübra Kandemir; İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Türkiye
- Dr. Öğr. Üyesi Hayriye Hilal Bağlıtaş; Erciyes Üniversitesi, Türkiye
- Dr. Öğr. Üyesi Kübra Mert; Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Türkiye
- Dr. Öğr. Üyesi Leyla İçerli; Aksaray Üniversitesi, Türkiye
- Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Sadık Aydın; Mardin Artuklu Üniversitesi, Türkiye
- Dr. Öğr. Üyesi Murat Genç; Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Türkiye
- Dr. Öğr. Üyesi Nur Fidancı; Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
- Dr. Öğr. Üyesi Nur Kuban Torun; Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Türkiye
- Dr. Öğr. Üyesi Okan Güray Bülbül; Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye
- Dr. Öğr. Üyesi Özlem Sökmen Gürçam; Iğdır Üniversitesi, Türkiye
- Dr. Öğr. Üyesi Remzi Bulut; Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Türkiye
- Dr. Öğr. Üyesi Sahra Sayğan Tunçay; Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Türkiye
- Dr. Öğr. Üyesi Sevtap Sarioğlu Uğur; Uşak Üniversitesi, Türkiye
- Dr. Öğr. Üyesi Tolga Dağlaroğlu; Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye
- Dr. Öğr. Üyesi Vahdet Özkoçak; Hitit Üniversitesi, Türkiye

Uluslararası Danışma ve Bilim Kurulu / International Scientific and Advisory Board

Dr. Berna Hepbilgin; Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye
Dr. Ercan Bahtiyar; Uşak Üniversitesi, Türkiye
Dr. Fatih Ceylan; Uşak Üniversitesi, Türkiye
Dr. Lidija Davidovska; International Balkan University, North Macedonia
Dr. Louiza Amziane; University Of Tizi Ouzou, Cezayir
Dr. Mariya Veleva; University Of Economics Varna, Bulgaria
Dr. Muhammet Damar; Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Dr. Seid Ahmed Mohammed; Arba Minch University, Ethiopia

İzmir Sosyal Bilimler Dergisi bilimsel/özgün araştırma ve derleme makaleleri yayınlamaktadır. Haziran ve Aralık olmak üzere elektronik olarak yılda iki kez yayınlanır. Kapsamına giren **Türkçe, İngilizce** ve **Fransızca** dillerinde yazılmış makaleler yayınlayan ve Türkiye, Azerbaycan, Bosna Hersek, Bulgaristan, Cezayir, Etyopya, İtalya, Kazakistan, Kuzey Makedonya, Macaristan, Malezya ve Polonya olmak üzere 12 farklı ülkeden bilim insanlarını kurullarında barındıran **uluslararası bilimsel çift kör hakemlik sistemini benimsemiş bir dergidir**. Dergi, Açık erişim ilkesini benimsemiştir. Açık erişim, işlem ücreti, yayın ücreti veya başka bir ad altında yazarlardan ücret talep edilmemektedir.

Bu dergide yayınlanan makalelerin bilim ve dil bakımından sorumluluğu yazarlarına aittir. Dergide yayınlanan makaleler kaynak gösterilmeden kullanılamaz.

İzmir Journal of Social Sciences publishes scientific/original research/review articles. It is published electronically twice a year, in June and December. It is an **international scientific refereed journal** that publishes articles written in **Turkish, English** and **French**, and includes academicians from 12 different countries in its boards. Uses "Double-Blind Peer Review" in reviewing processes. It has adopted the open access principle. No fee is requested from the authors for open access, processing, publication fee or otherwise. It is totally **FREE**.

The responsibility of the articles published in this journal in terms of science and language belongs to the authors. The articles published in the journal cannot be used without reference.

İÇİNDEKİLER / CONTENT

Makaleler/Articles	Tip/Type	Sayfa/ Page
Psikolojik Sağlık, Tükenmişlik, Algılanan Covid-19 Bulaşılabilirliği Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Akademik Personel Üzerinde Bir Uygulama Examining the Relationship Between Psychological Resilience, Burnout and Perceived Covid-19 Transmissibility: An Application on Academic Staff Yusuf KARAŞİN, Yalçın KARAGÖZ	Özgün Araştırma/Original Research	1
Asymmetric, Pluralistic or Distinctive? Secularism in India and Malaysia within Comparative Perspective Asimetrik, Çoğulcu veya Farklı mı? Karşılaştırmalı Perspektifle Hindistan ve Malezya'da Laiklik Tuğçe YILDIZ	Özgün Araştırma/Original Research	11
The Impact of Cultural Globalization and Western Media Advertisement: The Case of Indian Weaving Crafts Kültürel Küreselleşmenin ve Batı Medya Reklamlarının Etkisi: Hint Dokuma El Sanatları Örneği Amir HUSSAİN, Sameena, Akbar Ali KHAN, Noorul AIN	Özgün Araştırma/Original Research	21
Avrupa Birliği'nde Dijital Dönüşümün Ekonomi Politikası The Political Economy of Digital Transformation in the European Union Sadık DEMİRBAĞ, Şehriban KAYA	Derleme/Review	31

ÖNSÖZ

Sosyal bilimler alanında özgün çalışmaların yayımlandığı bir dergi olan İzmir Sosyal Bilimler Dergisi'nin 6. cilt 1. sayısı ile karşınızdayız.

Dergimizin bu yeni sayısında büyük bir özen, özveri ve dikkatle hazırladığımız birbirinden değerli **dört (4) adet** makale yer almaktadır. Makalelerin **üç (3) adet** Araştırma makalesi **bir (1) adet** derleme makalesidir. Makalelerden **iki (2) adet** İngilizce ve **iki (2) adet** Türkçe dilinde yayınlanmıştır.

Dergimiz, uluslararası dizinlerde taranmak ve yayınlanan makalelerin görünürlüğünü arttırmak için gereken çalışmaları titizlikle yürütmektedir. Dergimizde yayınlanan makalelerin daha fazla atıf alması için çeşitli yöntemler denenmektedir. Tüm bu çalışmaların en kısa sürede sonuçlarını göstereceğine inancımız tamdır. Bu dileklerle dergimizin yeni sayılarında görüşmek üzere sağlıklı günler dileriz.

Araş. Gör. Tahir Anıl GÜNGÖRDÜ
Editör

Psikolojik Sağlamlık, Tükenmişlik, Algılanan Covid-19 Bulaşılabilirliği Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Akademik Personel Üzerinde Bir Uygulama*

Examining the Relationship Between Psychological Resilience, Burnout and Perceived Covid-19 Transmissibility: An Application on Academic Staff

Yusuf KARAŞİN¹, Yalçın KARAGÖZ²

Öz

İlk olarak 2019 yılının sonunda görülen ve 2020 Mart'ta pandemi ilan edilen covid-19'un birçok sektör çalışanında psikolojik sorunlar doğurduğu bir gerçektir. Bu oluşan psikolojik sorunlar tükenmişliği de beraberinde getirmektedir. Bu iki değişken ile incelenen bir başka durum ise covid-19 hastalığına yönelik algılanan bulaşı düzeyidir. Bütün bu sebeplerden dolayı, bu çalışmanın amacı psikolojik sağlamlık, tükenmişlik ve algılanan covid-19 bulaşılabilirliği arasındaki ilişkilerin incelenmesi olarak belirlenmiştir. Bu ilişkilerin de eğitim seviyesi yüksek grup olan akademik personel örneklemini üzerinden alana kazandırılması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda Türkiye'de hizmet veren 468 akademik personele ulaşılmıştır. Bu kişilere çevrimiçi anket kullanılarak ulaşılmıştır. Çalışmanın verileri SPSS ve AMOS paket programları kullanılarak analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda modelin uyum sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Psikolojik sağlamlık, tükenmişlik ve algılanan covid-19 bulaşılabilirliği arasında ilişkinin olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik Sağlamlık, Tükenmişlik, Algılanan Covid-19 Bulaşılabilirliği, Covid-19, Akademik Personel.

Abstract

It is a fact that Covid-19, which was first seen at the end of 2019 and declared a pandemic in March 2020, caused psychological problems for many sector employees. These psychological problems also lead to burnout. Another situation examined with these two variables is the perceived level of contamination for covid-19 disease. For all these reasons, the purpose of this study was determined to examine the relationships between psychological resilience, burnout and perceived covid-19 contagiousness. It is aimed to bring these relationships to the field through a sample of academic personnel, a group with a high level of education. For this purpose, 468 academic staff serving in Turkey were reached. These people were reached using an online survey. The data of the study were analyzed using SPSS and AMOS package programs. As a result of the analysis, it was concluded that the model was compatible. It has been determined that there is a relationship between psychological resilience, burnout and perceived covid-19 contagiousness.

Keywords: Psychological Resilience, Burnout, Perceived Covid-19 Transmissibility, Covid-19, Academic Staff.

1. GİRİŞ

İlk olarak Çin'de görülen ve çok kısa bir süre içerisinde dünyanın her yerine yayılarak pandemi haline gelen covid-19'un bireylerde çeşitli psikolojik sorunları doğurduğu

alanyazında da dikkat çeken bir konudur. Bu çalışmalarda dikkat çeken bir diğer konu ise psikolojik sağlamlık seviyesi ile tükenmişlik düzeyi arasında ters yönlü bir ilişkinin olmasıdır. Yani, psikolojik sağlamlık düzeyi yüksek bireylerin hissettiği tükenmişlik oranı çok daha düşüktür. Bunun tam

* In this article, the principles of scientific research and publication ethics were followed. / Bu makalede bilimsel araştırma ve yayın etiği ilkelerine uyulmuştur.

¹ Yusuf KARAŞİN

ORCID ID: 0000-0002-4594-9290

Öğr. Gör., İstanbul Gedik Üniversitesi, Gedik Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik Programı, İstanbul/ Türkiye. yusuf.karasin@gedik.edu.tr

Lecturer, Istanbul Gedik University, Gedik Vocational School, Department of Medical Services and Techniques, Medical Documentation and Secretarial Program, Istanbul/ Türkiye. yusuf.karasin@gedik.edu.tr

² Yalçın KARAGÖZ

ORCID ID: 0000-0001-5642-6498

Prof. Dr., Düzce Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, Düzce/Türkiye. yalcinkaragoz@duzce.edu.tr

Prof. Dr., Düzce University, Faculty of Business Administration, Department of Health Management, Düzce/Türkiye. yalcinkaragoz@duzce.edu.tr

Geliş Tarihi/Received : 06.06.2023

Kabul Tarihi/Accepted : 04.03.2024

Çevrimiçi Yayın/Published : 28.03.2024

Makale Atf Önerisi /Citation (APA) :

Karasin, Y., Karagoz, Y. (2024). Psikolojik Sağlamlık, Tükenmişlik, Algılanan Covid-19 Bulaşılabilirliği Arasındaki İlişkinin İncelenmesi : Akademik Personel Üzerinde Bir Uygulama. *İzmir Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), 1-10. DOI: 10.47899/ijss.1310447

tersi de doğrudur (Ran vd.,2020; Yelboğa vd.,2022; Yıldırım ve Arslan,2020). Bulaşıcı olan bir hastalığa karşı savunmasız olma durumunu ifade eden kavrama algılanan hastalık adı verilmektedir (Mallett vd., 2021). Bu durum yalnızca patolojik değil, aynı zamanda duygusal duruma da ilgili olabilmektedir (Do Bú vd., 2021). Covid-19 pandemisinde algılanan hastalık düzeyi bireylerin farklı özellikleri esas alınarak farklılaşmaktadır. Alanyazındaki genel kanı algılanan hastalık düzeyi yüksek bireylerin sağlık anksiyetesi ve sağlık yönünden psikolojik rahatsızlığa girme durumunun daha yüksek olduğu şeklindedir (De Conick vd.,2020;Church vd.,2020;Kananian vd.,2021). Uluslararası literatür incelendiğinde algılanan covid-19 hastalığına yönelik algılanan düzeye ilişkin eğitim sektörünün örneklem olarak ele alındığı çalışmaların olduğu görülmektedir (Pretorius vd.,2022; Padmanabhanunni ve Pretorius, 2021). Bu çalışma kapsamında da eğitim seviyesi yüksek olan akademik personel ele alınmıştır. Bu çalışmanın amacı, akademik personelin psikolojik sağlık, tükenmişlik ve algılanan covid-19 bulaşılabilirliği arasındaki ilişkinin incelenmesidir.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Psikolojik Sağlık

Psikolojik sağlık kavramı yeni bir kavram değildir (Stewart vd., 1997). Psikolojik sağlık en genel anlamıyla, aşırı stres, travma veya olumsuz deneyime karşı başarılı bir şekilde yanıt verme yeteneği olarak tanımlanmaktadır (Ran vd.,2020). Bir başta tanımda ise psikolojik sağlık, kişinin karşılaştığı olumsuz durumlara yönelik uyum sağlayabilme ve bu durumun üzerinden başarıyla gelme durumudur (Öz ve Bahadır Yelmez,2009). Psikolojik sağlık, stresli ve zorlayıcı durumlara başa çıkmak için önemli bir kişisel kaynak niteliğinde olup böyle durumlarda uyum sağlamak ve yönetmek açısından faydalıdır (Üngüren ve Kaçmaz,2022).

Alanyazın incelendiğinde psikolojik sağlık kavramının farklı sektörlerde incelendiği görülmektedir. Mealer vd.(2012) tarafından alana kazandırılan çalışmada yoğun bakım ünitesinde çalışan hemşirelerin psikolojik profillerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda 744 hemşireye ulaşılmıştır. Çalışmanın sonuçlarından birisi psikolojik sağlık düzeyi yüksek hemşirelerin tükenmişlik seviyesinin daha düşük olduğudur. Erkoç ve Danış (2020) öğrencilerin psikolojik sağlık düzeylerini tespit etmeyi amaçladığı çalışması, Sakarya Üniversitesi Sosyal Hizmet bölümünde öğrenim gören 261 öğrencinin örneklem olarak ele alınmasıyla alanyazına kazandırılmıştır. Çalışmanın sonucuna göre öğrencilerin psikolojik sağlık düzeyi orta düzeydedir. Ayrıca öğrencilerin cinsiyet, sınıf ve öğretim durumuna

göre psikolojik sağlık düzeyleri arasında istatistiki olarak bir fark bulunmaktadır. Psikolojik sağlamlığın eğitim camiası örneklem alınarak alana kazandırıldığı bir çalışma Ulukan (2020) tarafından gerçekleştirilmiştir. Çalışmada Akdeniz, Ege ve Marmara bölgesinin farklı ortaöğretim kurumlarında görev yapan 336 öğretmene ulaşılmıştır. Ortaya çıkan sonuç öğretmenlerin psikolojik sağlamlığı ile mutluluk arasında bir ilişkinin olduğu ve bu ilişki düzeyinin de orta seviyenin üzerinde olduğudur.

Covid-19 pandemisi ile psikolojik sağlık arasındaki ilişkiyi içeren çalışmalar da mevcuttur. Bu çalışmalardan bazılarında aşağıda yer verilmiştir.

Bozdağ (2020) tarafından alanyazına kazandırılan çalışma, pandemi sürecinde psikolojik sağlamlığı ölçmek için 31 ilden 237 yetişkin birey üzerinden yürütülmüştür. Çalışmada ortaya çıkan sonuç eğitim seviyesi arttıkça pandemi sürecinde psikolojik sağlık düzeyinin arttığı yönündedir. Ran vd., (2020) tarafından alana kazandırılan çalışma Covid-19 pandemisinin pik döneminde Çin Halk Cumhuriyeti vatandaşlığı bulunan 1770 kişi üzerinden yürütülmüştür. Çalışma sonucunda psikolojik sağlamlığın depresyon ve anksiyete üzerinde negatif yönlü bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir. Covid-19 pandemisi sürecinde psikolojik sağlamlığın alanyazına kazandırıldığı bir başka çalışma Yelboğa vd. (2022) tarafından gerçekleştirilmiştir. Çalışmada covid-19 korkusu, psikolojik sağlık ve yaşam doyumu arasındaki ilişkiler incelenmiş olup, ortaya çıkan sonuç covid-19 korkusu ile psikolojik sağlık negatif yönlü, yaşam doyumu ile psikolojik sağlık pozitif yönlü bir ilişki içerisindedir. Psikolojik sağlamlığın Covid-19 pandemisi ile ilişkisinin incelendiği bir başka çalışma ise Yıldırım ve Arslan (2020) tarafından gerçekleştirilmiştir. Çalışmada ortaya çıkan sonuç, psikolojik sağlamlığın psikolojik sağlık üzerinde olumlu yönde etkisinin olduğu şeklindedir.

2.2. Tükenmişlik

İngilizce literatürde "Burnout" veya "Fatigue" olarak geçen kavram yerli alanyazında tükenmişlik olarak bilinmektedir. Genel olarak tükenmişlik kavramı ; yıpranma, başarısızlık, enerjide düşüklük meydana çıkması sonucunda güç kaybına uğrama ve içsel motivasyonda bitkinlik olarak tanımlanmaktadır (Uler,2020). Tükenmişlik kavramı ilk kez 1974 yılında tanımlanarak bilimsel literatürdeki yerini almıştır. Kavramı ilk tanımlayan Herbert Freudenberger olmasına rağmen, tükenmişlik denildiği zaman akla ilk gelen isim Christina Maslach'tır (Erdoğan,2021). Tükenmişlik, orta ve uzun süreli stres sonucunda ortaya çıkan bir sendromdur (Chen vd., 2022). Tükenmişlik konusunu alanyazında inceleyen pek çok çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmalardan bazılarında aşağıda değinilmiştir.

Okray (2018) tarafından alana kazandırılan çalışmada

akademik personelin tükenmişlik düzeyleri sistematik derleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Çalışmada akademik personelin tükenmişlik durumuna etki eden faktörlerin akademik unvan, haftalık ders saati, cinsiyet, çalışma yılı olduğu tespit edilmiştir. Yi vd., (2022) tarafından alana kazandırılan çalışmada psikolojik sağlamlık ile tükenmişlik arasındaki ilişkilerin bibliyometrik analizinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda 2008-2021 yılları arasında yayımlanan 388 makale çalışma kapsamında değerlendirilmiştir. Çalışmada ortaya çıkan sonuçlardan birisi covid-19 pandemisi sürecinde iki kavramın sıkça kullanıldığı ve ana örnekleminin sağlık çalışanları olduğudur. Covid-19 pandemisi sürecinde tükenmişlik ile psikolojik sağlamlık değişkenlerinin bir arada kullanıldığı bir diğer çalışma da Chen vd., (2022) tarafından alana kazandırılmıştır. Çalışmada sağlık profesyonelleri örneklem olarak alınmış ve psikolojik sağlamlığın tükenmişliği etkilediği sonucu tespit edilmiştir. Bu sonuç psikolojik sağlamlık ile tükenmişlik arasındaki ilişkinin negafif yönlü olduğu şeklindedir. Yani, bireyin tükenmişlik seviyesi yüksekse psikolojik sağlamlık seviyesi düşük, tükenmişlik seviyesi düşükse psikolojik sağlamlık seviyesi yüksektir.

2.3. Algılanan Covid-19 Bulaşılabilirliği

Algılanan hastalık kavramı, bulaşıcı bir hastalığa karşı savunmasızlığı ifade etmektedir (Mallett vd., 2021). Bu savunmasızlık durumu sadece patojenik durumla ilgili değil, aynı zamanda duygusal rahatsızlık durumu ile ilgilidir (Do Bú vd.,2021).

Covid-19 pandemisi sürecinde de algılanan hastalık bulaşılabilirliğinin çok sayıda alana kazandırıldığı görülmektedir. Bu çalışmalardan birisi olan ve De Conick vd., (2020) tarafından alana kazandırılan çalışmada covid-19 hastalığına yönelik bulaşılabilirlik algısı, covid-19'a yönelik tutum ve alınan önlemler halk sağlığı açısından incelenmiştir. Çalışma Belçika'da 1000 kişilik örneklem üzerinden yürütülmüştür. Covid-19 hastalığına yönelik yakalanma algısı yüksek bireylerin halk sağlığına ilişkin önlemlere inancının daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Church vd., (2022) tarafından alana kazandırılan çalışmada covid-19 önleyici davranışlar ile algılanan hastalık düzeyi arasındaki ilişki uzun zamanlı bir periyotta incelenmiştir. Bu periyotlar Haziran ve Aralık 2020 olmak üzere 2 zaman dilimini içermektedir. Her iki dönemde de ortaya çıkan sonuç algılanan covid-19 hastalık düzeyi yüksek bireylerin sağlık anksiyete durumunun daha yüksek olduğu yönündedir. Ariyo vd., (2021) tarafından alana kazandırılan çalışmada ise örneklem olarak Nijeryada hizmet veren sağlık çalışanları ele alınmıştır. Çalışmanın amacı, anksiyete ve depresyon şiddetini belirleyip bu durumun covid-19 korkusu ile arasındaki ilişkinin ortaya konmasıdır. Bu amaç

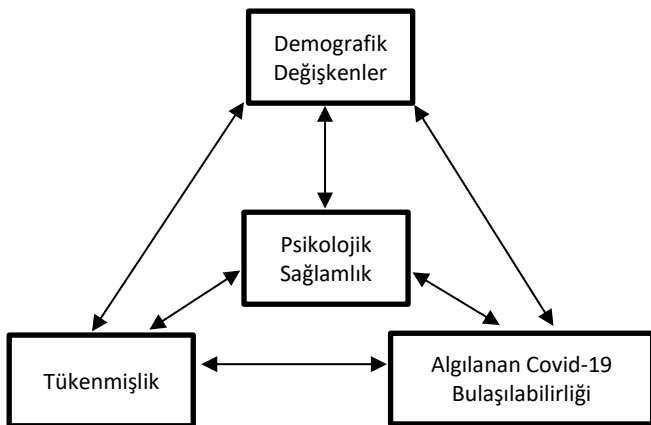
doğrultusunda 413 sağlık çalışanına ulaşılmıştır. Çalışmada ortaya çıkan sonuç, algılanan covid-19 hastalığı bulaşılabilirliği yüksek bireylerin anksiyete ve depresyon seviyesinin de yüksek olduğu, bu durumun tersinin de geçerli olduğudur. Covid-19 hastalığına yönelik algılanan düzeyin eğitim sektöründe uygulaması yapılarak alana kazandırılan bir başka çalışma Pretorius vd., (2022) tarafından gerçekleştirilmiştir. Çalışmada Güney Afrikadaki öğretmenlerin covid-19 hastalığına yönelik algıladıkları bulaşılabilirlik seviyesinin memnuniyet durumu üzerindeki etkisinin ortaya konması amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda 355 öğretmene ulaşılmıştır. Covid-19 hastalığına yönelik algılanan hastalık düzeyinin duygusal tükenme ile ilişkili olduğu, bu durumun da tatmini olumsuz etkilediği tespit edilmiştir. Padmanabhanunni ve Pretorius (2021) tarafından alana kazandırılan çalışmada covid-19 hastalığına yönelik algılanan bulaşılabilirliğin öğretmenler örneklemini üzerinden gerçekleşmesi sonucunda ortaya konulmuştur. Çalışmada hastalığa karşı algılanan bulaşılabilirliğin covid-19 korkusu ve memnuniyet değişkenleri ile ilişkili olduğu tespit edilmiştir. Padmanabhanunni vd. (2022) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, Güney Afrika'daki öğretmenler örneklem alınmıştır. Çalışmanın amacı, covid-19'a karşı algılanan bulaşma hissi, covid-19 korkusu ve psikolojik sıkıntı arasındaki ilişkinin belirlenmesidir. Bu amaç doğrultusunda 355 öğretmene ulaşılmıştır. Çalışmanın sonunda ortaya çıkan sonuç, kendilerinde covid-19'u daha sık gören öğretmenlerin depresyon, umutsuzluk ve korku içerisinde olduğudur. Kananian vd., (2021) tarafından alana kazandırılan çalışmanın özgün yanı mülteciler üzerinden gerçekleştirilmiş olmasıdır. 45 'i Arapça, 31'i Farsça konuşan 76 mültecinin örneklem alınarak yürütüldüğü çalışmada mültecilerin hastalığa yönelik bulaşılabilirlik algısının daha yüksek olduğu ve bu durumun da mültecileri daha savunmasız hale getirdiği sonucuna ulaşılmıştır.

3. YÖNTEM

Psikolojik sağlamlık, tükenmişlik ve algılanan covid-19 bulaşılabilirliği arasındaki ilişkilerin alana kazandırılmasını amaçlayan bu çalışmanın evrenini, Türkiye'deki akademik personel oluşturmaktadır. Güncel yök istatistikleri incelendiğinde hizmet veren akademik personelin sayısının 183781 olduğu görülmektedir (istatistik.yok.gov.tr, e.t:29.08.2022). Çalışma kapsamında 468 akademik personele ulaşılmıştır. 01.05.2022-15.08.2022 tarihleri arasında çevrimiçi (online) anket yöntemiyle katılımcılara ulaşılmıştır. Tüm katılımcılar araştırma öncesinde çalışmanın amacı hakkında bilgilendirilmiştir.

Çalışmada veri toplama aracı olarak kullanılan anket formunda; psikolojik sağlamlık durumlarını ölçmek için, Doğan (2015) tarafından Türkçe geçerlilik-güvenilirlik

çalışması yapılan “kısa psikolojik sağlık ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek, 5’li likert şeklinde 6 sorudan oluşmuştur. Tükenmişlik seviyesini ölçmek için Maslach (1981) tükenmişlik ölçeği kullanılmıştır. Ölçeğin Türkçe geçerlilik- güvenilirlik çalışması ise Çam (1993), Ergin (1992) tarafından alana kazandırılmıştır. Ölçek, 5’li likert şeklindeki 22 sorudan oluşmuştur. Algılanan covid-19 bulaşılabilirliğini ölçmek için ise Duncan vd. (2009) tarafından geliştirilen 5’li likert şeklinde 7 sorudan oluşan anket kullanılmıştır. Tüm istatistiksel analizler IBM SPSS ve AMOS paket programları kullanılarak yapılmıştır. Öncelikle katılımcıların demografik özelliklerini ve test edilen yapıların puanlarını (psikolojik sağlık, tükenmişlik ve algılanan covid-19 bulaşılabilirliği) ortaya koymak için tanımlayıcı istatistikler ele alınmıştır. Sonraki aşamada ise psikolojik sağlık, tükenmişlik ve algılanan covid-19 bulaşılabilirliğini dahil eden modeli incelemek için maksimum olabilirlik tahmin yöntemi kullanılarak yapısal eşitlik modellemesi (Structural Equation Model) kullanılmıştır. Model test edilmeden önce tüm değişkenler standardize edilmiştir. Regresyon katsayılarının anlamlılığı, %95 önyüklemeye güven aralığı hesaplanarak belirlenmiştir. Aracı etkinin var olup olmadığını incelemek için 10.000 önyüklemeye örneğiyle yanlılığı düzeltilmiş önyüklemeye testi kullanılmıştır. Modele uyum sağlamayan tükenmişlik ölçeğinin 2,7 ve 14. soruları ile algılanan covid-19 bulaşılabilirliğinin 2.sorusu analiz kapsamına dâhil edilmemiştir.

Şekil 1. Araştırma Modeli

3.1. Araştırmanın Modeli ve Hipotezi

Bu araştırmanın hipotezleri;

H₁: Psikolojik sağlık ile tükenmişlik arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H₂: Psikolojik sağlık ile algılanan covid-19 bulaşılabilirliği arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H₃: Tükenmişlik ile algılanan covid-19 bulaşılabilirliği arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H₄: Demografik değişkenler ile araştırma kapsamında ele alınan değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

Şeklinde kurulmuştur.

Araştırmanın modeli ise Şekil 1’deki gibidir.

4. BULGULAR

Çalışma verilerinin analizinde farklı istatistik yöntemleri kullanılmış ve çalışma sonucunda elde edilen bulgular aşağıda özetlenmiştir.

Tablo 1. Değişkenlere Ait Güvenilirlik Katsayıları

Değişken	Ortalama	Standart Sapma	Varyans	Güvenilirlik Katsayısı	AVE	CR
Psikolojik Sağlık	3,4106	,83524	,698	,870	,32	,89
Tükenmişlik	1,9999	,60886	,371	,898	,53	,85
Algılanan Covid-19 Bulaşılabilirliği	2,7853	,78954	,623	,780	,37	,73
Genel Güvenilirlik Katsayısı				0,783		

Tablo 1’de görüldüğü üzere araştırma kapsamında kullanılan ölçeğe ilişkin güvenilirlik katsayısı 0,783, psikolojik sağlık ölçeğine ilişkin güvenilirlik katsayısı 0,870, tükenmişliğe ilişkin güvenilirlik katsayısı 0,898 ve algılanan covid-19 bulaşılabilirliğine ilişkin güvenilirlik katsayısı 0,780 dir. Bu dört değerden ikisi (psikolojik sağlık ve tükenmişlik) $0,80 \leq \alpha < 1,00$ olduğundan dolayı ölçekler yüksek derecede güvenilirken, ikisi (algılanan covid-19 bulaşılabilirliği ve genel güvenilirlik katsayısı) de $0,60 \leq \alpha < 0,8$ olduğundan güvenilirdir.

Hesaplanan AVE değerlerinden ikisi (Tükenmişlik ve Algılanan Covid-19 Bulaşılabilirliği) 0,5’ten küçük olsa da, CR katsayıları 0,7’den büyük olduğundan faktörler yüksek yapı güvenilirliğine, dolayısıyla uyum geçerliğine sahiptir.

Fornell ve Larcker (1981) ’e göre; AVE değeri 0,50’nin altında olmasına rağmen CR değeri 0,70’in üzerinde ise 0,50’nin altındaki AVE değerlerinin de kabul edilebileceğini belirtmektedir (Akçay ve Özdemir, 2018).

Çalışma kapsamına alınan bireylerde kadın ve erkek katılımcı arasında çok büyük bir fark bulunmamaktadır. (Erkek katılımcı sayısı 248, Kadın katılımcı sayısı 240) Katılımcılar yaş açısından değerlendirildiğinde yaklaşık %60’lık kısmın 31-50 yaş arasında olduğu görülmektedir. Katılımcılar akademik unvan açısından incelendiğinde Öğretim Görevlisi ve Dr. Öğretim Üyesi unvanına sahip akademik personelin tüm katılımcıların yaklaşık yarısını (n:226, %48,3) oluşturduğu görülmektedir. Medeni hal durumu incelendiğinde katılımcıların büyük çoğunluğunun evli (n:336, %71,8) olduğu görülmektedir. 11 yıl ve üzerinde kıdemi olan akademik personelin tüm katılımcıların yarısından fazlasını oluşturduğu görülmektedir (n:247,

%52,8). Bulunduğu üniversitedeki çalışma süresi incelendiğinde 6 yıl ve üzerindeki çalışan personelin sayısının tüm katılımcıların yaklaşık %60'ını oluşturduğu görülmektedir. Katılımcılar eğitim düzeyi açısından incelendiğinde büyük çoğunluğunun doktora ve üstü eğitime sahip olduğu görülmektedir (n:348, %74,4).

Tablo 2. Araştırma Kapsamına Dâhil Edilen Bireylerin Sosyo-Demografik Özellikleri

Değişkenler	Frekans (n)	Yüzde (%)	Psikolojik Sağlık		Tükenmişlik		Algılanan Covid-19 Bulaşılabilirliği	
			t Test/ Anova (t/F)	p-value (2tailed)	t Test/ Anova (t/F)	p-value (2tailed)	t Test/ Anova (t/F)	p-value (2tailed)
Cinsiyet^a								
Erkek	220	47,0	-3,408	,001	1,438	,151	,589	,556
Kadın	248	53,0						
Yaş^b								
30 ve altı	82	17,5	3,813	,010	5,499	,001	,251	,861
31-40	160	34,2						
41-50	115	24,6						
51 ve üzeri	111	23,7						
Akademik Unvan^b								
Ar. Gör.	67	14,3	3,225	,004	4,059	,001	,941	,465
Ar. Gör. Dr.	22	4,7						
Öğr. Gör.	98	20,9						
Öğr. Gör. Dr.	15	3,2						
Dr. Öğr. Üyesi	128	27,4						
Doç. Dr.	61	13,0						
Prof. Dr.	77	16,5						
Medeni Durum^a								
Bekâr	132	28,2	-1,668	,096	2,757	,006	,110	,912
Evli	336	71,8						
Mesleki Kıdem^b								
1 yıldan az	24	5,1	,614	,606	1,040	,374	1,062	,365
1-5 yıl	101	21,6						
6-10 yıl	96	20,5						
11 yıl ve üzeri	247	52,8						
Çalışma Süresi^b								
1 yıldan az	32	6,8	,512	,674	,619	,603	,652	,582
1-5 yıl	159	34,0						
6-10 yıl	107	22,9						
11 yıl ve üzeri	170	36,3						
Eğitim Düzeyi^b								
Lisans	14	3,0	,445	,641	1,307	,272	1,919	,148
Yüksek Lisans	106	22,6						
Doktora ve üstü	348	74,4						

^a Independent t test

^b ANOVA test

İkili seçeneğe sahip olan Cinsiyet ve Medeni Hal değişkenleri için Bağımsız örneklem t testi, 2'den daha fazla seçeneğe sahip Yaş, Akademik Unvan, Mesleki Kıdem, Çalışma Süresi ve Eğitim Düzeyi için ise ANOVA analizi uygulanmıştır. Bu analizlere ilişkin sonuçlar araştırma kapsamında uygulanan ölçeğin her üç değişkeni için ayrı ayrı yorumlanmıştır.

Cinsiyetin alt grupları ile psikolojik sağlık değişkeni ($p=0,001<0,05$) arasında istatistiki açıdan anlamlı bir fark

tespit edilmiştir. Tükenmişlik ($p=0,151>0,05$) ve algılanan covid-19 bulaşılabilirliği ($p=0,556>0,05$) değişkenleri ile cinsiyetin alt grupları arasında ise istatistiki açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır.

Psikolojik sağlık ($p=0,010<0,05$) ve tükenmişlik ($p=0,001<0,05$) değişkenleri ile yaşın alt grupları arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunurken, algılanan covid-19 bulaşılabilirliği ($p=0,861>0,05$) ile yaşın alt grupları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır.

Psikolojik sağlık ($p=0,04<0,05$) ve tükenmişlik ($p=0,001<0,05$) değişkenleri ile akademik unvanın alt grupları arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunurken, algılanan covid-19 bulaşılabilirliği ($p=0,465>0,05$) ile akademik unvanın alt grupları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır.

Medeni hal ile psikolojik sağlık ($p=0,096>0,05$) ve algılanan covid-19 bulaşılabilirliği ($p=0,912>0,05$) arasında istatistiki açıdan bir fark bulunmazken, tükenmişlik ile medeni hal arasında istatistiki ($p=0,006<0,05$) arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır.

Mesleki kıdem ile her üç değişken arasında da istatistiki olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır (psikolojik sağlık $p=0,606>0,05$; tükenmişlik $p=0,374>0,05$ ve algılanan covid-19 bulaşılabilirliği $p=0,365>0,05$).

Çalışma süresi ile her üç değişken arasında da istatistiki olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır (psikolojik sağlık $p=0,674>0,05$; tükenmişlik $p=0,603>0,05$ ve algılanan covid-19 bulaşılabilirliği $p=0,582>0,05$).

Eğitim düzeyi ile her üç değişken arasında da istatistiki olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır (psikolojik sağlık $p=0,641>0,05$; tükenmişlik $p=0,272>0,05$ ve algılanan covid-19 bulaşılabilirliği $p=0,148>0,05$).

4.1. Path Analizine İlişkin Bulgular

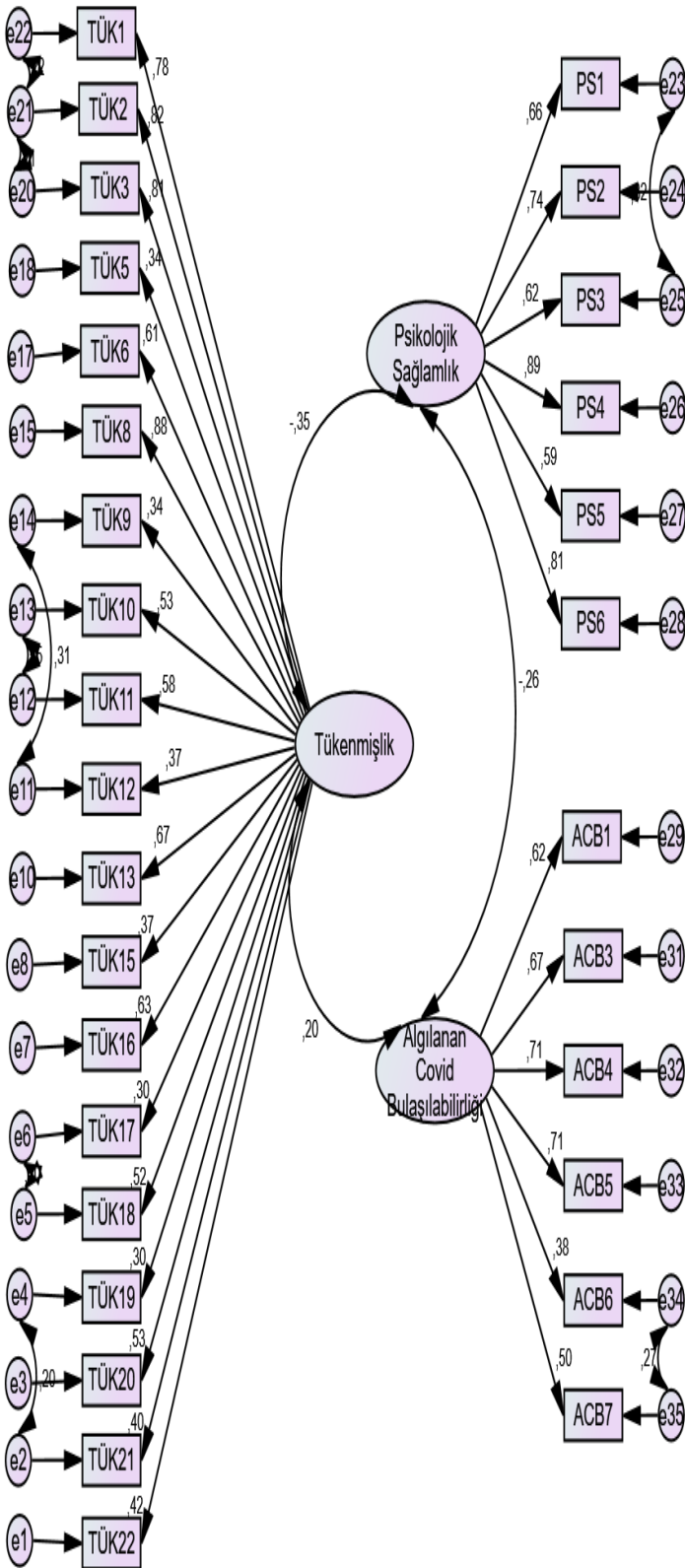
Aşağıda verilen uyum değerleri **model uyumunun (model fit)** iyi sağlandığını göstermektedir. Bakılacak değerlerle ilgili bir sınırlama yoktur. Raporlanan değerler araştırmacının dikkat çekmek istediği değerlere göre değişebilmektedir. Oluşturulan model ile ilgili uyum değerleri aşağıda verilmiştir.

Tablo 3. Path(Yol) Analizi Uyum İyiliği Sonuçları

Model	NPAR	CMIN	DF	P	CMIN/DF
Varsayılan (Default) Model	73	1200,304	423	,000	2,838
Yapılandırılmış (Saturated) Model	496	,000	0		
Bağımsız (Independence) Model	31	6436,564	465	,000	13,842

(CMIN/DF=2,838<3, RMR=0,077<0,08, RMSEA=0,063<0,08, SRMR=0,0739<0,08)

(Munro, 2005; Hooper vd., 2008; Schumacker ve Lomax, 2010).

Şekil 2. Değişkenler Arasındaki Path Diyagramı

İncelenen uyum değerleri, verilerin modele iyi uyum sağladığını göstermektedir.

Yapısal eşitlik modellemesi ile elde edilen Tükenmişlik, Psikolojik Sağlamlık ve Algılanan Covid-19 Bulaşılabilirliği arasındaki korelasyon değerleri (Bütün model içindeki

korelasyonlar) önemlidir ($p < 0,000$).

Tükenmişlik ile Algılanan Covid-19 Bulaşılabilirliği arasındaki pozitif ilişki vardır, ilişki önemlidir ($p < 0,000$) ve ilişkinin derecesi de $r = 0,203$ 'dür.

Tükenmişlik ile Psikolojik Sağlamlık arasında negatif ilişki vardır, ilişki önemlidir ($p < 0,000$) ve ilişkinin derecesi de $r = -0,353$ 'dür.

Psikolojik Sağlamlık ve Algılanan Covid-19 Bulaşılabilirliği arasındaki ilişkisi negatif ilişki vardır, ilişki önemlidir ($p < 0,000$) ve ilişkinin derecesi de $r = -0,262$ 'dir.

Tablo 4. Path Analizinin Sonuçları

Hipotez			Tahmin	P
H ₁	Tükenmişlik	<-> Psikolojik Sağlamlık	-,353	***
H ₂	Psikolojik Sağlamlık	<-> Algılanan Covid-19 Bulaşılabilirliği	-,262	***
H ₃	Tükenmişlik	<-> Algılanan_Kovit_Bulaşılabilirliği	,203	***

4.2. Korelasyon Analizine İlişkin Bulgular

Tablo 5. Korelasyon Analizi Sonuçları

		Psikolojik Sağlamlık	Tükenmişlik	Algılanan Covid-19 Bulaşılabilirliği
Psikolojik Sağlamlık	Pearson Korelasyon	1	-,386**	-,239**
	Sig. (p) değeri		,000	,000
	N	468	468	468
Tükenmişlik	Pearson Korelasyon	-,386**	1	,166**
	Sig. (p) değeri	,000		,000
	N	468	468	468
Algılanan Covid-19 Bulaşılabilirliği	Pearson Korelasyon	-,239**	,166**	1
	Sig. (p) değeri	,000	,000	
	N	468	468	468

** : $p < 0,01$

Tükenmişlik, psikolojik sağlamlık ve algılanan covid-19 bulaşılabilirliği arasındaki ikili korelasyon değerleri de (Bütün model içindeki korelasyonlar) önemlidir ($p < 0,000$).

Tükenmişlik ile algılanan covid-19 bulaşılabilirliği arasında pozitif ilişki vardır, ilişki önemlidir ($p < 0,000$) ve ilişkinin derecesi de $r = 0,166$ 'dır.

Tükenmişlik ile psikolojik sağlamlık arasında negatif ilişki vardır, ilişki önemlidir ($p < 0,000$) ve ilişkinin derecesi de $r = -0,386$ 'dır.

Psikolojik sağlamlık ve algılanan covid-19 bulaşılabilirliği arasında negatif ilişki vardır, ilişki önemlidir ($p < 0,000$) ve ilişkinin derecesi de $r = -0,239$ 'dir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Psikolojik sağlamlık, tükenmişlik ve algılanan covid-19 bulaşılabilirliği arasındaki ilişkilerin incelendiği bu çalışmada yapılan analiz sonucunda her üç değişken arasında da

anlamli bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir (p:0,000<0,05). Bu sonuçta çalışmanın hipotezini destekler niteliktedir. Ayrıca ele alınan bu değişkenler demografik bilgiler açısından da incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda katılımcıların yaşı ile psikolojik sağlıklı, akademik unvan ile psikolojik sağlıklı ve tükenmişlik arasında istatistik olarak bir ilişkinin var olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum alanyazında bilhassa covid-19 dönemini içeren çalışmalarda ve eğitim sektöründe hizmet sunan eğitimcileri ele alan çalışmalar ile (Ulukan,2020; Padmanabhanunni ve Pretorius, 2021; Pretorius vd., 2022) benzer yön taşımaktadır.

Gündelik yaşantıda büyük bir farklılık oluşturan covid-19 pandemisinin bireylerin psikolojisi üzerinde büyük bir etkisinin olduğu gerçektir. Bu da tükenmişliği etkilemektedir. Bu durumdan psikolojik olarak sağlıklı seviyesi yüksek olan bireylerin daha az etkilendiği alanyazındaki çalışmalarda da ortaya konulmuştur (Ran vd., 2020; Üngüren ve Kaçmaz,2022; Yelboğa vd., 2022; Yıldırım ve Arslan,2020). Covid-19 pandemisinden algılanan bulaşılabilirlik ve hastalıktan etkilenme durumu eğitim seviyesi yüksek olan grupta daha düşüktür. Bunun aşıya karşı daha ılımlı olma, hastalığa yönelik rehberleri inceleme ve tedbirleri daha sıkı uygulama gibi sebeplerinin olduğu söylenebilir. Bu durumdan hareketle, bu çalışma bağlamında da eğitim sektöründe hizmet sunan bireylere ulaşılması planlanmıştır. Bu bağlamda, Türkiye’de hizmet sunan akademik personele ulaşılmıştır. Çalışmanın örneklemini bu çalışmanın örneklemini gönüllü olarak çalışmaya katılmayı kabul eden 468 akademik personel oluşturmaktadır.

Covid-19’dan korunmak için gerekli olan aşılara eğitim seviyesi yüksek grubun daha ılımlı olması, bu tür süreçlerde psikolojik sağlıklıliğının öneminin yüksek eğitimli grup tarafından daha iyi düzeyde olması bu iki faktörün algılanan covid-19 hastalığı bulaşılabilirliği düzeyi üzerinde etkisini ortaya koymaktadır. Nitekim bu çalışma da her üç değişken arasında anlamli bir ilişkinin çıkmış olması bu hipotezi desteklemektedir. Bu çalışmanın farklı örnekleme gruplarını içerecek şekilde ele alınması önerilmekte olup, ileride yapılacak çalışmalara bu çalışmanın öncü olması beklenmektedir.

KAYNAKÇA

- Akçay, G., & Özdemir, E. (2018). Satış Elemanlarının Cinsiyet Kimliğinin Satış Performansı Üzerindeki Etkisi ve Biyolojik Cinsiyetin Düzenleyici Rolü: Perakendecilik Sektöründe Bir Araştırma. *Social Science Studies Journal*, 4(27), 5983-6001.
- Ariyo, J. O., Akinawo, E. O., Akpunne, B. C., Kumuyi, D. O., & Onisile, D. F. (2022). An Investigation of

Associations and Incidence of Anxiety, Depression, Perceived Vulnerability to Diseases, and Fear of COVID-19 Among Nigerian Health Care Workers. *Archives of Pediatric Infectious Diseases*, 10(1).

- Bozdağ, F. (2020). Pandemi Sürecinde Psikolojik Sağlıklılık. *Electronic Turkish Studies*, 15(6).
- am, O. (1993). Tükenmişlik Envanterinin Geerlilik ve Güvenilirliğinin Araştırılması. *VII. Ulusal Psikoloji Kongresi Bilimsel alışmaları, Türk Psikologlar Derneği Yayını*, s: 155-160, Ankara.
- Chen, Y., Zhang, L., Qi, H., You, W., Nie, C., Ye, L., & Xu, P. (2022). Relationship Between Negative Emotions and Job Burnout in Medical Staff During the Prevention and Control of the COVID-19 Epidemic: The Mediating Role of Psychological Resilience. *Frontiers in Psychiatry*, 13.
- Church, L. D., Bounoua, N., Rodriguez, S. N., Bredemeier, K., & Spielberg, J. M. (2022). Longitudinal relationships between COVID-19 preventative behaviors and perceived vulnerability to disease. *Journal of Anxiety Disorders*, 88, 102561.
- De Coninck, D., d’Haenens, L., & Matthijs, K. (2020). Perceived vulnerability to disease and attitudes towards public health measures: COVID-19 in Flanders, Belgium. *Personality and Individual Differences*, 166, 110220.
- Do Bú, E. A., de Alexandre, M. E. S., Rezende, A. T., & Bezerra, V. A. D. S. (2021). Perceived vulnerability to disease: adaptation and validation of the PVD-br. *Current Psychology*, 1-14.
- Erdoğan, P. (2021). İş tatmini ile tükenmişlik ilişkisi: Bir meta-analiz alışması. *Business & Management Studies: An International Journal*, 9(2), 405-425.
- Ergin, C. (1992). Doktor ve Hemşirelerde Tükenmişlik ve Maslach Tükenmişlik Ölçeğinin Uyarlanması, 7. *UluMsal psikoloji Kongresi Bilimsel alışmaları, Hacettepe Üniversitesi, Ankara*, 143-154.
- Erkoç, B., & Daniş, M. Z. (2020). Üniversite Öğrencilerinin Psikolojik Sağlıklılık Düzeylerinin Tespit Edilmesine Yönelik Bir Araştırma. *Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(1), 34-42.
- Fornell, C. & Larcker, D. F. (1981). Evaluating Structural Equation Models with Unobservable Variables and Measurement Error, *Journal of Marketing Research*, 48, 39-50
- Hooper, D., Coughlan, J., & Mullen, M. R. (2008). Structural equation modelling: Guidelines for determining model fit. *Electronic journal of business research methods*, 6(1), pp53-60.
- <https://istatistik.yok.gov.tr/e:t:29.08.2022>
- Kanian, S., Al-Sari, S., & Stangier, U. (2022). Perceived

- vulnerability to disease, knowledge and preventive behavior related to COVID-19 in Farsi and Arabic speaking refugees. *Journal of immigrant and minority health*, 24(5), 1245-1250.
- Magallares, A., Jauregui-Lobera, I., Carbonero-Carreño, R., Ruiz-Prieto, I., Bolaños-Ríos, P., & Cano-Escoriaza, A. (2015). Perceived vulnerability to disease and antifat attitudes in a sample of children and teenagers. *Eating and Weight Disorders-Studies on Anorexia, Bulimia and Obesity*, 20(4), 483-489.
- Mallett, R., Coyle, C., Kuang, Y., & Gillanders, D. T. (2021). Behind the masks: A cross-sectional study on intolerance of uncertainty, perceived vulnerability to disease and psychological flexibility in relation to state anxiety and wellbeing during the COVID-19 pandemic. *Journal of Contextual Behavioral Science*, 22, 52-62.
- Maslach, C., Jackson, S. E. (1981). The Measurement of Experienced Burnout, *Journal of Occupational Behaviour*, 2, 99-113.
- Mealer, M., Jones, J., Newman, J., McFann, K. K., Rothbaum, B., & Moss, M. (2012). The presence of resilience is associated with a healthier psychological profile in intensive care unit (ICU) nurses: results of a national survey. *International journal of nursing studies*, 49(3), 292-299.
- Munro, B. H. (2005). Statistical methods for health care research (Vol. 1). lippincott williams & wilkins
- Okray, Z. (2018). Akademisyenlerin tükenmişlik düzeyleri: Sistematik bir derleme. *Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi (IBAD)*, 3(1), 163-180.
- Öz, F. & Bahadır Yelmez, E. (2009). Ruh sağlığının korunmasında önemli bir kavram: Psikolojik sağlık. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 16(3), 82-89.
- Padmanabhanunni, A., & Pretorius, T. (2021). "I Teach, Therefore I Am": The Serial Relationship between Perceived Vulnerability to Disease, Fear of COVID-19, Teacher Identification and Teacher Satisfaction. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(24), 13243.
- Padmanabhanunni, A., Pretorius, T. B., Stiegler, N., & Bouchard, J. P. (2022, January). A serial model of the interrelationship between perceived vulnerability to disease, fear of COVID-19, and psychological distress among teachers in South Africa. In *Annales Médico-psychologiques, revue psychiatrique* (Vol. 180, No. 1, pp. 23-28). Elsevier Masson.
- Pretorius, T. B., Padmanabhanunni, A., Isaacs, S. A., & Jackson, K. (2022). Perceived Vulnerability to Disease and the Relationship with Teacher Satisfaction in South Africa during COVID-19: The Serial Role of Burnout, Role Conflict, and Ambiguity. *Behavioral Sciences*, 12(6), 160.
- Ran, L., Wang, W., Ai, M., Kong, Y., Chen, J., & Kuang, L. (2020). Psychological resilience, depression, anxiety, and somatization symptoms in response to COVID-19: A study of the general population in China at the peak of its epidemic. *Social Science & Medicine*, 262, 113261.
- Schumacher, R. E., & Lomax, R. G. (2010). A beginners guide to structural equation modeling: SEM. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Stewart, M., Reid, G., & Mangham, C. (1997). Fostering children's resilience. *Journal of pediatric nursing*, 12(1), 21-31.
- Uler, E. (2020). Tükenmişlik ve örgütsel tükenmişlik üzerine literatür taraması. *Balkan and Near Eastern Journal of Social Sciences*, 6, 36-43.
- Ulukan, M. (2020). Öğretmenlerin Mutluluk İle Psikolojik Sağlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Journal of International Social Research*, 13(73).
- Üngüren, E., & Kaçmaz, Y. Y. (2022). Does COVID-19 pandemic trigger career anxiety in tourism students? Exploring the role of psychological resilience. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education*, 30, 100369.
- Yelboga, N., Aydın, S., & Isik, A. (2022). A Study to Examine the Relationship Between Fear of COVID-19, Psychological Resilience, and Life Satisfaction. *Cyprus Turkish Journal of Psychiatry and Psychology*, 180-188.
- Yıldırım, M., & Arslan, G. (2020). Exploring the associations between resilience, dispositional hope, preventive behaviours, subjective well-being, and psychological health among adults during early stage of COVID-19. *Current psychology*, 1-11.
- Yi, L. J., Liu, Y., Tang, L., Cheng, L., Wang, G. H., Hu, S. W., ... & Jiménez-Herrera, M. F. (2022). A Bibliometric Analysis of the Association Between Compassion Fatigue and Psychological Resilience From 2008 to 2021. *Frontiers in Psychology*, 13, 890327.

EXTENDED ABSTRACT**Purpose and Significance**

Covid-19 was first seen in Wuhan, China in December 2019, and then it affected the whole world in a very short time. One of the most important reasons for its spread is the rapid spread of every factor in the digital world. Various measures have been taken, both locally and globally, to eliminate the epidemic and reduce its prevalence. These measures include wearing a mask, staying at home, and paying attention to social distance. Although these measures reduce the speed of the epidemic to a certain extent, there have also been situations that lead to burnout due to the psychological structure of the human being. It would not be wrong to say that this feeling of burnout also differs from person to person. This indicates the perceived level of covid-19. Here, the psychological well-being of individuals is another factor that emerges. The attitude of the academic staff, whose place in society is not discussed, is thought to be important. Due to all these factors, it is aimed to bring this study to the literature. The aim of the study is also revealed here. In the study, it becomes important because the covid-19 pandemic is viewed by taking the opinions of academic staff in terms of perceived disease level, psychological resilience and burnout.

Method

Structural equation modeling, which is one of the quantitative research methods, was used in the study. The hypotheses of the study were formed as there is a statistical relationship between resilience and burnout, burnout and perceived covid-19 contagiousness, and psychological resilience and perceived covid-19 contagiousness. Academic staff from all over Turkey constitute the sample of the study. Using the convenience sampling method, 468 academic personnel were reached and included in the scope of the research. A questionnaire was used as a data collection tool in the study. In order to measure the resilience status, the "short resilience scale", of which the Turkish validity-reliability study was conducted by Doğan (2015), was used. The scale consists of 6 questions in the form of a 5-point Likert scale. Maslach (1981) burnout scale was used to measure the level of burnout. The Turkish validity-reliability study of the scale was brought to the field by Çam (1993) and Ergin (1992). The scale consists of 22 questions in the form of a 5-point Likert scale. To measure the perceived contagiousness of covid-19, a questionnaire consisting of 7 questions in the form of a 5-point likert developed by Duncan et al. (2009) was used. All statistical analyzes were performed using IBM SPSS and AMOS package programs. First of all, descriptive statistics were made to reveal the demographic characteristics of the participants and the scores of the tested structures (psychological resilience, burnout, and perceived covid-19 transmissibility). Finally, structural equation modeling (SEM) was performed using the maximum likelihood estimation method to examine the model that included resilience, burnout, and perceived covid-19 transmissibility. All variables were standardized before the model was tested. The significance of the regression coefficients was determined by calculating the 95% bootstrap confidence interval. The bias-corrected bootstrap test with 10,000 bootstrap samples was used to examine whether the mediating effect exists. Questions 2, 7 and 14 of the burnout scale that did not fit into the model and the 2nd question of perceived covid-19 contagiousness were not included in the analysis.

Findings

Correlation values between Burnout, Resilience and Perceived Covid-19 Transmissibility obtained by structural equation modeling (correlations within the whole model) are significant ($p < 0.000$). There is a positive relationship between burnout and Perceived Covid-19 Transmissibility, the relationship is significant ($p < 0.000$) and the degree of relationship is $r = 0.203$. There is a negative relationship between Burnout and Resilience, the relationship is significant ($p < 0.000$) and the degree of the relationship is $r = -0.353$. There is a negative relationship between Resilience and Perceived Covid-19 Transmissibility, the relationship is significant ($p < 0.000$) and the degree of relationship is $r = -0.262$.

Bilateral correlation values (correlations within the whole model) between Burnout, Resilience, and Perceived Covid-19 Transmissibility are also significant ($p < 0.000$). There is a positive relationship between burnout and Perceived Covid-19 Transmissibility, the relationship is significant ($p < 0.000$) and the degree of the relationship is $r = 0.166$. There is a negative relationship between Burnout and Resilience, the relationship is significant ($p < 0.000$) and the degree of the relationship is $r = -0.386$. There is a negative relationship between Psychological Resilience and Perceived Covid-19 Transmissibility, the relationship is significant ($p < 0.000$) and the degree of relationship is $r = -0.239$.

Discussion and Conclusions

It is a fact that the covid-19 pandemic, which makes a big difference in daily life, has a great effect on the psychology of

individuals. This also affects burnout. It has also been revealed in studies in the literature that individuals with high psychological resilience are less affected by this situation (Ran et al., 2020; Üngüren and Kaçmaz, 2022; Yelboğa et al., 2022; Yıldırım and Arslan, 2020). The perceived contagiousness and the state of being affected by the Covid-19 pandemic are lower in the group with high education level. In general, it is seen that the relations between psychological resilience and burnout are applied in the education sector (Ulukan,2020; Bozdağ,2020). The perceived contagiousness level for Covid-19 is also seen when it is scanned in the literature, where it is applied in the education sector (Padmanabhanunni and Pretorius, 2021; Pretorius et al., 2022). The fact that the contagiousness scales between psychological resilience, burnout and perceived covid-19 are not applied on academic staff in Turkey makes this study unique.

Asymmetric, Pluralistic or Distinctive? Secularism in India and Malaysia within Comparative Perspective*

Asimetrik, Çoğulcu veya Farklı mı? Karşılaştırmalı Perspektifle Hindistan ve Malezya'da Laiklik

Tuğçe YILDIZ¹

Öz

Bu makale, Hindistan ve Malezya'da laikliğin karmaşık ve nüanslı doğasını ele alarak, sabit ve evrensel bir tanımın sorgulanmasını amaçlamaktadır. Makale, söz konusu ülkelerin, çeşitli dini görünümüne rağmen, laik yönetimlere farklı yaklaşımlar benimsediğini inceler. Hindistan'da laiklik, dini meselelerde tarafsızlık ilkesi olarak görülmekte olup, Anayasa'nın dini özgürlük ve eşitlik için getirdiği hükümlerde yansıtılmaktadır. Bununla birlikte, makale, Hindistan'daki laikliğin içerdiği zorluklar ve çelişkileri Shah Bano davası örneğiyle ele almakta dini medeni hukuk ile laik prensipler arasındaki gerilimleri ortaya koymaktadır. Öte yandan, Malezya'nın laikliğe yaklaşımı belirgin bir şekilde farklıdır, İslam'ın üstün din ilan edilmesi ve devlet yasaları ile kurumların etkilemesiyle belirgindir. Buna rağmen Malezya'nın anayasası laiktir ve makale, Malezya'nın İslami ve laik yönetim arasında nasıl gezindiğini, hukuki yorumlar ve çift hukuk sistemiyle göstermektedir. Genel olarak, makale, laikliğin yeniden değerlendirilmesini savunmakta, küresel olarak çeşitli laik uygulamaları dikkate alan ve bunları dini özgürlük, eşitlik ve hoşgörü prensipleri temelinde değerlendiren bir çerçeve önermektedir.

Anahtar Kelimeler: laiklik, Hindistan, Malezya, devlet, din

Abstract

This article explores the nuanced and complex nature of secularism in India and Malaysia, challenging the notion of a fixed, universal definition. It examines how these countries, despite their diverse religious landscapes, have adopted distinct approaches to secular governance. In India, secularism is seen as a principle of impartiality in religious matters, reflected in the Constitution's provisions for religious freedom and equality. However, the article also delves into the challenges and contradictions within Indian secularism, such as the Shah Bano case, which revealed tensions between religious personal laws and secular principles. On the other hand, Malaysia's approach to secularism is markedly different, with Islam being declared the supreme religion and influencing state laws and institutions. Despite this, Malaysia's constitution is secular, and the article discusses how the country navigates between Islamic and secular governance, as seen in legal interpretations and the dual legal system. Overall, the article argues for a reevaluation of secularism, proposing a framework that considers the diversity of secular practices globally and evaluates them based on principles of religious freedom, equality, and tolerance.

Keywords: secularism, India, Malaysia, state, religion

1. INTRODUCTION

Secularism is a contentious concept with various meanings attributed over time, from the decline of religion in the public sphere of the developed world via modernization to religious privatization. In its simplest form, secularism is a political doctrine that emerged in the Western context, claiming the separation of the state from religious

institutions. However, this fixed definition has failed to explain developments at the dawn of the 21st century. The modernization theory, which dominated the explanation of secularism during the 1950s and 1960s, has given way to alternative theories, recognizing that modern societies are not directly becoming secular, and religion is not declining in the public space as expected. On the contrary, religion has started to play a significant role in public life², leading to

* In this article, the principles of scientific research and publication ethics were followed. / Bu makalede bilimsel araştırma ve yayın etiği ilkelerine uyulmuştur.

¹ Tuğçe YILDIZ

ORCID ID: 0000-0002-4766-0060

Research Assistant Ph.D., Canakkale Onsekiz Mart University, Biga Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of International Relations, Çanakkale, Türkiye. tugceyildiz@comu.edu.tr

Arş. Gör. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, Çanakkale, Türkiye. tugceyildiz@comu.edu.tr

Geliş Tarihi/Received : 14.03.2024

Kabul Tarihi/Accepted : 24.04.2024

Çevrimiçi Yayın/Published : 26.04.2024

Makale Atf Önerisi /Citation (APA) :

Yıldız, T. (2024). Asymmetric, Pluralistic or Distinctive? Secularism in India and Malaysia within Comparative Perspective. *İzmir Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), 11-20. DOI: 10.47899/ijss.1452785

² One remarkable study on the role of religion in the public sphere of modern societies is Jose Casanova's book titled "Public Religions in the Modern World" in which Casanova surveys cases two religious traditions (Catholicism and Protestantism) in four countries. Casanova, J. (1994). *Public Religions in the Modern World*. University of Chicago Press.

alternative views emerging to explain the religion-secular divide in the post-secular age³.

Most cases worldwide indicate that the definition and understanding of secularism are shaped by different social and cultural contexts and change over time. There is no single homogeneous Western understanding of secularism either. For instance, secularism in France (laïcité) differs from that in the UK, US, or any other Western country. Attempting to unify these different versions of secularism in the Western world under a single umbrella leads to the first theoretical problem in the field of secularism studies. Additionally, defining secularism as the separation of church from the state points to the second theoretical problem, as there is no single church either, but rather different religious groups, communities, and sects treated differently by the state. In summary, the heterogeneity of secular interpretations, even across the West, and temporal changes in secular understanding led to the conclusion that socio-political concepts retain their meanings and significance depending on the social context and geographic/local realities.

The specific socio-cultural histories of societies and their experiences through modernization, globalization, and colonization have revealed different versions of secularism. Indeed, the structure of secularism, based on guiding normative principles such as liberty, toleration, and neutrality, is open to change depending on different national political contexts. Acknowledging the concept of “multiple secularisms”⁴ suggested by Alfred Stepan, this article argues that different patterns of secularism are shaped by both domestic and global dynamics. Variations in state-religion-society relations over space and time, as well as global interactions between and within states, forge different patterns of secularism. Recognizing the existence of multiple secularisms in the contemporary world, this article aims to analyze and offer a critical comparison of two different interpretations of secularism in a non-Western world: the Malaysian version of asymmetric (*hybrid* in some sense) secularism and the Indian version of pluralistic secularism. A further aim is to demonstrate how the specific historical and cultural roots, as well as their global interactions, have led these countries to choose different ways of handling the challenges of religiously pluralistic societies. These (non-Western) country cases are chosen for several reasons.

³ Jürgen Habermas proposed first the term of “post-secular age” to refer the times in which modernity is perceived as falling morally so there is a need for mutual tolerance between religious and secularist people to coexist peacefully. See for example: Habermas, J. (2008). Notes on Post-Secular Society. *New Perspectives Quarterly*, 25, 17-29.

⁴ Alfred Stepan classifies the different patterns of secularism into four groups: (1) the separatist pattern found in the USA and France, (2) the established

First and foremost, both countries have polarizing ethnic and religious divides within their populations that seek political and economic resources. Second, both countries have a British colonial past that introduced parliamentary democracy and led them to envision their future in a similar way after independence. Third, both countries have a majority group with one religion and a minority divided into different religious groups, but with the strength to challenge the majority. Despite these similarities, each country has chosen a different way of dealing with tensions between the majority and minority, as well as a different path in the politics of religion. By focusing on the contrasts as well as commonalities between these cases, this article offers multiple lenses that challenge the singular picture of secularism originating in the West.

2. DEFINING SECULARISM IN NON-WESTERN WORLD

The starting point of contention is these simple questions: What is secularism? How do we define it? Are there any criteria that we can use to evaluate whether one state has secularism or not in its way of governance? Despite the sizeable body of literature, there is no single simple answer regarded as *de facto* to identify secularism, as even today the lively, intense debates around the politics of religion and secularism make clear. Different varieties of secular understanding across time and space indicate the incapability of a neutral, universal, and monolithic definition of secularism.

Until very recently, the standard secularization thesis, which assumes secularism as a mere negation of religion, had been prevailing in the literature. According to this thesis, modernity, characterized as the progressive decline of religion in the public sphere and its transfer to the private sphere, is assumed to bring secularism as a neutral category (Rectenwald et al., 2015). However, global developments within the past two to three decades indicating the “resurgence of religion in international affairs”⁵ have shaken the rigid base of the standard secularization thesis. As a result of secularization thesis losing its paradigmatic status within the social sciences, sociological debates on secularism have undergone change in a way that has necessitated revisions and even has given rise to new approaches. Peter Berger (1999), once a prominent secularization theorist, has radically changed his views on secularization to the point where modernization does not lead inevitably to religion's loss of relevance, but rather to

religion in Sweden, Denmark and Norway, (3) “positive accommodation” found in the Netherlands, Belgium, Switzerland and Germany and (4) the “positive cooperation, principled distance” model in India, Senegal and Indonesia.

⁵ For some scholars, religious resurgence is not simply the rise of religion but the rise of challenges to dominant forms of secularism. See, for example, Hurd, E. S. (2007). *Theorizing Religious Resurgence*. *International Politics*, 44, 647-665.

pluralism (Berger, 2008). In his book "The Many Altars of Modernity", he suggests the new paradigm of double plurality that refers to the co-existence of different beliefs, values, and religious traditions on one side, and the coexistence of religious and secular on another side (Berger, 2014). Similarly, Jürgen Habermas has put forward a new thesis called the "postsecularism thesis", in which he emphasizes the persistent role of religion in politics as well as public life (Bhargava, 2008).

Consequently, secularism, accepted as the basis of a modern nation-state until very recently, is now regarded as a political, social, and cultural formation (Bhargava, 2008). In other words, multiple formations of secularism, rather than a single model of secularism as idealized in the European experience, are acknowledged by many scholars. Accordingly, the number of empirical works on the distinctive traditions of secularism in various countries has increased. These works distinguish secularisms in terms of the institutionalized relationship between religion and politics (Wohlrab-Sahr and Burchardt, 2012). The common point emphasized is that secularist traditions are context contingent, which suggests their meaning is shaped in connection with and in distinction from others. This implies that secularism is constructed not only within a single national state boundary but also between states through power relations such as nationalist projects, state-society relations, colonial or post-colonial interactions, etc. Cady and Hurd (2010), for example, refer to French laïcité by arguing that it developed not only from the Enlightenment critique of religion and Christian reform but also from global relationships, including colonial and postcolonial relations with religious minorities both in France and abroad. Similarly, Talal Asad (2003) sees secularism as a social construct that emerged primarily within Latin Christendom. He suggests that the evolution of Western secularism is closely tied to Western engagement and influence in regions such as the Middle East. During the process of colonization, the West came into contact with various belief systems and cultural practices, which were often categorized as "religions." To manage the colonies, the West tried to understand these diverse belief systems as conditioned upon Protestant Christianity. That led to the development of Western secularism. Thus, secularism emerges in an interactional relationship network in which, while on the one hand it relies upon religion, it also reproduces the definitions of religion in that context on another.

The aim of this article is to contribute to the literature of

"multiple secularisms" that has emerged recently by offering different patterns of secularism in these two cases. While doing this, it refrains from falling into the dichotomous grid that regards the social world as modern-western on one side and traditional-indigenous on the other. Related to this abstention, this article tries to show a picture of different variants of secularisms that fall into the religious-secular spectrum. This article has dual ends, in a sense. On the one side, it examines the presence of different secularisms in the non-Western world, which modernization and secularization theories remain incapable of explaining. On another side, it aims to answer the question of whether each case, i.e., Indian or Malaysian, is significantly distinctive or shares some components with another. This article argues that secularism is context-contingent, socially constructed, and an adaptable normative category. Based on the context and time, each country case indicates a different pattern of secularism. Yet, all these variants essentially have three principles that constitute the foundations of secularism: the religious freedom of individuals, equality in terms of religion, and religious toleration. Depending on the degree of such principles that one has, each takes a position on the religious-secular spectrum. By this way, while India takes a position nearer to the secularism end of the spectrum, Malaysia remains close to the religious side in the spectrum.

3. SECULARISM IN INDIA: PSEUDO- OR PLURALISTIC?

India, as one of the most populous countries in the world with diverse religions such as Hinduism, Islam, Sikhism, Jainism, Christianity, etc., holds a distinctive importance as a case study in matters of religion and politics.⁶ In fact, in India, religion is deeply embedded not only in politics but also in all aspects of social life. Consequently, the fact that religion determines the way social relations are conducted, with its norms and values, makes it difficult to provide unity and harmony in multicultural and multireligious India. Here, secularism comes into play in Indian politics to address the issue of harmony.

The implication of the Western concept of secularism⁷, which suggests the separation of church and state, in a non-Western country has been a topic of discussion in the literature. In the case of India, the politics of religion and secularism reveal themselves differently. Since its independence, India has proposed impartiality in religious matters as one of its guiding principles. Indeed, the Indian constitution, with its certain provisions, demonstrates the secular nature of independent India.⁸

⁶ It should be noted that there is a huge internal heterogeneity within Hindus and Muslims that make mobilization difficult in one sense.

⁷ The term "secularism" was used first by the British writer George Holyoake in

1846. See for further information: Holyoake, G. J. (1876). *The Principles of Secularism*. London: Austin & Co.

⁸ The provisions relating to "Right of Freedom of Religion" of Article 25-28 of the

Yet, the "wall of separation" between state and religion in India is somewhat blurry. While some articles in the Indian constitution imply strict separation as idealized in the Western world, some other provisions require the state to intervene in some religious matters, such as funding religious educational institutions and providing community-based rights for religious minorities.⁹ Moreover, there is an acceptance of distinctive religious laws for Hindus, Muslims, and Christians, which are regarded as part of Personal Law, governing marriage and divorce. In some non-personal matters, such as commercial matters, a General Civil Code prevails (Almeida, 2015).

Another interesting example that Rochelle Almeida focuses on is that there is no other example of religious freedom seen from the list of national holidays than that in India. Known as "Gazetted" holidays, public holidays in India include all important dates related not only to the country's history but also to the birth and death of the founders of individual religions. The ironic relationship between national (and religious in one sense) holidays and the nation's commitment to secularism indicates how Indian secularism is different from any other examples in the world. Regardless of the size of the religious population, all religious groups have the same recognition in terms of the representation of their special dates in Gazetted Holidays (Almeida, 2015).

This distinctive character of Indian secularism has paved the way for discussions over many years among not only politicians and citizens but also intellectuals and scholars. Debates on secularism mainly revolve around the nature of secularism in the Indian context, i.e., whether secularism is an appropriate normative value in India, whose roots can be found in Ancient Indian traditions, or if it is an imposed Western colonial value ill-adapted to Indian social and political realities. For some scholars, the

Constitution of India indicate that India is a secular state:

Article 25. Freedom of conscience and free profession, practice and propagation of religion,

Article 26. Freedom to manage religious affairs,

Article 27. Freedom as to payment of taxes for promotion of any particular religion,

Article 28. Freedom as to attendance at religious instruction or religious worship in certain education institutions.

⁹ The Constitution determines to sets of rights of minorities that can be put under "common domain" and "separate domain". 'Common domain' donates all rights that are applicable to all citizens of the country. On the other hand, 'separate domain' includes rights that are applicable to only minorities to protect their identity. For example, it is stated in the article 30 that all religious and linguistic minorities have a right to establish and administer educational institutions of their choice and they are not discriminated in the matter of receiving state aid. For detailed information, please see <https://legislative.gov.in/constitution-of-india/>

¹⁰ In fact, amid a debate in the Constituent Assembly on the nature of constitution, Prof. K. T. Shah declared his demand to include the word of

concept of secularism is irrelevant, not useful, and creates tremendous confusion because the initial constitution of India ratified in 1949 had no clause including the concept of "secularism".¹⁰ Yet, discussions in the Constituent Assembly on the nature of the Constitution indicate that India had already been accepted as a secular state by its drafters. For example, Jawaharlal Nehru, the first Prime Minister of India, had a strong commitment to secularism. He defined secularism in his speech at Oxford as the state giving equal protection to all religions while keeping equal distance from all religions. However, it took three decades to include the word "secularism" in the Constitution. The Indira Gandhi-led government included the word "secularism" in the Preamble with the 42nd amendment to the constitution enacted in 1976 without a certain definition given.¹¹ With this amendment, it is declared that the nature of the Indian republic is socialist and secular.¹² Yet, there is still a discussion going on whether the Preamble is a part of the constitution or not. Since then, secularism, with different meanings attributed by various groups, has been used as an instrument for power struggle. In other words, it has not been an easy task to handle successfully a multi-religious, multi-cultural, multi-caste society in practice than to make a country "secular" with only the inclusion of the word "secularism" through constitutional amendment.

The inclusion of the word "secularism" in the Indian constitution has had a two-way impact on politics. On one side, it has been an important step that increased the awareness of society about their respective positions. This could be seen from the rapid increase in the number of cases brought by women and minorities to the Court just after the inclusion. On the other side, the fact that there is no concept equivalent in Hindi and no precise definition in the Constitution has opened the room for different definitions. These differences in understanding of secularism have led to the use of secularism as a political propaganda tool. The lack of exact wording in lieu of

"secularism" in the article 1 describing the nature of Indian state. However, the members of assembly decided to drop the word "secular" in Preamble even though they agreed on secular nature of Indian state.

¹¹ Some authors evaluate the inclusion of the word "secularism" during Emergency period strategic tool because Prime Minister Indira Gandhi could easily pass the constitutional amendments with suppressed opposition and used this word in accordance with her political purposes. See for example: Roychowdhury (2017), Fatangare (2020), Blitz (2021) and Thakur (2023).

¹² In Preamble, it is stated that: "We, the people of India, having solemnly resolved to constitute India into a sovereign, socialist, secular, democratic republic and to secure to all its

citizens: Justice, social, economic and political;

Liberty of thought, expression, belief, faith and worship;

Equality of status and of opportunity; and to promote among them all;

Fraternity assuring the dignity of the individual and the unity and integrity of the Nation;

In our Constituent Assembly this 26th day of November, 1949, do hereby adopt, enact and give to ourselves this constitution."

secularism in other languages apart from English—particularly in non-Western languages—is one of the biggest challenges that politicians, intellectuals, and elites in the non-Western world face in order to explain it to ordinary citizens. Misidentification of secularism in a country in which religion is an inseparable part of the culture has the possibility to cause reactions among society towards any government policy made in the name of constituting or protecting secularism. Such reactions have been seen in the political history of both India and Malaysia after independence.

As has happened in other parts of the world in recent years, India has witnessed the acceleration of religious revivalism, fundamentalism, and communalism too. The increasing numbers of violent acts and communal riots in parallel with these developments have made it visible that secularism in India is under threat.¹³ Competition for access to political and economic resources among different ethnic and religious groups has escalated communalism, which manifests itself in two different ways. On one hand, one of the prominent political parties of post-independence India, the Bharatiya Janata Party (BJP) (Indian People's Party in English), including mostly Hindu fundamentalists, created new concepts such as *Hindutva*¹⁴ to attract support and votes from lower castes. The BJP is highly critical of the secular policies of the Indian National Congress (Congress Party) and argues that the Congress Party has fabricated the concept of "secularism" for minority appeasement that can provide gains in elections. It increased its political attraction by using anti-Muslim sentiments after the erection of a Hindu temple in an area in Ayodhya considered sacred for Hindus and the occupation of the Babri Masjid (Mosque of Babur). Increased hatred among Hindus towards Muslims led to the demolition of Babri Masjid on 6 December 1992, which led to increased violence throughout the country.

In a similar vein, some others call Indian secularism "pseudo-secularism"¹⁵ to define government policies as for minority appeasement. In some matters, such as separate personal laws, Article 370¹⁶, the existence of Aligarh Muslim University, etc., Hindu fundamentalists have argued that secularism puts the majority in a disadvantaged position while overly favoring Muslims or other minorities. On the other hand, minority

communalism has gradually consolidated its power. In some cases, such as the Shah Bano judgment, Supreme Court judgment in the Sarla Mudgal case, the Government has met the demands of Islamic theocracy at the risk of damaging secularism.

3.1 Shah Bano Case: Indian Secularism on Shaky Ground

The Shah Bano case from the 1980s stands out as a significant and early example highlighting the complexities of Indian secularism and shedding light on the status of Muslim women in the country. Shah Bano, a 62-year-old Muslim mother of five, was divorced by her husband in 1978. She filed a petition in a local court seeking maintenance from her ex-husband under Section 125 of the Code of Criminal Procedure (CrPC) since she was unable to support herself. This section mandates that a man must provide maintenance to his wife during marriage and after divorce if she cannot support herself.

However, Shah Bano's husband, Mohammed Ahmad Khan, a wealthy and well-known advocate in Indore, Madhya Pradesh, objected to this demand citing Muslim Personal Law, which stipulates that a husband is only required to provide maintenance to his wife for the *iddat* period after divorce, not permanently. The All-India Muslim Personal Law Board supported Khan's argument, advocating for the application of Muslim Personal Law (Shariat) in matters of divorce, maintenance, and other family issues.

Amidst ongoing debates, the Supreme Court ruled in 1985 in favor of granting maintenance to Shah Bano under the CrPC, applicable to all Indian citizens irrespective of their religion. Chief Justice Y.V. Chandrachud justified the verdict by asserting, "This is the moral edict of the law, and morality cannot be equated with religion."¹⁷ However, this decision was later overturned due to significant pressure from Islamic orthodoxy.

The Indian National Congress, led by Rajiv Gandhi, which had a strong majority in the government, faced pressure from ministers and the Muslim Personal Law Board. Fearing electoral repercussions, the Congress government passed the Muslim Women (Protection on Divorce) Act in 1986. This Act gave Muslim women the right to maintenance for a period of 90 days or *the iddat*¹⁸ period after divorce. If the woman could not support herself, the magistrate had the

¹³ The 1980s and 1990s has witnessed many riots and violent acts such as in Meerut, in Bombay Bhiwandi, in Ahmedabad, in Surat, in Hyderabad, in Gujarat. Ayodhya dispute, the Ram Janmabhoom and the destruction of Babri Mosque on 6 December 1992 are some of the critical events that shape the political and social future of the state.

¹⁴ Hindutva meaning Hinduism is an ideology that supports Hindu nationalism.

¹⁵ Anthony Elenjittam was the first who used the term of "pseudo-secularism" in his book *Philosophy and Action of the R.S.S for the Hind Swaraj* (Laxmi

Publications, 1951).

¹⁶ Article 370 gives autonomous status to the state of Jammu and Kashmir. Along with this, Special Provision gives certain privileges to its citizens.

¹⁷ For the detailed information about Shah Bano case, please see: <http://cscs.res.in/dataarchive/textfiles/textfile.2008-07-22.2150472804/file>

¹⁸ *Iddat* period is the period a woman must observe after the death of her spouse or after a divorce during which she may not marry another man.

authority to direct the Wakf Board to provide necessary maintenance to her and her dependent children. Consequently, this Act nullified the Supreme Court's ruling in the Shah Bano case.

The Shah Bano case brought attention to several issues, including the need for gender equality, the existence of separate personal laws for different religious groups, state intervention in religious matters, and the importance of implementing a Uniform Civil Code, as provided for under Article 44 of the Constitution, for a secular nation.

3.2 Distinctive Indian secularism?

It is apparent that the distinctiveness of Indian secularism stems mostly from the different position of the state in respect to religion compared to an idealized Western secularism. Rather than strict separation of state and religion, the Indian state stands at an equal distance to all religions, personal faiths, and beliefs. Plenty of work has been written on the distinctive character of Indian secularism. Rajeev Bhargava, one of the prominent thinkers on the existence of distinctive Indian secularism, claims that Indian secularism – Modern Indian constitutional secularism (MICS) as he names it – is hybrid in a way that it is informed by Western precedents but also constitutes its own modern variant (Bhargava, 2010). While preserving the basic universal components of secularism such as equality, tolerance, etc., Indian secularism gives different weights to each component.

On the other hand, Madan (1997) argues that the notion of secularism emerged out of the dialectic of Protestant Christianity and the European Enlightenment. That's why he argues that secularism in a Western sense is totally alien to Hindu thought. Yet, he claims that Indian secularism is a distinctive one shaped by the religious and cultural roots of India's past and the political challenges of the present (Cady and Hurd, 2018:18). According to him, Indian secularism can be understood as "religious pluralism as a positive value combined with the affirmation of national unity within a democratic framework" (Madan, 2011:8).

According to Madan, Indian secularism differs from any other example in the West. Unlike the secularism in the United States that has a motive to keep the state and religion apart and the secularism in France and Turkey that aims to put religious expression outside the public sphere, Indian secularism is a "religio-secular ideology" based on the inherent values of Hindu traditions – religious pluralism and tolerance. On the other hand, Zoya Hasan

regards Indian secularism as a political project of the state to reform religion with an objective of national unity, justice, equality, and rights of minorities rather than a religio-political vision rooted in the religious history and culture of the Hindu tradition as Madan says. In a similar vein, Jacobson defines Indian secularism as "ameliorative secularism" since through certain provisions in the Constitution, it is aimed to reform Hinduism (Jacobson, 2003).

Rajeev Bhargava, with his efforts to explore the historical trajectories of Indian secularism, claims that there are some conceptual spaces in Indian history where secularist elements were formed and out of which secularism in the modern sense was developed. According to him, religious diversity in India since the 5th century BCE with different religious traditions such as Hinduism, Buddhism, Jainism, Islam, etc., paved the way for the development of secular ideals. For example, religious freedom and toleration as well as the idea of human equality can be found in the doctrines of Buddhism, Bhakti and Sufi movements, and Islam (Bhargava, 2010).

In sum, the founding fathers of India aimed to give a secular character to the new state through certain provisions in the constitution. Indeed, the main foundations of secularism such as equality, religious tolerance, and religious freedom have already been in Indian culture. Yet, the association of certain government policies with secularism has given a different meaning and character to it unlike one in the Western context. Hence, secularism has been used - in a positive or negative way - as a principle, normative ideal, or political discourse to serve certain political ends of the majority or even sometimes the minority.

4. POLITICS OF RELIGION IN MALAYSIA: ANOTHER WAY OF HANDLING CHALLENGES OF DIVERSITY

Malaysia, with its diverse religious and ethnic groups, provides another interesting example for the study of the politics of religion.¹⁹ The diversity in terms of religion, race, and ethnicity has brought about a totally different way of governance in Malaysia compared to India. Instead of standing at an equal distance to all religions as in the Indian case, the state of Malaysia regards Islam as the supreme religion and not on par with other religions. Similarly, the Malaysian state claims a monopoly on the reinterpretation of Islamic law and its incorporation into state law. In other words, Muslims, who constitute 60% of the population, are subject to some rules and regulations of Islamic jurisprudence (fiqh) that the Malaysian state has deemed appropriate for implementation. Along with this, Islam is

¹⁹ According to the year 2010 records, 61.3% of population is Muslim, 19.8% is Buddhist, 9.2% is Christian, 6.3% is Hindu, 3.5% is others. (For further

information, please see: https://www.indexmundi.com/malaysia/demographics_profile.html)

stated as the only official religion of the state in Article 3 of the Federal Constitution.²⁰ More importantly, and most emphasized in religious-secular debates, is that there is no provision including the word 'secular' in the Federal Constitution, unlike in the Indian or Turkish constitutions.

Nevertheless, when Malaysia gained independence in 1957, there was no provision in the constitution stating that the nation was an Islamic state. The crucial date was on September 29, 2001, when Prime Minister Mahathir Mohamad declared that Malaysia was an Islamic state (Rosdi and Shafie, 2016). Government officials then repeated this claim (Adil, 2017:121). However, there has been no attempt to amend the constitution to reflect Malaysia as an Islamic state. Discussions on whether Malaysia is an Islamic state or not revolve around two main issues. Some argue that the prescribed official religion as Islam in the constitution prevents the state from being secular in nature. Others claim that Malaysia was founded on secular principles, as can be seen from the discussions of drafters during the constitutional process in 1957.²¹

In addition, those claiming the presence of a secular nature in the Malaysian state point to Article 4 of the Federal Constitution, which suggests that the Federal Constitution is the supreme law of the federation. In fact, all these debates are shaped according to how one interprets secularism. As emphasized in the literature review part, the concept of secularism has been misunderstood by inhabitants of non-Western countries, especially Arabic-speaking Muslims, due to the lack of exact wording in Arabic that conveys the meaning of secularism. Another problem can arise from the misdirection of some scholars who argue that secularism and Islam are incompatible. Since secularism has been equated with atheism or non-religiosity, any policy or political discourse for the sake of secularism has been regarded as something bad, evil, and negative to the culture.

²⁰ Article 3.1 of the Federal Constitution says that "Islam is the religion of the Federation; but other religions may be practiced in peace and harmony in any part of the Federation." [http://www.agc.gov.my/agcportal/uploads/files/Publications/FC/Federal%20Constitution%20\(BI%20text\).pdf](http://www.agc.gov.my/agcportal/uploads/files/Publications/FC/Federal%20Constitution%20(BI%20text).pdf)

²¹ Reid Commission including members from the UK, Ireland, India, Pakistan and Australia was independent responsible commission to draft the constitution for independent Malaya. For the discussions in Reid Commission on the nature of the constitution, see Fernando, J. M. (2006). The Position of Islam in the Constitution of Malaysia. *Journal of Southeast Asia Studies*, 37(2), 249- 265.

²² In 1957, upon gaining independence, it was known as the Federation of Malaya. However, with the inclusion of the northern Borneo states of Sabah and Sarawak, along with Singapore in 1963, the official name was changed to the

4.1 Malaysian Hybrid Version: Quasi-theocratic? Quasi-secular?

When Malaya²² gained independence, it had two potential models from its British colonial past to follow: "Islamic Pakistan" on one hand and "secular India" on the other. In the early stage of drafting the constitution, drafters found secularism appropriate for governing religious diversity in Malaya. During the constitution debates, two important actors in the Reid Commission influenced the process: Justice Abdul Hamid of Pakistan and Justice Malik of India (Stilt, 2015). Justice Abdul Hamid insisted on including the Islamic establishment clause²³, citing examples of countries with such clauses, including "Christian countries" like Ireland, Norway, and Denmark, as well as countries like Afghanistan, Spain, Panama, and Paraguay (Stilt, 2018). In the final drafting stage, a clause stating that Islam is the religion of the federation was added to the constitution, with a statement that it shall not impose any restriction on non-Muslim citizens professing and practicing their own religions. It seemed that Justice Abdul Hamid of Pakistan was successful in pushing his views on constitutional Islam.

The question arises: Why would a country include such an establishment clause in its constitution despite the initial intent to create a secular constitution? According to Stilt (2018), accepting or rejecting establishment clauses depends not only on global dynamics but also on local ambitions and hopes. She argues that these clauses result from debates and power struggles among drafters on political, legal, economic, and cultural issues such as federalism, the location of power, national security, and anti-colonial sentiment. In the Malaysian case, the inclusion of the establishment clause could be based on both domestic concerns and global implications. Domestically, the United Malays National Organization (UMNO) supported the inclusion of the establishment clause not for religious purposes, but for special guarantees, privileges, and advantages for ethnic Malays, such as language and citizenship. This was driven by demographic anxieties about Malays becoming a minority against Chinese and Indians, whose numbers were expected to overwhelm Malays. Since Malays were constitutionally Muslim²⁴, any provision that

Federation of Malaysia.

²³Stilt (2018) in her article above uses the concept of "establishment clause" to refer the provision that Islam is the religion of the state. This article follows her conceptualization.

²⁴ Article 160 of the Constitution defines "Malay" as;

1. A person who professes the religion of Islam,
 2. Habitually speaks the Malay language,
 3. Conforms to Malay custom, and
 4. (a) was before Merdeka Day born in the Federation or in Singapore or born of parents one of whom was born in the Federation or in Singapore or is on that day domiciled in the Federation or in Singapore; or (b) is the issue of such a person.
- Therefore, the Malaysian Constitution legally binds together the status of Malay and Muslim.

put Muslims in a superior position in terms of citizenship, languages, and quotas for Parliament could directly benefit Malays. However, it should be noted that not all Malays are Muslim.

Another important feature of the Malaysian state that shapes its position on the religious-secular spectrum is the dual legal system. Along with civil law, there is Islamic law (*Shariah*) applicable to Muslims to regulate personal matters such as marriage, divorce, custody of children, and inheritance. Islamic law is administered by a separate court system, the Syariah Court. Additionally, the state has a monopoly on religious interpretation through the Islamic Religious Council (*Majlis Agama Islam*), the office of the Mufti, and the Islamic Legal Consultative Committee (Moustafa, 2013). Despite these bodies having absolute authority in religious interpretation and lawmaking, there is no requirement for members to have formal training in Islamic law. For example, Article 32 of the Administration of the Islamic Law Act states that the Mufti, who has sole power to issue *fatwas* (binding legal documents upon publication), must be 'fit and proper persons,' but no further explanation is given in the article (Moustafa, 2013:11). Unlike in classical Islamic jurisprudence, when a fatwa is issued by the Mufti, it carries the force of law and is backed by the full power of the Malaysian state.²⁵

While the Malaysian state appears to accommodate God's law into its legal system, it is argued that Malaysia is an Islamic state. However, the state has a monopoly on interpreting and codifying selected parts of *fiqh* (Islamic jurisprudence) and making them applicable through state institutions. Therefore, it is not correct to say that Malaysia is an Islamic state, as the highest law in the country is the man-made federal constitution. The following case illustrates the secular nature of the Malaysian legal system.

4.2 The Landmark Case of Che Omar bin Che Soh vs. PP: Evoking the Secular Nature of the Malaysian State

The mere mention of Islam as the official religion in Article 3/1 does not automatically classify Malaysia as an Islamic state. Simply referring to Islam does not alter the secular nature of the Constitution. This viewpoint was upheld by a Judge of the Supreme Court of Kuala Lumpur in the 1988 case of Che Omar Che Soh v Public Prosecutor. In this case, the appellant argued that the mandatory death sentence for drug trafficking is invalid because it contradicts Islam. The appellant's lawyer cited Article 3 of the Federal Constitution, contending that since Islam is the religion of

the Federation, imposing the death penalty, which is not *hudud* or *qisas* according to Islamic law, goes against Islamic principles and is thus unconstitutional.

However, the Supreme Court dismissed this argument, explaining that while Article 3 does give Islam a special status, it does not mean that Islam is the foundation of all laws. In essence, Article 3 does not state that the death penalty is unconstitutional because it conflicts with Islamic law. The Che Omar Che Soh case highlights the primacy of secular law in Malaysia.

Considering these aspects and legal rulings, Malaysia can be seen as falling into a gray area on the secular-religious spectrum.²⁶ It is constitutionally secular, yet Islam is recognized as the religion of the federation. Some legal experts view Malaysia as a hybrid of Islamic and secular principles, while others describe it as an example of "semi-secularism," (Bakashmar, 2017) blending elements of Islamic and liberal democratic governance. Politicians and civil society actors strategically employ democratic and Islamist policies to address internal and external challenges.

5. CONCLUSION

Secularism is a contested term in the study of the politics and religion, and our understanding of state-religion-society relations is shaped by how we define it. If one views secularism as a fixed notion implying the separation of religion from state affairs, then it becomes challenging to characterize countries like India or Malaysia, among others, as secular. It is now widely accepted that even within Western countries, secularism manifests differently. Therefore, fixed normative models are inadequate to explain today's state-religion-society relations, necessitating a reformulation of the concept to encompass diverse dynamics, both domestic and global.

Alternative approaches and theories are needed to comprehend the underlying factors influencing states that pursue distinct forms of secularism. By acknowledging the existence of "multiple secularisms" worldwide, it becomes possible to establish acceptable criteria for comparative studies. In this regard, this article proposes three foundational principles of secularism—religious freedom, equality in religion, and religious tolerance—as evaluation criteria for placing countries on a religious-secular spectrum.

Rather than categorizing countries as strictly secular or religious, this approach recognizes different variants of secularism along a spectrum. Each country's position on this

²⁵ It is stated in Article 34 that: "[a] fatwa shall be recognized by all Courts in the Federal Territories as authoritative of all matters laid down therein."

²⁶ For in depth research on the discussions about the secularism and religion in

Malaysia, please see: Hoffstaedter, G. (2013). Secular state, religious lives: Islam and the state in Malaysia. *Asian Ethnicity*, 14(4), 475-489.

spectrum is determined by the degree to which it upholds these principles. For example, the case of India exemplifies a unique approach to secularism, distinct from Western models, where the state maintains an equal distance from all religions rather than a strict separation. Despite constitutional provisions, the practice of secularism in India is complex and often contentious, with ongoing debates about its relevance and interpretation. The country's rich religious diversity and historical context have shaped its unique form of secularism, which continues to evolve amidst political and social challenges.

In contrast, Malaysia presents a different scenario, where Islam holds a privileged status, yet the state remains constitutionally secular. The country's hybrid approach to governance, blending Islamic principles with democratic ideals, reflects its unique historical and political context. The Malaysian case underscores the complexities of managing religious diversity within a secular framework, highlighting the need for continuous dialogue and negotiation.

Both India and Malaysia provide valuable insights into the complexities of secularism in multicultural societies. Their experiences demonstrate the importance of context-specific approaches to governance, acknowledging the diverse religious and cultural landscapes within each country. Indeed, the position of a state on the religious-secular spectrum is influenced by the political actions and decisions of various actors, including elites, politicians, and intellectuals. Historical events such as Babri Masjid Demolition (1992) and Shah Bano Case (1985) in India and Islamization policies of Malaysia since the 1980s as well as the introduction of bill to implement *hudud law* (Islamic penal code) in the state of Kelantan (Malaysia) in 2014 illustrate that secularism have often been used as a political tool to manage the challenges of diversity in these societies, rather than arising from religious wars between sects as seen in the Western world. As India and Malaysia deal with the complex connections between secularism, diversity, and politics, their histories remind us of the ongoing challenge of maintaining secular values in diverse religious and cultural settings.

REFERENCES

- Adil, M. A. M. (2017). The Federal Constitution: Is Malaysia a Secular State?. *Islam and Civilisational Renewal*, 8:3
- Ahmad, S. R. (2017). The Minority Status of Aligarh Muslim Univeristy. *ILI Law Review*, 1: 109- 125. Retrieved from <http://ili.ac.in/pdf/paper717.pdf> (19.02.2024)
- Almeida, R. (2015). Secularism and 'Gazetted' Holidays in India. In M. Rectenwald, R. Almeida and G. Levine (eds.), *Global Secularisms in a Post-Secular Age* (pp.155-170). Boston-Berlin: De Gruyter.
- Asad, T. (2003). *Formations of the Secular: Christianity, Islam, Modernity*. California: Stanford University Press.
- Bakashmar, M. (2017). Religion and politics in Malaysia: A case for "Semi-Secularism"?. *International Journal of Islamic Thoughts*, 5(2), 1-15. Retrieved from <http://irep.iium.edu.my/63916/> (19.02.2024)
- Berger, P. (ed.) (1999). *The Desecularization of the World: The Resurgence of Religion in World Politics*. Grand Rapids, Mich: Wm. B. Eerdmans Publishing.
- Berger, P. (2008). *Secularization Falsified*. First Things. Retrieved from <https://www.firstthings.com/article/2008/02/secularization-falsified> (19.02.2024)
- Berger, P. (2014). *The Many Altars of Modernity: Towards a Paradigm for Religion in a Pluralist Age*. Boston/Berlin: 4de Gruyter Press.
- Bhargava, R. (2008). Political Secularism. In John S. Dryzek, Bonnie Honig, and Anne Phillips (eds.), *The Oxford Handbook of Political Theory* (pp.636-55). Oxford: Oxford University Press.
- Bhargava, R. (2010). The 'Secular Ideal' before Secularism: A Preliminary Sketch. In Linell E. Cady and Elizabeth Shakman Hurd (eds.), *Comparative Secularisms in a Global Age* (pp. 159-180). New York: Palgrave Macmillan.
- Blitz, D. (2021). Indira Gandhi used 'secularism' for hiding her faults. Retrieved from <https://weeklyblitz.net/2021/03/14/indira-gandhi-used-secularism-for-hiding-her-faults/>
- Cady, L. E. and E. S. Hurd (eds.) (2010). *Comparative Secularisms in a Global Age*. New York: Palgrave Macmillan.
- Casanova, J. (1994). *Public Religions in the Modern World*. University of Chicago Press.
- Elenjmittam, A. (1951). *Philosophy and Action of the R.S.S for the Hind Swaraj*. Laxmi Publications.
- Fatangare, G. (2020). Socialism and Secularism: Controversy over the Preamble of the Constitution. *Indian Law Portal*. Retrieved from <https://indianlawportal.co.in/socialism-and-secularism-controversy-over-the-preamble-of-the-constitution/> (14.03.2024)

- Fernando, J. M. (2006). The Position of Islam in the Constitution of Malaysia. *Journal of Southeast Asia Studies*, 37(2), 249- 265.
- Jacobsohn, G. J. (2003). *The Wheel of Law: India's Secularism in Comparative Constitutional Context*. Princeton University Press.
- Habermas, J. (2008). Notes on Post-Secular Society. *New Perspectives Quarterly*, 25, 17-29.
- Hoffstaedter, G. (2013). Secular state, religious lives: Islam and the state in Malaysia. *Asian Ethnicity*, 14(4), 475-489.
- Holyoake, G. J. (1871). *The Principles of Secularism*. London: Austin & Co.
- Hurd, E. S. (2007). Theorizing Religious Resurgence. *International Politics*, 44, 647-665.
- Indian Constitution. Retrieved from <https://legislative.gov.in/constitution-of-india/> (19.02.2024)
- Madan, T. N. (1997). *Modern Myths, Locked Minds: Secularism and Fundamentalism in India*. Delhi: Oxford University Press.
- Madan, T. N. (2011). *Sociological Traditions: Methods and Perspectives in the Sociology of India*. Delhi: Sage Publications.
- Malaysian Constitution. Retrieved from <https://web.archive.org/web/20061015121438/http://www.trybunal.gov.pl/constit/constitu/constit/malaysia/malays-e.htm> (19.02.2024)
- Malaysian profile of population. Retrieved from https://www.indexmundi.com/malaysia/demographics_profile.html (19.02.2024)
- Moustafa, T. (2013). Judging in God's Name, State Power, Secularism, and the Politics of Islamic Law in Malaysia. *Oxford Journal of Law and Religion*, 3, 1-16.
- Shad, S. F. Is Malaysia an Islamic State? (2003). In A. Razak, A. Baginda and P. Schier (eds.), *Is Malaysia an Islamic State?: Secularism and Theocracy, a Study of the Malaysian Constitution* (pp.13–75). Kuala Lumpur: Malaysian Strategic Research Centre & Konrad-Adenauer-Foundation.
- Shah Bano case. Retrieved from <http://cscs.res.in/dataarchive/textfiles/textfile.2008-07-22.2150472804/file> (19.02.2024)
- Stepan, A. (2010). Multiple Secularisms of Modern Democratic and Non-Democratic Regimes. American Political Science Association Meeting. Washington D.C.
- Stilt, K. (2015). Contextualizing constitutional Islam: The Malayan Experience. *International Journal of Constitutional Law*, 13(2), 407-433.
- Rectenwald, M., R. Almeida, and G. Levine (2015). *Global Secularisms in a Post-Secular Age*. Boston-Berlin: De Gruyter.
- Rosdi, M. S. M. and N. H. M. Shafie (2016). Declaration Of Malaysia As An Islamic State In The Era Tun Dr Mahathir Mohamad's Governance: Implications Towards Political Economics In Islamic Ways. *International Journal of Management and Economics Invention*, 2(3).
- Roychowdhury, A. (2017). Secularism: Why Nehru dropped and Indira inserted the S-word in the Constitution. *The Indian Express*, Retrieved from <https://indianexpress.com/article/research/anant-kumar-hegde-secularism-constitution-india-bjp-jawaharlal-nehru-indira-gandhi-5001085/>
- Thakur, P. (2023). Row over 'secular' and 'socialist': How and why were the words added to the Preamble. *India Today*. Retrieved from <https://www.indiatoday.in/india/story/how-and-why-were-socialist-and-secular-added-to-preamble-indira-gandhi-emergency-amendment-2438268-2023-09-20>
- Wohlrab-Sahr, M. and M. Burchardt (2012). Multiple Secularities: Toward a Cultural Sociology of Secular Modernities. *Comparative Sociology*, 11(6), 875-909.

© 2019 & 2024 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY NC) license. (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

The Impact of Cultural Globalization and Western Media Advertisement: The Case of Indian Weaving Crafts*

Kültürel Küreselleşmenin ve Batı Medya Reklamlarının Etkisi: Hint Dokuma El Sanatları Örneği

Amir Hussain¹, Sameena², Akbar Ali Khan³, Noorul Ain⁴

Abstract

World post-industrialisation has become a global village, and the cultural life of western countries has become a global norm, resulting in a side-lining of Easter lifestyle, including dressing sense. This westernisation of dressing sense has increased the apprehensions of traditional weaving crafts in India. This paper presents how the ever-increasing westernisation of dresses in hinterland India has marginalized the traditional handloom weaving crafts, and youths are increasingly disinterested in pursuing the rich cultural profession. Government Programmes for the protection and promotion are of very limited help to ensure the future of handloom continues.

Keywords: Cultural life, westernisation, tradition weaving craft, government programmes, media

Öz

Dünya sanayileşme sonrası küresel bir köy haline geldi ve böylece batı ülkelerinin kültürel yaşamı küresel bir norm haline geldi. Bu da giyinme anlayışı da dahil olmak üzere Paskalya yaşam tarzının bir kenara atılmasına neden oldu. Giyinme anlayışının batılılaşması, Hindistan'da geleneksel dokuma sanatına olan ilgiyi artırdı. Bu makale, Hindistan bölgesinde elbiselerin gittikçe artan batılılaşmasının, geleneksel el tezgahı dokuma sanatlarını nasıl marjinalleştirdiğini ve gençlerin zengin kültürel mesleği sürdürmeye giderek daha fazla ilgisiz kaldığını ortaya koyuyor. Teşvik ve tanıma yönelik Hükümet Programlarının, el dokuma tezgahının geleceğinin devam etmesini sağlamaya yönelik katkısı çok sınırlı olduğuna dikkat çekiliyor.

Anahtar Kelimeler: Kültürel yaşam, batılılaşma, gelenek dokuma sanatı, hükümet programları, medya

1. INTRODUCTION

It is true that Western culture has had a significant influence on many parts of the world, including what is often referred to as the 'third world'. This can be seen in various aspects of society, such as fashion, music, film, technology, and even language. However, it's important to note that this phenomenon of Western cultural domination is complex and multifaceted and is not solely

the result of Western power or superiority. Rather, it is a result of a combination of historical, political, economic, and technological factors. For example, globalization and the rise of mass media have made it easier for Western cultural products to be exported and consumed around the world. It's also important to note that while Western culture has had a significant impact on many countries, it has not completely dominated or replaced local cultures. Many people in 'third world' countries have been able to preserve

^{1*} In this article, the principles of scientific research and publication ethics were followed. / Bu makalede bilimsel araştırma ve yayın etiği ilkelerine uyulmuştur.

¹ Amir Hussain

ORCID ID: 0000-0002-8899-2221

University of Science and Technology Meghalaya, Baridua, Meghalaya, India. siswarkalan@gmail.com

² Sameena

ORCID ID: 0009-0000-1078-9402

Aligarh Muslim University Aligarh, Aligarh, Uttar Pradesh, India. sameen.aliamu@yahoo.in

³ Akbar Ali Khan

ORCID ID: 0000-0001-7743-5940

Indian Institute of Management Kashipur, Kashipur, Uttarakhand, India. akbar2307@gmail.com

⁴ Noorul Ain

ORCID ID: 0000-0001-7882-5473

University of Science and Technology Meghalaya, Baridua, Meghalaya, India. noorulain.msw@gmail.com

Geliş Tarihi/Received : 02.02.2024

Kabul Tarihi/Accepted : 01.06.2024

Çevrimiçi Yayın/Published : 10.06.2024

Makale Atf Önerisi /Citation (APA):

Hussain, A., Sameena, ., Khan, A.A., Ain, N. (2024). The Impact of Cultural Globalization and Western Media Advertisement: The Case of Indian Weaving Crafts. *İzmir Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), 21-30. DOI: 10.47899/ijss.1430470

their cultural heritage and traditions and often blend them with elements of Western culture in unique and creative ways. Ultimately, cultural domination is a sensitive and controversial issue, and it's important to approach it with an open mind and a nuanced understanding of the complex factors at play (McChesney, 2001; Kang, 2004; Matos, 2012).

2. THEORETICAL FRAMEWORK

In this paper, based on the respondents' narratives, an attempt is made to understand how common people view the 'cultural domination' of the west, particularly in the dressing sense. It is not to argue that traditional dressing altogether ended; contrary to this, it still prevails, and it has a visible presence in everyday life and more so on ceremonial occasions of marriages or other social gatherings. Here only argument is that with the advent of unprecedented technology, IT, an advertisement which led to cultural globalization, eastern society (here read India) witnessed increasing sense of westernisation of clothing with a blend of local designs. This arguably added to the decline of traditional weaving crafts in India. The government has made programmes for its protection. Still, the weaving community appears to be not very satisfied, which reflects in this paper in the 'narrative and discussion section'. For this agreement very briefly cultural globalization and the arguments of scholars are discussed in this paper.

In common use, globalization defines 'the increasing flow of trade, finance, culture, ideas, and people across the borders of nation-states brought about by the erudite technology of communications and travel and by the worldwide spread of neoliberal capitalism' (Lewellen, 2002). As a result of these apparently unconstrained and ever-increasing global flows, the world appears to be rapidly decreasing or caught up in a mode of 'time-space compression' (Harvey, 1989). At the same time, Giddens makes use of the notion of 'time-space distanciation' to describe the effect that the world is more and more interconnected and that events taking place in one place can now bounce out their impact to an ever-greater distance (Giddens, 1991). Though the image of a global village is commonly supposed to be headquartered in the West, the impression is that global cultural flows are seen as initiating from the West, particularly with respect to prevalent culture, including clothing styles, foods, and the like. Scholars have expressed this particular feature of globalization as Westernization or global homogenization, as signified by the all too familiar Western, frequently American representations, such as McDonald's and Coca-Cola. Subsequently, scholars summarize this dimension of globalization as "McDonaldization" (Ritzer, 2019) or

"Coca-Colonization" of the globe (Hannerz, 1992, Howes, 1996).

Through ethnographic research, many argue that western goods or broadly Western culture are taken by people in non-Western societies in their local forms of utilisation. Thus, they challenge the validity of the global homogenization thesis and emphasize the localization of global goods and culture. Watson research on the local forms of consumption of McDonald's in five East Asian societies offers a vivid example of the localization of an international product and its connected meanings (Watson, 2006). The localization of the international, or more precisely, the hybridizing of the global and the local, is a strong anthropological case because it is consistent with what anthropologists have done for a long time in understanding how meanings are built in local settings. The challenge that the global cultural flows pose on anthropology/sociology/and related is that culture can no longer be measured as a geographically bounded entity but is indeed 'deterritorialized' (Appadurai, 1996). Of course, anthropologists/social scientists are also prompt to point out that just like McDonald's in East Asia, the "deterritorialized" /transcending culture has to be 'reterritorialized' in specific locations (Inda and Rosaldo, 2002). Yet, this re-conceptualization of culture does not discourse the issue of how anthropologists can study the global or transcontinental cultural emerges methodologically. Taking the "deterritorialization" of culture a step further, Appadurai deliberates that the global cultural economy is in a complex, overlapping and disjunctive order' (Appadurai, 1996).

In order to make sense of this arrangement, he comes up with a series of new terminology, which he refers to as "ethnoscapes, mediascapes, technoscapes, finanscapes, and ideoscapes," to describe the worldwide cultural tides of people, images, technology, capital, and information (Appadurai, 1996). A more direct approach would be to refer to what George Marcus terms "multi-sited research" as "designed around chains, paths, threads, or conjunctions of locations in which the ethnographer/social scientist found some form of literal or physical presence, with a clear, posited logic of association or connection among sites that in fact defines the argument of the ethnography;" (Kearney, 1995). In light of this, Ong (1999) argues that transnational migration involves "both moving through space or across lines, as well as changing the nature of something." As such, tracking individuals who migrate from one location to another, like Asian "mail order brides" moving to the United States, can provide insights into both the movement and the connections between the various locations as well as the subtle changes in individuals' identities that have arisen as

a result of the movement (Constable, 2003). Wallerstein (2012) explains this form as a component of the world system, which is made up of the core, the periphery, and the semi-periphery. The West is referred to as the core, territories between the core and periphery are referred to as the semi-periphery, and the periphery comprises countries where people are subject to the global system. The peripheral produces items and raw resources to support industries in the core, whereas the core focuses on banking, finance, and highly skilled industrial manufacturing. The global pattern of goods flows remains the same, even though the modern international economy may not consist of a "world system." Consequently, there appears to be a lot of variation in the global movement of goods, or what some refer to as the global "commodity cape" (Foster, 2002). However, beneath the surface of these free travels, there is also some manipulation of the specific types of goods that move from one region to another and from one nation to another. This manipulation is related to the global political economy, which is fundamentally driven by the differences between the west and the rest of the world. Additionally, products having a western origin, such Coca-Cola and McDonald's, are frequently mentioned in whispers as indicators of the other products being Americanized or Westernised.

Material Culture and Clothes Matter: In answering the query, Miller goes over the two steps in the academic community in the West. It was shown in the 1980s that materiality produced social worlds just as much as the other way around, marking the advancement of the first stage. According to Miller (1997), the second stage makes the argument "that things matter can now be argued to have been made." The first approach, embodied by Appadurai, holds that objects have significance because their "social life" or "cultural biography" provide insight into the society and culture they experience along their "life course." The majority of anthropologists concur that material items and culture are mutually constitutive in any given society, even though not all of them would approach the study of clothes or material culture in general from a "social life" or "cultural biography" perspective (Appadurai, 1986). Tarlo contends that homespun fabrics have come to represent national identity since Gandhi started the swadeshi, or homespun, movement in India to oppose British textiles and to strive for national independence from Great Britain (Tarlo, 1996).

In pointing out the relationship between material culture and social identity, Miller recognises the value of what he terms the initial phase of material culture studies. However, Miller (1997) criticises those works for "privileging something called society" by transferring

already significant social identities, like gender and class, onto material items and thereby ignoring the materiality of things. As a result, he suggests that material culture studies take a new turn and that it is now possible to argue that things matter (Miller, 1997). He has two meanings when he says it. In order to explain why items like this matter, material culture studies might, among other things, go back to the materiality of things. More precisely, he refers to the "material context" of the objects under investigation. In his analysis of Coca-Cola in Trinidad, the author argues that the beverage is significant not because it inherently represents American culture but rather because it is a "sweet drink" that should be compared to other "sweet drinks" available on the island, some of which are regarded as "local" and others as "foreign." Miller contends that Trinidadian perceptions of what constitutes "local" and "foreign" beverages are not self-evident; rather, they are entwined with political issues of race and ethnicity and resulted from negotiations between executives in overseas corporate headquarters and local company representatives who had conflicting objectives (Miller, 1998).

The term 'dress' holds diverse meanings for various fields such as sociology, economics, and fashion designing. For sociologists, dress could signify social status, class, and cultural values, while economists could view it as an indicator of consumer behaviour and economic growth. Meanwhile, fashion designers could see it as a form of creative expression and aesthetics. But in the setting of cultural the rise of globalisation the increasing acceptance of Western attire in Indian society challenges conventional fashion standards and underlines how globalisation affects cultural customs. The unchanging nature of fashion is evident regardless of the historical era being discussed. The variety and development of styles can be explained by the fashion process. Fashion is impossible in certain countries where the dominant philosophy is opposed to or hostile to progress in society (Kawamura, 2005).

Preceding arguments show it is a highly debated issue; most argue that cultural domination is primarily western domination or homogenization, while many argue it is a blended way. Cultures get amalgamated or different forms. Here argument in the paper is that owing to technical advancement unprecedented flow of advertising and marketing agencies, eastern societies are very much at receiving end in this unmatched competition. Western countries are more successful in promoting their culture through the internet and television, even though people in third-world countries also have access to these technologies. Western countries have a strong economic and cultural influence on the global stage, which allows them to invest more heavily in media production and

distribution. This means they have more resources to create and disseminate content showcasing their culture, such as movies, TV shows, music videos, and social media campaigns. In addition, western countries have historically been at the forefront of technological innovation, which has given them a head start in utilizing new digital media platforms to promote their culture. Silicon Valley, located in the United States, is a hub for technological innovation and has produced many of the most popular social media platforms, such as Facebook, Instagram, and Twitter, which are used globally to disseminate culture. English is widely spoken around the world and is the dominant language used on the internet, making it easier for western countries to reach a global audience with their cultural content. The power dynamics of the global media industry are such that western countries often have greater control over the production and distribution of content than third-world countries (Matos, 2012). While people in third-world countries may have access to the internet and television programs, western countries have several structural advantages that allow them to promote their culture more effectively in the current IT revolution world. Provided this, it can be argued that traditional weaving crafts and many more crafts are under stress for their survival. For this, narratives are provided, do they see their future and what they expect from governments and if at all they are hopeful of their fabulously rich weaving crafts.

3. TRADITIONAL WEAVING CRAFTS DECLINE

The worst effect of Western dressing culture on traditional weaving crafts of India is the loss of demand for traditional textiles. As Western-style clothing becomes more popular in India, the demand for traditional Indian textiles has decreased significantly. This has resulted in a decline in the market for traditional textiles, making it difficult for traditional weavers to earn a livelihood. Moreover, with the increasing demand for cheap and mass-produced clothing, the traditional handloom industry in India is struggling to survive. Many weavers have been forced to abandon their traditional Craft and seek employment in other sectors. The lack of appreciation for traditional weaving crafts and the gradual loss of knowledge and skills associated with these crafts is also a major concern. The younger generation is often more interested in Western fashion and may not see the value in learning traditional weaving techniques. The impact of Western dressing culture on traditional weaving crafts of India is a complex issue with far-reaching consequences for the cultural and economic landscape of the country (Shanker, 2004; Ramchandra, 2016). It is important to recognize the value of traditional weaving crafts and support efforts to

preserve and promote them.

4. RESEARCH METHODOLOGY

This paper tries to understand the perception of the weaving community, predominantly Muslim weavers and other backward castes pertaining to the future of their weaving of rich cultural attire. For this, it appears pertinent to consider a qualitative approach by analysing the narratives of common weavers and other stakeholders. Narrative analysis has gained profound traction for the last few decades. Narratives are not merely general perceptions as story narration. Narratives are built over a period of time due to conscious observations of phenomena. Narrative research is a research method in social science that seeks to understand human experience by gathering and analysing stories, personal narratives, and life histories. It is an important research method because it allows researchers to capture the complexity of human experience and to gain a deeper understanding of how individuals make sense of their lives and the world around them (Wengraf, 2001; Riessman, 2008; Freeman, 2015). Around twenty-two, in-depth interviews are conducted with common weavers and cooperative society members irrespective of gender. In a cooperative society, female weavers are hardly visible owing to deep-rooted patriarchy.

Among the recorded interviews, those discussions provided in the paper which are specific. During the interview, saturation was also witnessed, and here in this paper, a humble attempt is made to understand the cultural aspects responsible for shrinking handloom weaving crafts. Due to its household nature, it is important to understand the narratives of young members of the said community. Narratives are important because they provide a means for individuals to construct and make sense of their experiences, and they allow researchers to gain insight into the subjective experiences and perspectives of individuals and groups. By collecting and analysing narratives, researchers can better understand the complexities of social phenomena, including social identities, cultural practices, and social norms, among others. Narratives are a valuable tool in social science research, as they allow researchers to explore the richness and diversity of human experience in a way that goes beyond quantitative data.

These interviews were carried out for the PhD work under the title "Government Programmes for the Promotion of Traditional Crafts with special reference to the weavers: A case study of District Mau, U.P.

The region of Mau and Azamgarh, along with District Varanasi, is globally known for handloom weaving which is tedious yet of utmost importance to the highly marginalised Artisan community of Indian caste ridden society.

Particularly for the Muslim minority who after the partition of India (1947) left in India were not big businessmen or traders, but a profound chunk of the population is marginalised artisanal caste or service caste engaged in age-old traditional family artisanal profession.

5. INTERVIEW TRANSCRIPTION

The majority of the weavers are from the Ansari caste of Muslims, and a small proportion is of Hindu weavers too in the region. In the local dialect, weavers are referred to as "Jolaha"/Jolahan as a slur which is a Persianized term meaning "person working with a bowl of woollen/thread (Khalidi, 2006).

This is a home based industry of utmost importance as it provides job opportunities to women who still have very limited access to outside skilled jobs owing to poor educational status (Raman, 2010; Williams, 2013). In-depth interview is carried out with women weavers, young male/female weavers (18-40 around), weaver's society members, including post holders (president/s) who are entrusted by the government policy and programme formulators for the better welfare programmes implementation, which on ground marred with several critical issues. These issues are discussed in the interview.

The interview is deliberated around some critical issues, which are listed below.

- I. What weavers perceive about the government programmes pertaining to the protection and promotion of traditional weaving crafts.
- II. Do they see any future in traditional weaving crafts, and do they consider any positive opinion about the government's slated programmes?
- III. Whether or not they avail long listed programmes for the protection and promotion of traditional weaving craft in the Mau region.
- IV. How particularly minority women are affected by the downsizing of the traditional weaving craft.
- V. In the case of downsizing of weaving craft where youth are shifting to a career perspective.
- VI. Are they availing through weaving societies numerous programmes, and how do they see programmes duly meant for them?
- VII. Where youths are shifting while abandoning weaving craft.

This interview is carried out in Lingua Franca of Persianized Urdu/Hindi/Bhojpuri owing to predominant Muslim religious seminaries, which profoundly impact the language in the area (Rahman, 2015).

- *Rich Traditional Occupational Inheritance:*

"Ham ye bunai ke dastkar hain and khandani virasat (Family Inheritance) ke taur par Sadiyoun se chala aa raha hai, pure ilaqe ke Ansari Hazarat ke yahan 'gharelu kaam' (Household Work) ke taur par hota hain jahan sare hi ghar ke log kisi na kisi Darje me kirdar nibhate hai." The phrase "Ham ye bunai ke dastkar hain and khandani virasat" encapsulates the essence of the weaving craft within the Ansari community. Translated as "We are the craftsmen of weaving and part of a familial heritage," it highlights the deeply rooted nature of this occupation, persisting through centuries. In this household industry, each member of the family contributes to the weaving process in various capacities, showcasing the familial bond and the collective effort that sustains this tradition. The practice of weaving within the Ansari community can be traced back for centuries, reflecting a cultural continuity that has endured the test of time. As mentioned in historical records, such as Birdwood's observations in 1880, the weaving craft was an integral part of the region's identity. However, despite its historical significance, recent trends indicate a disheartening decline in the prevalence of this traditional art form (Birdwood, 1880).

- *Cultural/Traditional Changes and increasing Mall culture:*

Lekin pichle do teen dahaiyoun se aur khas kar pichle 10-15 sal se is "Dastkari se mohbhang" (Disenfranchisement with traditional crafts) hota ja Raha hai. Wajah ye hai ki Logo ke Jindagi me "amul chuk badlao aaya" (Great changes) hai uska asar libas par aur deegar "Atwar-E-Zindagi" (Lifestyle) par pada hai. Ab log kachhe makan ko chod kar intejam karke eint ke pakke makan bana rahe hain, sadken khadinge ke jagah hukumat ne RCC (Reinforced Cement Concrete) ke kar diyen, gali nale plaster hog aye hain, 'gaon tak me' (Hinterland) log shahri libas/maghrabi pahan rahe hain, jiske pas Wusaa't (Prosperity) hai vo Cycle Tark kar chuka hai, Bike chala raha hai. During the conversation, senior members emphasised that they do not see a promising future for handloom weaving crafts, and they assert that this is owing to the extreme transformation of the traditional lifestyle. Human daily life drastically changed from coarse technology to the current modern life equipped with sophisticated gadgets. Hardly people use Bull Cart for transportation in the age of reasonably cheap modes of transportation in the form of motor vehicles and other four-wheelers visible presence in the hinterland of India. Mud houses mostly switched to concrete houses, and even the government assisted with all needed material support and increased products of building materials within reasonable prices. For the last two decades or so, simple brick roads have been replaced by cemented hard motorable all-

weather roads. This strong argument shows that senior community members of the weaving community see no promising future; unprecedented development in information technology has promoted Hip Hop fashion, and its access is increasingly cheap in the age of “Mega Shopping Malls” occasional discounts are the new norm. And in the age of Mobile Application is even more easy to access in hinterland villages.

- *Common Sense About Daily Changing Life Towards Mechanised Life:*

Schools me patri ke jagah Blackboard aur nai tareke se taleem di ja rahin hai, khane pine ki cheezen ab maqami nahi balki packet ke aa rahe hain, masala bhi log packets ke late hain. Aise me ye bahut mushkil jan padta hain ki handloom baqi rahe, ye powerloom me tabdeel hote ja rahe hain aur log iske liye is ilake ke gaon chod kar bade shahar ja rahe hain. Further, experienced elderly argued that even schools in the locality have changed from sitting on Jute bags to chairs and tables, blackboards, and even changing on a daily, weekly basis to sophisticated means of education. Kitchen products and everyday eating materials are now packed products of long durable quality; hardly anyone cares for so called tedious ways to keep spices and floor wheat in traditional forms. Plastic packages drastically changed the kitchen even in remote villages; in this pretext, it is exceptionally hard to believe the coming generation will stick to handloom weaving. Matter of fact is that they are already switching to power loom and moving to ‘Qasbas’ (towns) for better availability of electricity. Many deserting the profession summarily and moving to other life skills.

As daily life undergoes a significant metamorphosis towards mechanization, this article aims to shed light on the complex impact on traditional practices within the local community. From changes in educational settings to the transformation of culinary practices and the challenges faced by handloom weavers, understanding these shifts is crucial for developing strategies to balance modernization with the preservation of cultural heritage. The coming generation's proclivity towards mechanized alternatives raises questions about the sustainability of traditional crafts, emphasizing the need for proactive measures to ensure their continued existence in the evolving socio-cultural landscape.

- *Traditional Vs Modern:*

“Ye baat sahih hai ki Hukkam ne falahi programme bunkar ke mutalik banai hai lekin zameeni haqiqat ye hai ki naujwan nasl bilkul mutasir nahi hai, agar mumkin huwa to schemes ka kuch mali shakl ya training ke shakl me mustafeed ho lete hai, lekin iska matlab ye bilkul nahi ki vo

is azeem peshe ko barkarar rakhen.”

- *Government Initiatives and Weaver Response:*

Weavers acknowledge the efforts of government ministries in formulating programs aimed at the protection and promotion of weaving crafts. However, they assert that these initiatives often fall short in making a tangible impact on the ground.

- *Survival Dynamics:*

Weaver communities emphasize the pivotal role of master weavers in providing raw materials and designs, which are essential for the survival of the craft. While government programs exist, the weavers argue that they are time-consuming, laden with bureaucratic hurdles.

- *Urban Migration and Changing Trends:*

A notable trend observed is the migration of those interested in designer cloth weaving to metropolitan cities. These individuals seek training and employment in private sewing industries, drawn by the allure of working with fashionable fabrics.

- *Challenges in Program Implementation:*

Weavers’ express frustration with the execution of government schemes, citing difficulties and inefficiencies. The bureaucratic ‘red-tapism’ further hampers the effectiveness of these programs.

- *Youth Opting for Profession Changing:*

Halat is darje me hai ki yaha ‘naujwan tabqa’ (upcoming generation) jo taleem ko kuch khas ahmiyat nahi deta vo bhi sal do sal umr zyada dikha kar passport ke husul me koshis karta rahta hai jisse ki vo middle east me ya kahi aur mehnat ke peshe me lag jaye taki khud ka aur mutalikin ke liye raushan mustakbil bana sake. Yaha naujwan ya ghar me ladkiyan aksar majboori ke chalte hathkargha se jude hain. The current situation reflects a trend among the youth who, despite undervaluing education, actively seek opportunities for early passport acquisition to pursue unskilled work in the Middle East or other regions. Economic factors and limited options often force young individuals. Falsifying age for early passport issuance is common, especially among males, driven by the allure of better earnings in foreign countries. This shift is notable as traditional crafts decline, and the motivation for migration is primarily financial.

Vo sidha sidha kahte hai ki jab ekka khatm ho gaye (a type of small one-horse carriage with two wheels), Kolhu ke bail nahi dikhte, palki me aati dulhan khatm tamam hai, aise me hatkargha ke mutalik bhi purummid (Optimistic) nahi huwa ja sakta. Ye Mamla hukumat ke banaye falahi programme (welfare programmes) se zyada logo ke dilchasp (interest)

se related hai, jo 'hukumat ke is ilake ke karinde' (implementing officers/authorities) hai unke office ke badhali (poor condition of offices of welfare programme implementing authorities) se hi lagta hai ki jaise ye badhal hain waise hi hathkargha (handloom) bhi badhali ka shikar hai, jispar hame afsos hai.

The whole debate/discussion revolved around the binary of 'Traditional Vs Contemporary' (modern /westernisation /globalisation). Due to the increasing technology-oriented lifestyle abandoning traditional ways is apparently responsible for the poor interest in handloom weaving crafts; though the modern lifestyle has created an unprecedented threat to the Globe itself but still people following hugely. For many senior handloom weavers in the region, handloom crafts are fast shrinking occupation like many professions, which are now technologically driven under the much-talked Philosophy of Mass Production and Mass consumption. Mode of transportation has hugely/irreversibly changed, and almost all aspects of life have changed. So is weaving and its preference. One may hope that government-run programmes may assist the traditional weaving community to turn to modern apparel, ensuring the rich skilled weaving community can flourish positively.

6. DISCUSSION

The above-mentioned rich narratives of the weaving community clearly show the binary of 'traditional and modern', which is a household term pertaining to lifestyle. The post-industrial world is a world of colonisation and of globalisation/cultural globalisation. Now physical colonisation is no more, but cultural globalisation is lived reality. This global cultural village has provided an edge to western socio-political life. In turn, it drastically impacted the weaving preference of the third world.

The weaving community narrated that now we are witnessing industrial society and agrarian society, and its lifestyle is increasingly shrinking fast. The upcoming generation and fairly last generation already studied in convents and universities, which along with knowledge and skill, in addition also transfer certain western dressing sense (Khaire and Hall, 2016). Along with educational institutions owing to unprecedented development, information technology has facilitated the outreach of ever increasing and changing fashion world to hinterland India. As per traditional weaving and crafts are concerned, most still weave traditional dresses like Dhoti and other few. While the upcoming generation though culturally wants to carry on traditional clothes but the advertising agencies of the western world are far more exploitative than the traditional ones. In fact, unmatched most news

anchors other than festive occasions follow non eastern clothes and many argue that modern work culture calls for slim modern clothes either most suitable to present industrial society. Since traditional weaving crafts are labour intensive and household and, more importantly, rich cultural identity government has a dedicated ministry for its care. The said ministry of textile carries out survey of weavers pan India and chalks out programmes for its betterment, but to utter dismay, it finds it tough to materialise on the ground (Meher, 2022). The above narratives show that ordinary weavers are not very optimistic pertaining to the programmes that it will ensure a promising future. On the ground, it shows the programme implementation is marred with several critical issues. The traditional weaving process is largely unorganised and material is provided by master weavers, for this reason most weavers do not care much about programmes. During field visits, it was evident that as against the claim of concerned authorities, most weavers do not have identity cards as the government intended to provide exclusive identity cards to the handloom weavers. The slated programmes show a comprehensive list of programmes, including Cluster Development, Yarn supply at a subsidised rate, training programmes, and the establishment of a 'Marketing Centre' in the region for the stall of handloom products. The occasional exhibition is also conveniently carried out by making big advertisements in daily newspapers. During the discussion common weavers know about the Yarn supply scheme but never to avail it. The marketing centre is standing without any functioning and its accessibility is very tough for poorly educated and economically pauperised weavers to approach the concerned authorities.

Still, traditional weaving community depends solely on master weavers for all sort of help and materials including advance sustenance money. Weavers were assertive that hardly young generation are inclined towards family occupation of weaving. Fairly good number have already abandoned the craft and list increases year in and year out. The principal reason is drastic cultural transformation of Indian society and moving or adoption of apparently appealing reel life. This is the major concern of senior community members for increasing abandonment by the upcoming generation. Government Programmes are apparently fair enough for providing assistance to the weaving community, but what is needed is programmes which can transit the traditional weavers to weave modern apparel while keeping up the traditional products which are cultural identity, and a good number of Indians still prefer cultural dresses as a bearer of rich aesthetic lifestyle.

7. CONCLUSION

World post-industrialisation has witnessed an increasing

impact of western cultural life incessantly. In addition, for the last two centuries or so major non-western countries were a physical colony of western countries, namely Britain, Italy, Spain and many others which deliberately or people themselves gradually adopted the lifestyle of their ruling Masters. This phenomenon still strongly continues as third world countries followed the pattern of western educational institutions' course curriculum and class patterns, which resulted in ever increasing western attire and any distraction from that appears to be unacceptable though not at the policy level but yes at a practical level. Provided these traditional weaving crafts are under unprecedented existential crisis. Since India has a huge population and a quite good part of the population still cares for traditional dresses as opposed to the westernisation of the society and also as cultural promotion, these weaving crafts still find fairly good demand to continue with their rich age-old weaving occupation. One may hope government programmes, along with a sense of cultural protection by the conscious mass of the population, will ensure the existence of handloom weaving crafts.

ACKNOWLEDGMENT

We would like to express our deepest gratitude to the weaving community for their invaluable contribution to research project. Their willingness to spare their time and share their narratives regarding the changing trend of dressing patterns and concerns about the future of traditional weaving craft has been instrumental in shaping our understanding of this subject. Their insights and experiences have provided a unique perspective on the challenges and opportunities facing the weaving industry, and we are grateful for their openness and generosity in sharing their knowledge with me.

FUNDING

We declare that the research paper was conducted without being paid any financial assistance or funding.

CONFLICT OF INTEREST

There is no conflict of interest that could affect the interpretation or presentation of the research findings.

NOTES

Do teen dahaiyoun (for last three decades), *Dastkari se mohbhanga* (Apathy with handloom), *Atwar-E-Zindagi* (Lifestyle), *Kachche makan* (Thatched Home), *Log shahri libas/maghrabi pahan rahe hain* (People are preferring western attire), *Patri* (Wooden writing pad used earlier), *Khane pine ki cheejen ab maqami nahi balki packet ke aa rahe hain* (Now eatables are readymade and packed i.e. no more much traditional eating materials.) *Ilake ke gaon*

chod kar bade shahar ja rahe hain (Labour migration from villages to big cities.), *Falahi programme bunker* (Welfare programmes for weavers) *Zameeni haqiqat* (Ground reality) *Naujwan nasl* (Young generation) *azeem peshe* (Great or rich traditional handloom occupation) *Halat is darje me* (Deterioration to this level) *Middle east me ya kahi aur mehnat ke peshe me lag jaye* (Get engaged in manual labour in middle-east or somewhere else) *Ladkiyan aksar majboori ke chalte hathkargha se jude hain* (Girls are engaged with home based industry in the absence of any viable option.) *Kolhu ke bail nahi dikhte* (Plodder, meaning here that life has changed to mechanised form, no more bullock cart or as such.).

REFERENCES

- Appadurai, A. (1986) *The Social Life of Things: Commodities in Cultural Perspective*. Cambridge University Press. Available at: <https://lib-djuatad4fpgpapjd7ofwewxk.mountain.pm/book/18066125/9e08b8> (Accessed: 11 March 2023).
- Appadurai, A. (1996) *Modernity at Large: Cultural Dimensions of Globalization*, University of Minnesota Press. Available at: <https://lib-djuatad4fpgpapjd7ofwewxk.mountain.pm/book/922181/3e0f3b> (Accessed: 10 March 2023).
- Birdwood, G. (1880) *The Industrial arts of India. Vol. I*. Available at: <https://archive.org/stream/S0001919#page/n65> (Accessed: 31 July 2018).
- Constable, N. (2003) *Romance on a Global Stage: Pen Pals, Virtual Ethnography, and "Mail Order" Marriages*. Berkeley: University of California Press. Available at: <https://lib-djuatad4fpgpapjd7ofwewxk.mountain.pm/book/897428/bd55cc> (Accessed: 11 March 2023).
- Foster, R. J. (2002) *Materializing the Nation: Commodities, Consumption, and Media in Papua New Guinea*. Indiana University Press. Available at: <https://lib-djuatad4fpgpapjd7ofwewxk.mountain.pm/book/21507163/b4aed8> (Accessed: 11 March 2023).
- Freeman, M. (2015) 'Narrative as a Mode of Understanding Method, Theory, Praxis', in Alexandra, A. D. F. and Georgakopoulou (eds) *The Handbook of Narrative Analysis*. John Wiley & Sons, Ltd, pp. 21–37.
- Giddens, A. (1991) *The Consequences of Modernity*. Stanford University Press. Available at: <https://lib-djuatad4fpgpapjd7ofwewxk.mountain.pm/book/866010/95be76> (Accessed: 10 March 2023).
- Hannerz, U. (1992) 'The global ecumene as a network of

- networks', *Conceptualizing Society*, pp. 44–66. doi: 10.4324/9780203032244-7.
- Harvey, D. (1989) *The Condition of Postmodernity: An Enquiry into the Origins of Cultural Change*, Blackwell Pub. Available at: <https://lib-djuatad4fpgpapjd7ofwewxk.mountain.pm/book/822371/67acd4> (Accessed: 27 February 2023).
- Howes, D. (1996) *Cross-Cultural Consumption: Global Markets Local Realities*. Routledge. Available at: <https://lib-djuatad4fpgpapjd7ofwewxk.mountain.pm/book/931762/f1db00> (Accessed: 10 March 2023).
- Inda, J. X. and Rosaldo, R. (2002) *The Anthropology of Globalization: A Reader (Blackwell Readers in Anthropology)*. Wiley-Blackwell. Available at: <https://lib-djuatad4fpgpapjd7ofwewxk.mountain.pm/book/1010152/686a58> (Accessed: 11 March 2023).
- Kang, J. I. (2004) 'The Cultural Identity of East Asia in the Age of Globalization: Westcentrism and Asian Values', *The Korean Journal of International Studies*, 2(1). doi: 10.14731/KJIS.2004.12.44.5.109.
- Kawamura, Y. (2005) *Fashion-ology: An Introduction to Fashion Studies*. Berg Publishers. Available at: <https://lib-djuatad4fpgpapjd7ofwewxk.mountain.pm/book/1092990/2c6cf5> (Accessed: 11 March 2023).
- Kearney, M. (1995) 'The Local and the Global: The Anthropology of Globalization and Transnationalism', *Annual Review of Anthropology*, 24, pp. 547–565. Available at: <https://www.jstor.org/stable/2155949> (Accessed: 11 March 2023).
- Khaire, M. and Hall, E. V. (2016) 'Medium and Message: Globalization and innovation in the production field of Indian fashion', *Organization Studies*, 37(6), pp. 845–865. doi: 10.1177/0170840615622061.
- Khalidi, O. (2006) *Muslims in Indian Economy – Three Essays Collective*. Available at: <https://threeessays.com/books/muslims-in-indian-economy/> (Accessed: 31 October 2015).
- Lewellen, T. C. (2002) *The Anthropology of Globalization: Cultural Anthropology Enters the 21st Century*. Bergin & Garvey. Available at: <https://lib-djuatad4fpgpapjd7ofwewxk.mountain.pm/book/904236/ab898b> (Accessed: 27 February 2023).
- Matos, C. (2012) 'Globalization and the mass media.', *Encyclopedia of Globalization*. Oxford: Wiley-Blackwell. Available at: 10.1002/9780470670590.wbeog369.
- McChesney, R. W. (2001) *Global Media, Neoliberalism, and Imperialism, Monthly review*. Available at: <https://monthlyreview.org/2001/03/01/global-media-neoliberalism-and-imperialism/> (Accessed: 24 March 2023).
- Meher, A. K. (2022) 'Plight of the Handloom Industry', *Economic & Political Weekly*, 57(30). Available at: <https://www.epw.in/journal/2022/30/letters/plight-handloom-industry.html> (Accessed: 21 February 2023).
- Miller, D. (1997) *Material Cultures: Why Some Things Matter*. Routledge. Available at: <https://lib-djuatad4fpgpapjd7ofwewxk.mountain.pm/book/998137/ad00ee> (Accessed: 11 March 2023).
- Miller, D. (1998) 'Coke: A Black Sweet Drink from Trinidad', in Miller, D. (ed.) *Material Cultures: Why Some Things Matter*. Chicago University Press., pp. 169–187.
- Ong, A. (1999) *Flexible Citizenship: The Cultural Logics of Transnationality*. Duke University Press Books. Available at: <https://lib-djuatad4fpgpapjd7ofwewxk.mountain.pm/book/3681750/fcfbe2> (Accessed: 11 March 2023).
- Rahman, M. R. (2015) *Locale, everyday Islam and modernity: qasbah towns and Muslim life in colonial India*. Oxford University Press; Illustrated edition.
- Raman, V. (2010) *The warp and the weft: Community and gender identity among Banaras weavers*. 1 edition. New Delhi: Routledge India. doi: 10.4324/9780203151747.
- Ramchandra, K. B. S. (2016) *Effects of Westernization on Indian Culture and Traditions, Preksa, A Journal of Culture and Philosophy*. Available at: <https://www.prekshaa.in/effects-westernization-indian-culture-and-traditions> (Accessed: 16 March 2023).
- Riessman, C. K. (2008) *Narrative Methods for Human Sciences, Narrative Methods for the Human Sciences*. SAGE Publications, Available at: <https://us.sagepub.com/en-us/nam/narrative-methods-for-the-human-sciences/book226139#:~:text=Narrative Methods for the Human Sciences provides a lively overview, methods that students can adapt.> (Accessed: 19 January 2023).
- Ritzer, G. (2019) *The McDonaldization of Society: Into the*

Digital Age. SAGE. Available at: <https://lib-djuatad4fpgpapjd7ofwewxk.mountain.pm/book/4997728/e23176> (Accessed: 10 March 2023).

djuatad4fpgpapjd7ofwewxk.mountain.pm/book/2642489/61b34a (Accessed: 11 March 2023).

Shanker, S. (2004) 'The sari saga: Traditional attire loses out to changing styles', *The New York Times*, 12 October. Available at: <https://www.nytimes.com/2004/10/12/news/the-sari-sagatraditional-attire-loses-out-to-changing-styles.html> (Accessed: 16 March 2023).

Watson, J. (2006) *Golden Arches East: McDonald's in East Asia*. Stanford University Press, Second Edition. Available at: <https://lib-djuatad4fpgpapjd7ofwewxk.mountain.pm/book/2293768/a6a4ad> (Accessed: 10 March 2023).

Tarlo, E. (1996) *Clothing matters: dress and identity in India*. University of Chicago Press. Available at: <https://lib-djuatad4fpgpapjd7ofwewxk.mountain.pm/book/5681132/275450> (Accessed: 11 March 2023).

Wengraf, T. (2001) *Qualitative research interviewing: Biographic Narrative and Semi-Structured Methods*, SAGE Publication. SAGE Publications Ltd. Available at: doi: <http://dx.doi.org/10.4135/9781849209717.n1> Print (Accessed: 19 January 2023).

Wallerstein, I. (2012) *Capitalist Agriculture and the Origins of the European World-Economy in the Sixteenth Century (new Prologue!)*. University of California Press. Available at: [https://lib-](https://lib-djuatad4fpgpapjd7ofwewxk.mountain.pm/book/5681132/275450)

Williams, P. (2013) 'Reproducing Everyday Peace in North India: Process, Politics, and Power', *Policy and Power Annals of the Association of American Geographers*, Taylor & Francis, 103(1), pp. 230–250. doi: 10.1080/00045608.2011.652878.

© 2019 & 2024 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY NC) license. (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>).

Avrupa Birliği'nde Dijital Dönüşümün Ekonomi Politikliği*

The Political Economy of Digital Transformation in the European Union

Sadık Demirbağ¹, Şehriban Kaya²

Öz

Avrupa Birliği (AB) için dijital alan, ekonomik ve sosyal bütünleşme sürecinin bir parçası olarak görülmektedir. Buna karşın, üye ülkeler arasında dijitalleşme düzeyine yönelik önemli farklılıklar ve derinleşen dijital boşluk, politik alana zarar vermektedir. Bu makale, Birliğin dijitalleşme hedefleri ekseninde Avrupa yurttaşlarının yaşadığı eşitsizliği ve yoksunluğun eleştirisini ekonomik politik perspektifte tartışmış, dijital dönüşüm sürecini AB'de sosyal adalet, eşitlik ve sürdürülebilir kalkınma gibi yaklaşımlar ekseninde ele almıştır. Bu kapsamda, AB'nin dijitalleşme sürecine yönelik strateji belgeleri ve raporları analiz edilmiş, ayrıca Birlik tarafından yayınlanan Dijital Ekonomi Toplum İndeksinde (DESI) yer alan Dijital Beceriler ve Dijital Altyapı verileri kullanılmıştır. Araştırmaya ilişkin temel bulgular, Birliğin dijitalleşme sürecinde ülkeler arası kapsayıcılık, yakınsama ve toplumsal içerme konusunda düşük bir performansa sahip olduğunu, bu durumun da bölgeler arası dijital altyapı farklılıkları ve insan kaynağının yetersizliğini derinleştirdiğini göstermektedir. Elde edilen sonuçlar, AB'nin dijital dönüşüm sürecine yönelik 2030 hedefleri için öngörülebilir değerlendirmeleri ortaya koymak açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Birliği, Temel Haklar, Dijitalleşme, Ekonomi Politik, Dijital Boşluk

Abstract

The digital area is considered a part of the European Union's (EU) economic and social integration process. However, significant variations in the level of digitalization among member states coupled with widening digital gap, cause challenges to the political sphere. This article examines the inequalities and deprivation experienced by European citizens within the framework of the Union's digitalization objectives, from an economic-political standpoint. It also discusses the digital transformation process within the EU, exploring approaches such as social justice, equality, and sustainable development. In this context, the article analyses strategy documents and reports about the EU's digitalization efforts, utilizing data on digital skills and digital infrastructure from the Digital Economy and Society Index (DESI) published by the Union. The main findings of the research indicate that the EU has low performance in terms of cross-country inclusivity, convergence, and social integration in the digitalisation process, and this situation deepens inter-regional digital infrastructure differences and inadequacy of human resources. This condition inter-regional disparities in digital infrastructure and highlights inadequacies in human resources. These findings hold significance in providing insights into foreseeable challenges for the EU's digital transformation process, particularly concerning the 2030 targets.

Keywords: European Union, Fundamental Rights, Digitalisation, Economy Politic, Digital Gap

1. GİRİŞ

Dijital dönüşüm, AB'de toplumsal ve ekonomik dönüşüm sürecinin en önemli gündem maddelerinden birini oluşturmaktadır. Bu dönüşüm süreci, küresel alanda gelişen teknolojik rekabet ve Birlik içerisinde yaşanan sorunlara karşı bir cevap niteliği taşımakla birlikte, reaktif bir politik yaklaşıma sahiptir. Bu reaktif yaklaşımın temelini

Birliğin bütünleşme sürecinde yaşadığı ekonomik krizler oluşturmuştur. 2008 yılında yaşanan küresel kriz, AB'de işsizlik oranlarını artırmış, AR-GE yatırımları ve nitelikli işgücünün yaratılması konusunda da yetersizlikleri gün yüzüne çıkarmıştır. Krizin ve yapısal sorunların birbirine eklenmesi, Avrupa yurttaşları için yoksulluk gerçeğini ve teknolojik altyapı konusunda bölgesel eşitsizliği

* In this article, the principles of scientific research and publication ethics were followed. / Bu makalede bilimsel araştırma ve yayın etiği ilkelerine uyulmuştur.

¹ Sadık Demirbağ

ORCID ID: 0000-0002-3642-5866

Öğr. Gör., Sakarya Üniversitesi, Rektörlük, Sakarya, Türkiye. sadikdemirbag@sakarya.edu.tr

Lecturer, Sakarya University, Rectorate, Sakarya, Türkiye. sadikdemirbag@sakarya.edu.tr

² Şehriban Kaya

ORCID ID: 0000-0002-5509-4847

Doç. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü, İzmir, Türkiye. sehriban.kaya@deu.edu.tr

Assoc. Prof. Dr., Dokuz Eylül University, Faculty of Business, Department of Tourism Administration, İzmir, Türkiye. sehriban.kaya@deu.edu.tr

Geliş Tarihi/Received : 22.05.2024

Kabul Tarihi/Accepted : 09.08.2024

Çevrimiçi Yayın/Published : 21.08.2024

Makale Atf Önerisi / Citation (APA):

Demirbağ, S., Kaya, Ş. (2024). Avrupa Birliği'nde Dijital Dönüşümün Ekonomi Politikliği. *İzmir Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), 31-41. DOI:10.47899/ijss.1488440

derinleştirmeye devam etmiştir.

2010 yılında açıklanan Avrupa 2020 Stratejisi, küresel rekabet sürecinde büyümenin ve sürdürülebilirliğin dijitalleşme sürecinden geçtiğini vurgularken, Birliğin yapısal sorunlarına değinmiş ve nicel bağlamda çeşitli hedefler belirlemiştir. 2020 yılına kadar büyüme, istihdam, AR-GE ve eğitim başlıkları çerçevesinde hedefler tutturulmaya çalışılmış, ancak istenen başarının elde edilememesinin ardından, 2030 hedefleri oluşturularak Avrupa toplumu arasında dijital becerilerin geliştirilmesi ve dijital bağlamda bölgesel eşitsizliğin azaltılması hedeflenmiştir. Bu iki temel hedef, özünde Birliğin istihdam politikaları çerçevesinde esnek iş modelleri geliştirme, işsizliği azaltma ve daha üst yaş gruplarını işgücüne dahil etmeyi amaçlamıştır. Ancak dijitalleşme çerçevesinde uygulanması hedeflenen bu politikaların karşısındaki gerçeklik yoksulluk ve sosyal dışlanma olmuştur.

Avrupa yurttaşları, dijital boşluk gerçeği altında süregelen koşullar çerçevesinde sosyal ve ekonomik anlamda bir mücadele içerisinde. Yoksulluğun ve sosyal dışlanmanın özellikle eğitim düzeyi ve işsizlik ile yakından bağlantılı olduğu görülmekte, Avrupalı yurttaşların yaklaşık yarısı dijital araçları kullanma konusunda temel beceri düzeyinden de yoksundurlar. Dijital altyapıların varlığı konusunda yakınsama düzeyinin düşük olduğu AB'de kapsayıcılık, ortak politikaları uygulama konusunda eksik, toplumsal içirme ise zayıftır.

Teknik bağlamda dijitalleşmeye ilişkin ihtiyaçların ve beklentilerin vurgulandığı strateji belgelerinin aksine ortaya çıkan yapısal sorunlar, AB için eşitlik ilkesinin önemini ortaya koymaktadır. Bu anlamlandırma arayışı da temel haklar perspektifinden dijitalleşmenin ekonomi politikasından geçmektedir. Dijitalleşme hedefleri çerçevesinde, AB'deki dijital dönüşümü ikincil veriler üzerinden tartışan bu makalede, AB yurttaşlarının dijital alandaki eşitsizlik ve yoksunlukları ekonomik politik perspektif ile tartışmaya açmıştır. Makale, teorik bağlama dijitalleşmenin ekonomi politikasını yerleştirmekte ve sonrasında AB'de dijitalleşme politikasını ele almaktadır. Ardından, Avrupa dijital eşitliğinin genel boyutlarını nicel veriler üzerinden eleştirerek tartışma ve sonuç bölümleri ile sonlanmaktadır.

2. DİJİTALLEŞMENİN EKONOMİ POLİTİKASI

Ekonomi politik yaklaşım, kaynakların üretimi, dağıtımını ve tüketimi sürecinde bireylerin ekonomik çıkarlarını etkileyen toplumsal ilişkileri, özellikle de güç ilişkilerini incelemektedir. Bu yaklaşım çerçevesinde, bir toplumun kendisini nasıl organize ettiği, faaliyetlerini nasıl yönettiği ve toplumun karşılaştığı zorluklarla nasıl başa çıkabildiği önemlidir. Bu başa çıkabilme durumu, insanların yeniden

üretme ve toplumlarını ayakta tutabilmeleri için ihtiyaç duydukları şeylere nasıl sahip olduklarına karşılık gelmektedir (Mosco, 2009).

Toplumsal ve tarihsel dönüşüm sürecini anlama hedefini sürekli ön plana çıkaran eleştirel ekonomi politik yaklaşım, bütünsel ve tarihsel bir bakış açısına sahip olmakla birlikte, toplumsal yaşamda eşitlik ve adalet hususunu göz önünde bulundurmaktadır. Tarihsel süreç, üretim ve tüketim sürecine bağlı olarak toplumsal gelişmelere yeni soluklar getirmiştir. 19. yüzyılda buhar makinesi ve demiryolları üzerine inşa edilen üretimi anlayış, 20. yüzyılda petrokimyaya dayalı tüketimci modele (Stiegler, 2012) dönüşmüş, 21. yüzyılda ise dijitalleşme süreci aracılığıyla yerini hem üretimi hem de tüketimci modele bırakmıştır. Söz konusu tüketimci model, 2008'de yaşanan küresel ekonomik krizin ardından büyük veri ve bu veriler üzerinden gelişen madde ötesi ekonomi anlayışına evrilmiştir. Ekonomik ve toplumsal alanda paradigma değişiminin yaşandığı bu koşullarda, toplumun kendini nasıl organize ettiği, sorunlarla nasıl başa çıktığı ve toplumsal eşitliğin nasıl gözetildiği önem kazanmıştır. Çünkü toplumun ayakta kalması ve refahını artırması, politik sürecin bir parçası olmuştur. Bu süreç de esas olarak ekonomi politikanın kendisi haline gelmiştir (Mosco, 2009).

Ekonomik ve toplumsal dönüşüm ekseninde dijitalleşme, günümüzün en büyük zorluklarından ve fırsatlarından birini temsil etmekte, toplumsal ve ekonomik yaşama dair düzenleyici ve dönüştürücü bir güce sahiptir (Birnbaum ve diğerleri, 2021). Bilginin ve verinin dijital alanlara aktarıldığı, kullanıldığı ve saklandığı teknolojiler, ülkeler arası küresel rekabetin, pazarın ve coğrafi yakınsamanın önemli dinamiklerini oluşturmaktadır. Ortaya çıkan değer de devletlerin politik tercihlerini etkilemektedir.

Dijitalleşmenin getirdiği bilgiye dayalı üretim anlayışı, sayısal değerler ve kodlar üzerinden bilgiyi bir meta olarak pazara sunmaktadır. Bu metaya erişim düzeyi, bireylerin sahip olduğu dijital ve iletişim teknolojileri konusundaki bilgi birikimi, ekonomik gücü ve yaşadığı bölgenin/ülkenin teknolojik altyapısı ile ölçülmektedir. Buradaki kriterler, bireylerin ağa ve bilgiye erişimi konusunda eşitlik durumunu sorgular hale getirmektedir. Bu çerçevede eleştirel ekonomi politik yaklaşım, dijitalleşme sürecine ilişkin farklı sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyine sahip ülkeler ve aynı toplumdaki farklı kesimler arasındaki ağa erişim konusunda oluşan eşitsizlik hususunu en temel başlıklardan biri olarak ele almaktadır (Başaran, 2005). Literatürde 'dijital boşluk', 'dijital uçurum' veya 'sayısal uçurum' olarak anılan bu eşitsizlik durumu, farklı sosyo-ekonomik düzeylerdeki bireyleri, haneleri, işletmeleri ve coğrafi bölgeleri hem bilgi ve iletişim teknolojilerine (BİT) erişim fırsatları hem de interneti çok çeşitli faaliyetler için

kullanmaları açısından coğrafi alanlar arasındaki ayrımı tanımlamada önemli bir faktördür (OECD, 2001).

Dijitalleşme, toplumsal ve ekonomik kapasitenin gelişimi konusunda katalizör görevine sahip olmasına karşın, dijital boşluğu derinleştirebilmektedir. Bugün ulaşım ve BİT başta olmak üzere sağlık, eğitim ve tedarik zinciri gibi dijitalleşmenin yoğun olduğu alanlarda rekabet düzeyi yüksektir. Bu durum, dijital boşluğun yüksek olduğu ülkeler ve bölgeler için bu alanlarda rekabet etme şansını azaltmakta ve boşluğu derinleştirmektedir. Bu gerçeklik, dünyanın en büyük ortak pazarı olan AB için önemli bir sorunsaldır. Dijitalleşmenin beklenen yüksek ekonomik verimliliğine ve mikro düzeyde gözlemlenen başarısına rağmen, yoksulluk riskiyle ilgili sorunlar Avrupa için geçerliliğini korumaktadır (Kwilinski ve diğerleri, 2020).

Bir nüfus içinde, BİT'e erişimi olan ve ağ ortamında sunulan hizmetlerden yararlanan ve yararlanamayan bireyler arasındaki eşitsizliğe karşılık gelen dijital boşluk (Cedfop, 2024), Avrupa toplumunda ekonomik ve toplumsal eşitsizliği derinleştirmektedir. "Çevrimiçi nüfus" içindeki sosyo-ekonomik eşitsizlikler olarak karşımıza çıkan dijital uçurumun dijital eşitsizliğe dönüşüm süreci de hız kazanmıştır (Stiakakis, Kariotellis, ve Vlachopoulou, 2009). Öyle ki dijital eşitsizliğin kişisel erişim boyutunda en önemli göstergesinin yoksullaşma olarak gösterildiği Avrupa'da 94,6 milyon kişi yoksulluk ve sosyal dışlanma riski ile karşı karşıyadır (Eurostat, 2024a). Bilgisayara ve internete erişimin görece daha kolay olmasına karşın, bu araçlara sahip olmanın maliyeti gelir dağılımındaki eşitsizliğe işaret etmektedir. Dijital teknolojilere erişim ve fırsat eşitsizliği, BİT kullanıcılarının sahip olduğu kapasiteye odaklanıldığında dışlanmanın bir sonucu olarak değerlendirilebilir (Szeles, 2018).

AB, üye ülkelerin dijital dönüşümü konusunda herkes için işleyen dijital bir ekosistemi, adil ve rekabetçi bir dijital ekonomiyi; açık, demokratik ve sürdürülebilir bir dijital toplum ile küresel düzeyli dijital alanda bir oyun kurucu olarak Avrupa'nın inşasını hedeflemektedir. Bu stratejik hedefler, sadece belli bir sektörü değil, aynı zamanda toplumun tüm dinamiklerini kapsayan bir anlayışı temsil etmektedir. Ancak bu anlayış, politikaların uygulanmasında ve tabana yayılmasında önemli sorunları açığa çıkarmaktadır. Çünkü her ne kadar AB, toplumun tüm dinamiklerini kapsayan bir anlayışı benimsemeyi taahhüt etse de Birliğin kapsayıcılık ve yakınsama konusunda mütevazı bir performansla sahip olup içerme konusunda etkisinin zayıf olması sorunları derinleştirmektedir.

Bu bağlamda, yoksulluk, dışlanma ve eşitsizlik temelinde dijitalleşmenin Avrupa toplumları üzerindeki etkinliğini inceleme konusunda bir analize ihtiyaç vardır. Bu

çerçevede AB'de dijitalleşme sürecinin DESI'de yer alan dijital beceriler ve dijital altyapı temelinde incelenmesi, mevcut durumu görmek adına net bir çerçeve çizecektir.

3. AVRUPA BİRLİĞİ'NDE DİJİTALLEŞME POLİTİKASI

AB, bütünleşme sürecinde ortaya çıkan iç ve dış krizlere karşı politika önerileri ve çözüm stratejileri geliştirmektedir. Özellikle Tek Pazar'ın güçlenmesi, Birlik için temel bir motivasyon kaynağı olurken, bu süreçte iç ya da dış etkenlere bağlı olarak gelişen krizler, Birliği yeni politika arayışlarına itmiştir. Son 15 yılda iki önemli kriz, AB'yi ekonomi politikaları ekseninde yeni stratejiler üretmeye yönlendirmiştir. Bu krizlerden ilki, 2008 yılında yaşanan küresel ekonomik krizdir. Bu kriz, AB'nin ekonomik ve sosyal bütünleşme sürecine zarar vermiş ve yapısal sorunlarını ortaya çıkarmıştır. Özellikle istihdam, büyüme, küresel rekabet ve kaynaklara erişim konusunda makro düzeyli sorunlar yaşanmıştır (European Parliament, 2019). Kriz sonrası işsizlik oranı %21'in üzerine çıkmış, işgücüne katılım konusunda yaklaşık 80 milyon insanın düşük veya temel becerilere sahip olduğu görülmüştür. Yoksulluk ise işsizlik ve düşük beceri/egitim ekseninde bir sonuç olarak göze çarpmaktadır. Kriz öncesi, 80 milyon Avrupalı yoksulluk riski ile karşı karşıya kalırken, bu sayının 19 milyonunu çocuklar oluşturmuş, çalışan nüfusun %8'i ise yoksulluk sınırının üstüne çıkacak kadar kazanç elde edememiştir (European Commission, 2010).

Birlik, bu sorunlara cevap verebilmek ve politikalarını somutlaştırmak adına, Avrupa 2020 Stratejisi'ni yayınlamıştır. Bu strateji özünde, kriz sonrası istihdam olanaklarının artırılması, yoksulluğa karşı mücadele edilmesi, akla dayalı, sürdürülebilir ve kapsayıcı büyüme ile yenilik alanında sürdürülebilir bir kalkınma sürecinin gerçekleştirilebilmesi için uzun vadeli bir özelliğe sahiptir. 2020 yılına kadar, 20-64 yaş arası nüfusun %75'inin istihdam edilmesi, AB GSYH'sinin %3'ünün AR-GE'ye ayrılması, okulu erken bırakanların payının %10'un altına çekilmesi, gençlerin en az %40'ının yüksek lisans mezunu olmasının sağlanması ve yoksulluk riskiyle karşı karşıya kalan Avrupa yurttaşlarının sayısının 20 milyon kadar azaltılması temel hedefler haline gelmiştir (European Commission, 2010).

Bu hedefler çerçevesinde, özellikle yüksek performansla sahip internetin yaygınlaştırılması, bireylerin dijital becerilerinin geliştirilmesi ve böylece istihdam fırsatlarının artırılması hedeflenmiştir (European Commission, 2010). Somut bir zemine indirgenen bu hedefler için Avrupa, Dijital Gündem'i amiral bir girişim olarak belirlemiştir. Gündem, dijital okuryazarlık ve erişebilirliği destekleyen eylemler yoluyla, tüm Avrupa vatandaşlarının internet erişimini ve kullanımını teşvik etmeyi, açık ve rekabetçi hızlı

internet altyapısına ve ilgili hizmetlere yatırımı teşvik eden istikrarlı bir yasal çerçeve sağlamayı hedeflemiştir. Ayrıca ağ kurulum maliyetlerini azaltmak amacıyla bayındırlık işlerini koordine etmek için yasal bir çerçeve oluşturmayı da amaç edinmiştir (European Commission, 2010).

Avrupa 2020 Stratejisi, küresel rekabet de düşünülürken, büyümenin ve sürdürülebilirliğin dijitalleşme sürecinden geçtiğini vurgularken, AB ekonomisini etkileyen diğer önemli kriz, COVID-19 salgını olmuştur. Bu pandemi süreci, Avrupa sanayisi başta olmak üzere, mikro ölçekli işletmeler ve girişimciler ve işçiler için ekonomik belirsizliklerin ve işlerini sürdürmeleri konusunda zorlukların ortaya çıkmasına neden olmuştur. İlk olarak Birlik, kriz sürecine bir yanıt olarak yeşil ve dijital dönüşümün sürdürülebilirlik, kapsayıcılık, süreklilik, dayanışma ve sosyal standartlara uyum ilkeleri etrafında inşa edilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Özellikle dijital geçişle birlikte, Avrupa'nın teknoloji alanında liderlik hedefini gerçekleştirmesi için Birliğin kendi standartlarını oluşturmasını altını da çizmiştir (Council of the European Union, 2020)

Birliğin belirlemiş olduğu yol haritasının ardından, Avrupa'nın Dijital 10 Yılı adlı politika programıyla da dijitalleşme alanında belirlenen 2030 hedeflerinin temelini atmıştır. 2021 yılında yayınlanan bu politika programı ile üye ülkeler arasındaki yakınsamanın artırılması amaçlanmış ve Birlik düzeyindeki diğer politik alanlarının da geliştirilmesi hedeflenmiştir. Süreç, bugün iletişim ve medya teknolojilerinde referans aracı olmanın ötesinde, toplumsal dönüşüm süreci için de önemli bir dayanak noktası haline gelmiştir. Çünkü dijital hedefler, dijital boşluğun kapanması konusunda somut alanlara sahiptir. Öyle ki, dijital beceriler ve dijital altyapılar bağlamında iki önemli ana hedef bulunmaktadır:

Nüfusun dijital becerilerle donatılması ve yüksek düzeyde dijital beceriye sahip profesyonellerin yetiştirilmesi,

Güvenli ve sürdürülebilir performansa sahip dijital altyapıların oluşturulması (European Commission, 2021).

Birlik düzeyinde toplumsal yaşamın tüm alanını kapsayan dijital anlayış, bütünleşme sürecinin aktif bir şekilde devam ettiğini ve Birlik düzeyinde bu alanlara yönelik reform politikalarının gerekliliğini iddia etmektedir. Tüm bu politika alanları dikkate alındığında, Avrupa'da toplumsal eşitlik meselesinin ön plana çıktığı ve AB'de bölgeler arası dijital boşluğun önemli bir sorunsal olduğu ifade edilmektedir (European Commission, 2021). Avrupa toplumunun dijitalleşme süreci, günümüzün dijital dönüşümünün salt bir yansıması değil, Birliğin ekonomik bütünleşmesinin bir sonucudur. Bu çerçevede AB, Birlik genelinde dijital uçurumu herkes için erişilebilir ağı

geliştirilmesiyle kapatmayı hedeflemiştir (Official Journal of the European Union, 2022). Bu hedefler göz önüne alındığında AB; insan merkezli, temel haklara dayalı, kapsayıcı, şeffaf ve açık bir dijital ortamı teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Böylece, üye devletlerin kolektif anlamda dayanıklılığının güçlendirilmesi ve dijital uçurumun kapatılması hedeflenmektedir (Official Journal of the European Union, 2022). Dijital 10 Yıl Programı çerçevesinde yukarıda ifade edilen hedefler somutlaştırılmıştır. Dijital becerilere ilişkin bu somut hedefler, 16-74 yaş arasındaki yurttaşların en az %80'inin temel dijital becerilere sahip olması; Birlik bünyesinde en az 20 milyon bilişim uzmanının istihdam edilmesidir. Dijital altyapıların güçlendirilmesine ve bölgesel eşitsizliğin azaltılmasına yönelik hedefler ise Birlik sınırları içerisinde tüm yurttaşların en az 5G performansına eşdeğer yeni nesil kablosuz yüksek hızlı ağlara erişiminin sağlanmasıdır (Official Journal of the European Union, 2022).

Dijital 10 Yıl Politika Programı, ortak ilerlemeyi; yerel, bölgesel, ulusal ve Avrupa düzeyinde tüm paydaşların katılımını sağlamak için üye devletlerle yakın iş birliğine dayanmaktadır. Avrupa Ekonomik ve Sosyal Politika Koordinasyonunun yanı sıra, güçlü bir dijital anlayış içeren İyileşme ve Dayanıklılık Tesisinin uygulanmasının da tamamlayıcı nitelikte olduğu ifade edilmektedir (European Commission, 2023a) Ancak 2030 hedefleri, AB'nin dijitalleşme sürecine yönelik toplumsal değil, teknik bağlamda bir çözüm arayışı içerisindedir. Buradaki asıl sorun, AB'de dijital alana erişim konusunda var olan yoksulluğun getirdiği kaygı ve toplumun gelecekte refah seviyesi yüksek olan gruplardan kopmasıyla Birlik içerisinde daha fazla ayrımcılığa ve eşitsizliğe maruz kalacağı endişesidir. Bu durum, dijital eşitsizliğin temel bir yansımasıdır.

4. AVRUPA DİJİTAL EŞİTLİĞİNİN GENEL BOYUTU

İstihdamı ve sosyal gelişmeyi sağlayarak yurttaşlarının refahını tesis etmeyi amaçlayan AB, bu hedefler doğrultusunda sosyal dışlanma ve ayrımcılığa karşı mücadeleyi benimsemiştir (Official Journal of the European Union, 2007). Bu çerçevede Birlik, yıllar içerisinde ortaya çıkan iç ve dış tehditler, ihtiyaçlar ve fırsatlar çerçevesinde daha fazla politik ve ekonomik alanı dahil ederek bütünleşme sürecini sürdürmüş, kazanımlarını da antlaşmalar ekseninde güvence altına almaya çalışmıştır. Buradaki güvence, bütünleşmenin ortaya çıkardığı ekonomik ve toplumsal değerlerin tüm yurttaşlar için eşit bir şekilde dağıtılması veya yurttaşların bundan eşit ölçüde yararlanması için geliştirilmesidir. Ancak kararların somut alana yansıması ile ekonomik ve siyasal alana ilişkin eşitlik ilkesinin işlevselliği arasındaki dengenin sağlanması önemli bir sorunsaldır.

AB için dijital alanda eşitlik anlayışı, dijitalleşme sürecinin hukuki ve toplumsal boyutunu ortaya koymaktadır. Dijital eşitlik, bir yanda dijitalleşmenin getirdiği uygulamalar ve düzenlemeler aracılığıyla bu alandaki gelişmelerden etkilenen yurttaşlara yönelik koruyucu ve önleyici kuralları ortaya koyarken, diğer yandan dijitalleşmenin sosyo-ekonomik katkısı bağlamında yurttaşlar arasında erişim hususunu ele almaktadır (European Commission, 2022).

Herkesin bilgiyi yaratabildiği, erişebildiği, kullanıp paylaşabildiği ortak bir dijital alanın geliştirilmesi, 27 üye ülkeye ve yaklaşık 450 milyon nüfusa sahip AB için önemli bir hedef olmasına karşın, AB önemli meydan okumalarla karşı karşıyadır. Toplumsal ve teknik anlamda dijitalleşme süreci, yurttaşların ekonomik ve toplumsal yaşama katkısı noktasında becerilerinin geliştirilmesini ve aynı süreçte de ülkelerin ve bölgelerin dijital altyapılarının güçlendirilmesini gerektirmektedir. Bu açıdan, Avrupa 2020 Stratejisi'nin ve Avrupa Dijital Gündemi'nin ortaya koyduğu niceliksel hedefleri ele almak ve bu hedeflerin toplumsal yaşamda dijital boşluğu kapatmaları konusundaki fırsatlarını ve risklerini iyi değerlendirmek gerekmektedir.

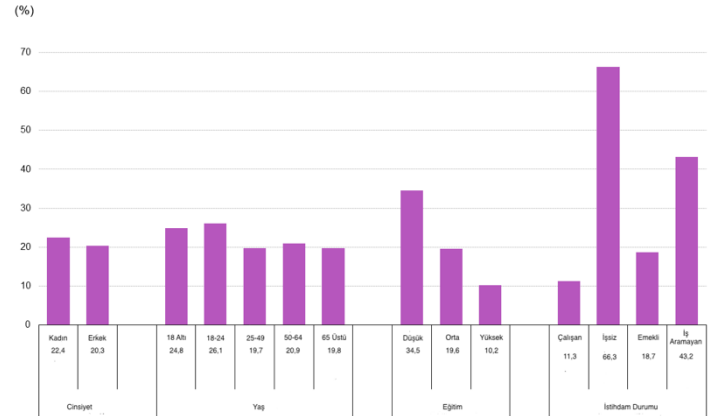
Şekil 1. AB'de Risk Türüne Göre Analiz Edilen Yoksulluk veya Sosyal Dışlanma Riski Altındaki Kişilerin Sayısı (2023)

Eşitlik ilkesi altında Avrupa'da dijital boşluğa ilişkin temel sorunsalların başında, yoksulluk ve sosyal dışlanma riskleri ile yurttaşlar arasında dijital beceri farklılıkları ve dijital altyapı farklılıkları gelmektedir. 2008 krizi öncesi, yaklaşık 80 milyon Avrupalı yoksulluk riski altında yaşarken, 2010 yılı verilerine göre bu sayı krizin ardından yaklaşık 115,5 milyona ulaşmıştır (Antuofermo ve Meglio, 2012). Aradan geçen 10 yılı aşkın sürenin ardından, yoksulluğun Avrupa için bir gerçek olmaya devam ettiği görülmektedir. 2023 yılı verilerine göre, AB'de yoksulluk veya sosyal dışlanma riskiyle karşı karşıya kalan 94,6 milyon kişi arasında yaklaşık 5,5 milyon kişi, Şekil 1'de yer alan her üç yoksulluk ve sosyal

dışlanma kategorileri altında yaşamaktadır. Bunun yanı sıra, hem yoksulluk riskiyle karşı karşıya olup hem de toplam gelirin düşük olduğu hanelerde yaşayan birey sayısı 11,2 milyona ulaşmıştır. 8,9 milyon kişi ise yoksulluk riski yaşamamasının yanı sıra, maddi ve sosyal yoksunluğu da hissetmektedir (Eurostat, 2024a).

Yoksulluk ve yoksunluk gerçeğinin altında yaşayan geniş Avrupalı kitlesi, sahip olduğu sosyo-ekonomik ve demografik özelliklerden dolayı kendi içerisinde önemli bölümlere sahiptir. Yoksulluk ve sosyal dışlanmayı Avrupa yurttaşları arasında en görünür hale getiren temel bileşen işgücüne katılım durumudur. Avrupa nüfusu içerisinde çalışan ve işsizler arasında büyük bir yoksulluk ve sosyal dışlanma makası söz konusudur. Çalışanların sadece %11,3'ü yoksulluk ve sosyal dışlanma riski ile karşı iken, işsizlerin %66,3'ü bu riskleri daha fazla yaşamaktadır (Eurostat, 2024a). İstihdam kategorisinin temel bileşenlerinden emekliler ve iş aramayanlar da önemli düzeyde yoksulluk riskiyle karşı karşıyadır. Emeklilerin yaklaşık %20'si, iş aramayı bırakanların da yaklaşık %43,2'si bu gerçeklikle yaşamaktadır (Tablo 1).

Tablo 1. Sosyo-Ekonomik Özelliklere Göre Yoksulluk veya Sosyal Dışlanma Altındaki Gruplar (2023)

İstihdam sürecine dahil olmanın yoksulluk üzerinde önemli ölçüde etki ettiği günümüz Avrupası'nda eğitim düzeyleri de belirleyici bir etkiye sahiptir. Düşük eğitim düzeyine sahip 18 yaş ve üzeri kişilerin üçte birinden fazlası yoksulluk veya sosyal dışlanma riskiyle karşı karşıyadır. İstihdam ve eğitim düzeyinin yoksulluk ve sosyal dışlanma düzeyleri üzerinde önemli bir etkisi olduğu görülürken, farklı cinsiyetler ve yaş grupları arasındaki düzeylerin birbirine yakın olduğu görülmektedir. Bu durum, eğitim düzeyine bağlı olarak işgücüne katılım sağlayan veya çalışmayan bireylerin yoksulluk ve sosyal dışlanma riskleriyle karşı karşıya kalmaları konusunda belirleyici bir etkinin olduğu öngörülmektedir.

2023 verilerine göre, AB'de yaş gruplarına göre yoksulluk oranlarının 18 yaş altı nüfusun %24,8'i, 18-64 yaş arası nüfusun %22,2'si ve 65 yaş üzeri nüfusun %19,8'inin

yoksulluk veya sosyal dışlanma riski ile karşı karşıya olduğu görülmektedir (Tablo 2).

Tablo 2. Avrupa Birliği'nde Yaş Gruplarına Göre Yoksulluk Oranları

Yaş Grupları	2010 (%)	2023 (%)
18 Yaş Altı	26,9	24,7
18-64 Yaş Arası	23,3	22,2
65 Yaş ve Üzeri	19,8	19,8

2008 Ekonomik Krizi, AB'de derinleşen işsizliği ve büyüyen bir yoksulluğu ortaya çıkarmıştır. AB de ortaya koyduğu Avrupa 2020 Stratejisi ile bu sorunun varlığını kabul etmiş ve gelecek 10 yıla ilişkin toplumsal yaşamın birçok alanını kapsayan özellikle eğitim, AR-GE altyapısı, istihdam ve sürdürülebilir büyüme konusunda bir vizyon ortaya koymaya çalışmıştır. Tüm bu alanların geliştirilmesi ve güçlendirilmesi uzun vadede AB'de yoksulluğu ve işsizliği azaltabilecek hedefleri somutlaştırabilir ancak son 13 yıllık süreç, 2008 krizinin ardından yoksulluğun önemli düzeyde düşmediğini, özellikle yüksek yaş grubunda aynı kaldığını göstermektedir (Tablo 2).

Yine bir krize ve küresel bağlamda gelişen rekabet sürecine cevap verme niteliği taşıyan Dijital 10 Yıl Hedefleri ise dijitalleşme temelinde daha teknik, sektörel bağlamda güçlendirmeyi amaçlayan ve işsizlikle mücadelede dijital becerilerin bir çözüm yolu olacağını vurgulamaktadır. Bu anlayış, Avrupa yurttaşları arasındaki yoksulluğa karşı çözüm arayışından çok iş dünyasının ve AB'nin küresel rekabette üçüncü ülkelere karşı konumunu sağlamlaştırmayı hedeflemektedir. Bu duruma ilişkin en önemli örneklerden biri, AB'nin Dijital 10 Yıl Hedefleri çerçevesinde 2030 yılına kadar 20 milyon BİT uzmanının yetiştirilmesidir. Bu hedef ilk başta işgücü piyasalarında dijitalleşme ile işgücü piyasasını güçlendiren, özellikle genç kuşaklara yeni istihdam fırsatları sağlayan bir anlayışı vurgulayabilir. Ancak bu hedef, özellikle AB'nin dijital rekabette Çin ve Amerika Birleşik Devletleri'ne (ABD) karşı güçlü bir şekilde konumlanmasını göstermektedir (European Parliament, 2021a).

BİT alanında gelişen rekabet ve talep edilen işgücüne karşın AB, son üç yılda mütevazı bir gelişim göstermektedir. 2024 DESI verilerine göre, Avrupalılar arasında bilgi ve veri okuryazarlığı, iletişim ve iş birliği becerisi, problem çözme, dijital içerik oluşturma ve güvenlik gibi alanları kapsayan temel beceri düzeyi %55,56'dır (European Commission, 2024). AB'nin Dijital 10 Yıl Hedefleri çerçevesinde Avrupa yurttaşlarının %80'inin en azından dijital becerilere sahip olması hedeflenirken, 2023 yılında %53,92'lik düzeye sadece yaklaşık %1,5'lük bir artış gözlemlenmiştir (European Commission, 2024). Bu alandaki kısıtlı artış göz önüne alındığında, Avrupa toplumunun yaklaşık yarısının

çevrimiçi sunulan hizmetlere erişime ilişkin beceri konusunda sorun yaşadığını göstermektedir. Bu da dijital teknolojilerin günlük yaşamdaki ihtiyaçların karşılanması için kullanımını ve çevrimiçi olarak sunulan hizmetlere erişim için engel teşkil etmektedir. Dijital becerilere ilişkin bölgeler arası eşitsizlik ön plandadır. Özellikle Romanya ve Bulgaristan, sırasıyla %35,52 ve %27,73'lük oranlarıyla genel ortalamaya yakın diğer ülkelere nazaran daha düşük bir düzeye sahiptir (European Commission, 2024). Geçmişte gözlemlenen verilere göre, dijital becerilerin artırılmasına yönelik önlem alınmaz ise 2030 yılına kadar nüfusun yalnızca %59'u temel dijital becerilere sahip olabilecektir (European Commission, 2023a).

Diğer yandan dijital teknolojiye olan bağımlılık arttıkça, beceriye dayalı işgücü talebi artmaya devam etmektedir. Bu talep karşısında, AB'de BİT sektöründe faaliyet gösteren firmaların sayısının artmasına karşın BİT uzmanlarının sayısı bu artışa cevap verememektedir. Öyle ki, 2020-2023 yılları arasındaki BİT uzmanları ve mezunları oranında da yüksek bir başarı görülmemektedir. 2020 yılında AB'de BİT uzmanı oranı %3,90 iken 2023 yılında bu oran %4,60'a yükselmiştir. BİT mezunu oranlarında da benzer düzeyli yükseliş söz konusudur. 2020 yılında %3,80 olan BİT mezunu oranı, 2023 yılında %4,20'ye ulaşmış ve son üç yılda kısıtlı bir gelişim göstermiştir (European Commission, 2024). Güney, Orta ve Doğu Avrupa ülkeleri bu alanda mezun verme ve uzmana sahip olma konusunda AB ortalamasının altında kalmıştır. Kuzey ve batı Avrupa ülkeleri ise daha yüksek değerlere sahip olmakla birlikte; bu bölgelerdeki ülkelere göre görece daha küçük ekonomilere sahip olan Estonya, Malta, İrlanda ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi gibi ülkeler, çok uluslu bilişim ve teknoloji şirketlerinin ülkelerindeki faaliyetleri nedeniyle bu alanda daha fazla BİT uzmanı istihdam etmektedir.

Dijital altyapılara ilişkin genel veriler incelendiğinde, gigabayt bağlantısı sağlamak için kritik öneme sahip olan fiber ağlar, hanelerin yalnızca %56'sına ulaşmaktadır. 5G nüfus kapsamı %85 seviyesinde iken, 5G bağımsız ağların dağıtımı geri planda kalmıştır (European Commission, 2024). 5G kullanıcılarının beklentileri ve sektör ihtiyaçlarının yanı sıra kırsal ve kentsel alanlar arasındaki uçurumun giderilmesi ve kalitenin artırılması açısından hala yetersizdir (European Commission, 2023a).

Kırsal ve uzak alanlar da dahil olmak üzere bağlantıya yatırım yapmak, özellikle Dijital Haklar ve İlkeler Bildirgesi ile uyumlu olarak, giderek daha yüksek hız gerektiren dijital fırsatlara ve faaliyetlere eşit erişim sağlamanın anahtarıdır. Şu anda, tesise kadar fiber dağıtımındaki ilerlemeye rağmen, kırsal hanelerin %55'ine hala çok yüksek kapasiteli sabit bir ağdan internet hizmeti verilememektedir. Nüfusun yoğun olduğu kırsal alanların %65,3'ü 5G

kapsamında değildir ve kırsal hanelerin %9'u herhangi bir sabit ağ kapsamında yer almamaktadır (European Commission, 2023a).

5. SONUÇ

AB'nin dijitalleşme politikası, Birliğin bugün uluslararası alanda üçüncü ülkelerle yaşadığı dijital rekabetin ve krizler sonrası Birlik sınırları içerisinde oluşan sorunlara karşı bir çözüm arayışının yansımasıdır. Birlik için buradaki temel motivasyon kaynağı, Tek Pazar'ı korumak adına üçüncü ülkelere karşı dijital egemenliğini güçlendirmek, norm ve standartlarıyla diğer ülkelere yön vermektir (European Commission, 2021).

Dijitalleşme süreciyle işgücü alanları geliştirmek, bireyleri bu alanlarda çalışabilecek beceriyle donatmak ve sürdürülebilir bir üretim ve ekonomi modeli yaratmak, uzun vadede Birliğin küresel rekabetine de destek sağlayacak hedefleri barındırmaktadır. İlk aşamada yurttaş, ekonomik kalkınma ve güçlü bir Tek Pazar anlayışı üçgeninde ele alınabilecek dijitalleşme süreci, 27 üye ülkenin sahip olduğu farklı insan kaynağı, teknolojik altyapısı ve politika farklılığından dolayı, uzun projeksiyonlu hedeflerin tutturulması konusunda soru işaretlerini barındırmaktadır.

AB'de BİT alanında nitelikli insan kaynağının artırılması, başta internet altyapısı, erişilebilirlik ve kapsayıcılık konusunda bölgeler arası eşitsizliklerin azaltılması konusunda teknik hedeflerine karşın, 2024 verileri ve Komisyon'un açıklamaları bu hedeflerin tutturulamayacağı yönündedir. Son 10 yıldaki sürekli büyümeye rağmen, 2022'de tüm AB genelinde istihdam edilen BİT uzmanlarının sayısı 9,37 milyon olmuştur. Mevcut koşullar altında, AB'deki BİT uzmanlarının sayısının 2030'a kadar 12 milyona ulaşması düşünülmekte ve 2030 hedefinin yaklaşık sekiz milyonunun gerisinde kalması öngörülmektedir (European Commission, 2023b).

İnterneti satın alma gücü konusunda bölgeler ve gruplar arası eşitsizlik devam etmektedir. 2023 yılı verilerine göre, yoksulluk riski taşıyan bireylerin evde kişisel kullanım için internet bağlantısına sahip olmayanların oranı %6,9 olmuş, bu oran Bulgaristan ve Romanya'da %20'inin üzerinde devam etmiş; Orta ve Doğu Avrupa ülkelerinin birçoğunda da ortalamanın üstünde seyretmiştir (Eurostat, 2024b).

Dijital uçurum, yani dijital kaynaklara erişimi olanlar ile olmayanlar arasındaki keskin uçurumu büyütmede, Avrupa genelinde mevcut eşitsizlikleri sosyal dışlanmayı derinleştirme tehdidinde bulunmaktadır. Avrupa'da nüfusun neredeyse yarısı temel dijital becerilerden yoksunken, önemli bir kısmı internete erişim sağlayamamaktadır. Bu uçurum yalnızca erişim meselesi

değil, fırsat meselesidir.

Ekonomik krizlerin yarattığı baskı, AB için bütünleşme sürecine yönelik yeni politik adımları beraberinde getirmiştir. Dijitalleşme süreci de 21. yüzyılın getirdiği sorun ve ihtiyaçlara karşı yeni bir çözüm aracı olarak sunulmakla birlikte, önerilen politik yaklaşımlar heterojen özelliklere sahip AB ülkeleri ve yurttaşları için ortak bir reçete sunma konusunda soru işaretleri taşımaktadır. Bu kapsamda, Avrupa yurttaşlarının dijitalleşme, yoksullukla mücadele ve bireylerin dijital becerilerinin güçlendirilmesine yönelik AP'ye sunulmuş olduğu sorular söz konusudur. 2030'a gelindiğinde vatandaşların sadece %59'unun temel dijital becerilere sahip olacağı süreçte Komisyon, üye ülkelerin dijital okuryazarlık oranlarını iyileştirmelerine ve AB vatandaşları arasında dijital becerilerin benimsenmesini teşvik etmelerine destek olmak için hangi önlemleri alacaktır? (European Parliament, 2023b). Üye devletler, Avrupa vatandaşlarına dijital becerileri edinmelerinde gerekli eğitim ve öğretimin sağlanması sürecinde nasıl destek olabilirler? (European Parliament, 2022). Komisyonun yetişkinler arasında, özellikle daha az gelişmiş bölgelerde dijital becerilerin iyileştirilmesine yönelik stratejisi nedir ve bu konuda 2021-2027 yılları arasında hangi eylemler planlanmaktadır? (European Parliament, 2021b). İşgücü piyasasına ilişkin çalışanların haklarının korunmasını nasıl teşvik etmeyi ve dijital dönüşümün adil ve etkili bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlayarak tüm çalışanların yeni fırsatlardan yararlanmasını nasıl sağlayacaktır? (European Parliament, 2023a).

AB için küresel rekabet sürecinde büyüme ve sürdürülebilirlik dijitalleşme sürecinden geçmektedir. Birlik tarafından sunulan 10 yıllık hedef projeksiyonları ihtiyaç ve problemleri açık ve net bir şekilde ortaya sunarken, sorunların çözümü konusunda 'nasıl' sorusunu cevaplama yetersiz kalmaktadır. Dijital boşluğun çözümüne ilişkin sunulan hedeflerin nicel veriler çerçevesinde Birliğin ekonomik ve teknolojik performansı ile sınırlandırılması, meseleyi yurttaş ve hak bağlamından uzaklaştırmaktadır. Bu sorunsala karşı AB ilkelerini, yurttaşların haklarını ve değerlerini gözetip geliştirdiği, kapsayıcı ve temel haklara dayalı dijital bir ekosistemin varlığı önemli bir hedef olarak sunulsa da herkesin erişebildiği, kapsayıcı, şeffaf ve açık bir dijital ortamın teşviki eşitlik ilkesi temelinde sağlanabilir.

KAYNAKÇA

Antuofermo, M. ve Meglio, D. E. (2012). 23 % of EU citizens were at risk of poverty or social exclusion in 2010. Eurostat Statics in Focus. <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3433488>

- /5584436/KS-SF-12-009-EN.PDF.pdf/85506ae5-6fc7-4eb1-bfda-0b74c5b5b1b2?t=1414693706000
- Başaran, F. (2005). İnternetin ekonomi politiği. M. Binark, & B. Kılıçbay içinde, İnternet, Toplum, Kültür (ss. 32-52). Ankara: Epos Yayınları.
- Birnbaum, L., Wilhelm, C., Chilla, T. ve Kröner, S. (2021). Place attachment and digitalisation in rural regions. *Journal of Rural Studies*. 189-198.
- Cedefop (2024). Dijital uçurum/dijital bölünme. <https://www.cedefop.europa.eu/et/tools/vet-glossary/glossary/digitale-kluft>
- Council of the European Union. (2020). Council conclusions on a recovery advancing the transition towards a more dynamic, resilient and competitive european industry. <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13004-2020-INIT/en/pdf>
- European Commission. (2010). Europe 2020 a strategy for smart, sustainable and inclusive growth. <https://ec.europa.eu/eu2020/pdf/COMPLET%20EN%20BARROSO%20%20%20007%20-%20Europe%202020%20-%20EN%20version.pdf>
- European Commission. (2021). 2030 digital compass: the European way for the digital decade. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52021DC0118>
- European Commission (2022). European declaration on digital rights and principles for the digital decade. <https://ec.europa.eu/newsroom/dae/redirection/document/82703>, (04.07.2024).
- European Commission (2023a). *2030 digital decade: report on the state of the digital decade 2023*. <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/2023-report-state-digital-decade>
- European Commission (2023b). Questions & answers on the first report on the state of the digital decade. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_23_4620.
- Eurostat (2024a). Living conditions in europe-poverty and social exclusion. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Living_conditions_in_Europe_-_poverty_and_social_exclusion&oldid=584082#Poverty_and_social_exclusion
- Eurostat (2024b). Persons who cannot afford internet connection for personal use at home by age, sex and income group, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_mddu07a/default/table?lang=en
- European Commission (2024). DESI 2024 indicators. https://digital-decade-desi.digital-strategy.ec.europa.eu/datasets/desi/charts/desi-indicators?period=desi_2024&indicator=desi_dsk_bab&breakdown=ind_total&unit=pc_ind&country=AT,BE,BG,HR,CY,CZ,DK,EE,EU,FI,FR,DE,EL,HU,IE,IT,LV,LT,LU,MT,NL,PL,PT,RO,SK,SI,ES,SE
- European Parliament (2019). A decade on from the crisis - main responses and remaining challenges. https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/642253/EPRS_BRI%282019%29642253_EN.pdf
- European Parliament (2021a). Europe's digital decade and autonomy. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/695465/IPOL_STU\(2021\)695465_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/695465/IPOL_STU(2021)695465_EN.pdf)
- European Parliament (2021b). Acquisition of basic digital skills among European citizens. https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-9-2021-001217_EN.html
- European Parliament (2022). *Lack of digital skills in Europe*. https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-9-2022-004017_EN.html
- European Parliament (2023a). Digitalisation and the future of the labour market. https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-9-2023-002440_EN.html
- European Parliament (2023b). *The EU's strategy for increasing digital literacy rates among citizens*. https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-9-2023-003101_EN.html
- Kwilinski, A., Vyshnevskiy, O. ve Dzwigol, H. (2020). Digitalization of the EU economies and people at risk of poverty or social exclusion. *Journal of Risk and Financial Management*, 1-14.
- Mosco, V. (2009). *The political economy of communication*. London: SAGE Publications Ltd.
- OECD (2001). *Understanding the digital divide*. OECD Digital Economy Papers, No. 49, OECD Publishing, Paris.
- Official Journal of the European Union. (2007). *Treaty of Lisbon*.

https://publications.europa.eu/resource/cellar/688a7a98-3110-4ffe-a6b3-8972d8445325.0007.01/DOC_19

Notes of the Institute for Computer Sciences, Social- Informatics and Telecommunications Engineering, 26. 43-54.

Official Journal of the European Union. (2022). Establishing the digital decade policy programme 2030. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022D2481>

Stiegler, B. (2012). Politik ekonominin yeni bir eleştirisi için. İstanbul: Monokl Yayınları.

Stiakakis, E., Kariotellis, P. ve Vlachopoulou, M. (2009). From the digital divide to digital inequality: secondary research in the European Union. Lecture /1173874.

Szeles, M. R. (2018). New insights from a multilevel approach to the regional digital divide in the European Union. Telecommunications Policy, 452-463.

© 2019 & 2024 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY NC) license. (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>).

EXTENDED ABSTRACT

Aim and Significance

The digital transformation process in the European Union serves not only as a strategic policy response to the increasing technological and economic competition on a global scale but also as a crucial mechanism to address the economic and social crises the Union has faced in recent years. These crises have adversely impacted the welfare of European citizens and the overall economy, leading to growing concerns about income inequality and employment challenges. These challenges have further exacerbated the persistent issues of poverty and regional disparities that have lingered since the Union's inception. The EU's digital transformation goals focus on bridging the digital divide by equipping citizens with digital skills, training a qualified workforce, and establishing comprehensive digital infrastructures across the Union. However, despite these long-term strategic goals, current risks related to poverty and social exclusion continue to affect various demographic groups. This article aims to critically examine the issues of inequality and poverty faced by European citizens within the context of the EU's digitalization objectives from a critical economic and political perspective.

Methodology

This article situates the economic policy of digitalization within a theoretical framework and then outlines the broader context of digitalization policy in the EU. In doing so, it analyzes strategy documents and reports related to the EU's digitalization process and utilizes data on Digital Skills and Digital Infrastructure from the Digital Economy and Society Index published by the EU.

Findings

The primary issues contributing to the digital divide in Europe include the risks of poverty and social exclusion, as well as disparities in digital skills and infrastructure among citizens. Before the 2008 Economic Crisis, about 80 million Europeans were at risk of poverty, a number that surged to 115.5 million by 2010. Over a decade later, poverty remains a significant challenge in Europe. As of 2023, 94.6 million people within the EU continue to face the threat of poverty and social exclusion.

Despite rising competition and demand for labor in the Information and Communication Technology (ICT) sector, the EU has shown only modest progress in recent years. According to the 2024 Digital Economy and Society Index (DESI), only 55.56% of Europeans possess basic digital skills, including information and data literacy, communication, collaboration, problem-solving, digital content creation, and security. The EU's Digital Decade Goals aim for 80% of European citizens to have at least basic digital skills by 2030, yet progress has been slow, with only a 1.5% increase observed between 2022 and 2023, bringing the figure to 53.92%. This limited progress suggests that nearly half of European society struggles with the digital skills needed to access online services, impeding the use of digital technologies in daily life.

Investments in connectivity, particularly in rural and remote areas, are essential to ensuring equitable access to high-speed digital opportunities and services in alignment with the European Digital Rights and Principles. However, significant gaps remain. Despite advancements in fiber-to-the-premises deployment, 55% of rural households still lack access to very high-capacity fixed networks, 65.3% of densely populated rural areas are not covered by 5G, and 9% of rural households have no fixed network coverage at all.

The EU's digitalization policy reflects its efforts to remain competitive in the global digital landscape and address internal challenges exacerbated by recent crises. The Union's key motivation is to strengthen its digital sovereignty to protect the Single Market and to influence global norms and standards. However, despite technical targets aimed at increasing the number of qualified professionals in the ICT sector and reducing regional inequalities—especially in terms of internet infrastructure, accessibility, and inclusiveness—the data from 2024 and statements from the European Commission indicate that these targets are unlikely to be met. While the number of ICT specialists in the EU grew continuously over the past decade, reaching 9.37 million in 2022, projections suggest that the EU will fall short of its 2030 target, with an estimated shortfall of approximately eight million ICT experts.

Discussion and Conclusion

The digital divide—referring to the stark gap between those with access to digital resources and those without—is exacerbating existing inequalities across Europe and poses a significant threat of deepening social exclusion. With nearly half of the European population lacking basic digital skills and a significant portion still unable to access the internet, this

divide extends beyond mere access; it is fundamentally a matter of opportunity.

The pressures created by economic crises have prompted the European Union to take new policy steps toward integration. While the digitalization process is presented as a solution to the challenges and needs of the 21st century, the proposed policy approaches raise questions about their effectiveness in offering a common remedy for the heterogeneous EU countries and their citizens.

For the EU, growth, and sustainability in the global competitive landscape hinge on successful digitalization. The Union's 10-year target projections clearly identify needs and problems, yet they fall short in addressing the critical question of "how" to solve these issues. The focus drifts away from the context of citizenship and rights by confining the goals for addressing the digital divide within the parameters of the Union's economic and technological performance. Although the EU emphasizes the creation of an inclusive, rights-based digital ecosystem that upholds and advances its principles, citizen rights, and values, achieving an accessible, inclusive, transparent, and open digital environment requires a stronger commitment to equality.

In conclusion, the current approach may not fully address the socio-economic disparities across its member states, while the EU's digitalization strategy outlines ambitious goals for bridging the digital divide. A more holistic strategy, grounded in fundamental rights and inclusivity, is essential for ensuring that all citizens benefit equally from digital advancements. This approach would not only align with the EU's core values but also foster a more equitable digital future for all Europeans.